

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

OBSAH VZDELÁVANIA PRE 4. A 8. ROČNÍK PRE ŽIAKOV S LAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Autor:

PaedDr. Mária Tarabová

Konzultovali:

PaedDr. Gabriela Chudá

Mgr. Marcela Prepilková

4. ROČNÍK

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CIELE

- Poznávať vetu ako jazykový celok,
- vedieť rozoznávať druhy viet,
- poznávať slová rovnakého a opačného významu,
- vedieť rozoznávať spisovné a nespisovné slová,
- vedieť rozlišovať samohlásky a spoluhlásky, krátke a dlhé samohlásky, tvrdé a mäkké spoluhlásky,
- cvičiť sa v členení jednoduchých jazykových prejavov na vety,
- cvičiť sa v tvorbe jednoduchých *ústnych* jazykových prejavov.

OBSAH

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis

Poznávanie vety z obsahovej, zvukovej a grafickej stránky.

Rozlišovanie oznamovacej a opytovacej vety.

Rozlišovanie slov vo vete.

Usporiadanie známych slov do významových okruhov.

Slová rovnakého a opačného významu.

Rozlišovanie spisovných a nespisovných slov.

Členenie slova na slabiky a hlásky. Rozlišovanie hlásky a písmena.

Rozlišovanie malých a veľkých písmen.

Rozlišovanie samohlások, spoluhlások a dvojhlások.

Rozdeľovanie slova podľa slabík na konci riadka (v jednoduchých prípadoch).

Rozlišovanie krátkych, dlhých samohlások a dvojhlások sluchom, ich správne vyslovovanie a písanie.

Rozlišovanie tvrdých a mäkkých spoluhlások.

Písanie „i“ po mäkkých spoluhláskach a „y“ po tvrdých spoluhláskach.

Osvojovanie výslovnosti a písania slov s mäkkými slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.

Písanie

Docvičovanie a opakovanie všetkých malých a veľkých písmen a číslic.

Precvičovanie písmen strednej výšky s veľkosťou 4 mm.

Precvičovanie písmen s hornou a dolnou dĺžkou s veľkosťou 8 mm.

Precvičovanie písmen s dĺžňom a mäčkňom.

Spresňovanie štíhlosti oválnych písmen s oblúkom a hornými a dolnými slučkami.

Spresňovanie rovnomernej výšky písmen, rozdielnej výšky písmen tvarovo podobných (*e – l, v – V, c – C, č – Č, ch – Ch, o – O, z – Z, ž – Ž*).

Precvičovanie spájania písmen *o, v, b* s ostatnými písmenami prehĺbením a pretiahnutím háčikov (najmä s písmenami *e, r, z*).

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Členenie krátkych jazykových prejavov na vety.

Obmieňanie oznamovacích, rozkazovacích a opytovacích viet.

Doplňanie vhodného slova do vety.

Pomenúvanie pozorovaných predmetov a javov.

Odpovede na otázky

Ústne odpovedanie na otázky na základe obrázkov, vlastných skúseností, textov z čítanky.

Tvorenie otázok k jednoduchému textu.

Reprodukcia

Reprodukovanie krátkych, jednoduchých viet.

Rozprávanie

Rozprávanie podľa obrázkov alebo série obrázkov.

Opis

Opis jednoduchých predmetov. (napr. veci dennej potreby a veci, ktoré poznajú žiaci z vlastivedy).

Formy spoločenského styku

Precvičovanie pozdravov, oslovenia, požiadania, vyjadrenia súhlasu a nesúhlasu, poďakovania, ospravedlnenia, krátkeho odkazu, blahoželanania.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Čítanie jednoduchých krátkych textov správne a s porozumením.

Precvičovanie správneho slovného prízvuku a prirodzenej intonácie.

Rozvíjanie schopnosti orientovať sa v prečítanom texte.

Rozvíjanie kultúry hovoreného slova žiakov, vytváranie návykov správneho dýchania, znenia hlasu, správnej artikulácie a spisovnej výslovnosti.

Literárna výchova

Vnímanie a chápanie ilustrácie v čítanke, v knihe a v detskom časopise pri práci s textom.

Nácvik spájania obsahu čítaného textu s ilustráciou.

Menovanie postáv vystupujúcich v rozprávke, príbehu o deťoch alebo zvieratách.

Jednoduchá reprodukcia obsahu rozprávky alebo príbehu podľa otázok.

Nácvik vnímania rytmu verša, rýmu.

Praktické rozlišovanie verša od prózy.

Porozumenie pojmom rozprávka, hlasné čítanie, bábkové divadlo, bábkky, maňušky, divadelné predstavenie, filmové predstavenie.

Čítanie a počúvanie ukážok z literatúry pre deti a mládež.

Poézia od detských autorov (napr. Ľ. Podjavorinská, H. Zelinová, J. Turan, D. Hevier).

Rozprávky a rozprávkové dobrodružstvá (P. Dobšinský, E. Čepčeková, J. C. Hronský, F. Hrubín, J. Kožíšek, J. Pavlovič, S. Maršák, C. Janczarski).

Poviedky o prírode, zvieratách a deťoch (M. Jančová, M. Haštová, M. Haľamová, R. Gauberová, R. Moric).

Povesti, literárno-náučné texty o prírode a technike.

PROCES

V písaní žiaci spresňujú tvary písmen a číslíc, zachovávajú rovnakú veľkosť, odporúča sa jednotný sklon písma 75 stupňov. Učia sa správne spájaniu písmen.

Postupuje sa podľa tvarových skupín písmen a číslíc:

1. l, l', í, e, é, b, f, h, k, d, d', t, t', číslice 1,4
2. U, u, ú, (ü), i, í, r, r', (ř), n, ň, m, V, v, y, ý, (W, w, X, x)
3. C, c, Č, č, E, Ch, ch, číslica 6
4. O, Ó, o, ó, ô, (ö), a, á, ä, d, d', dz, dž, číslice 0, 9
5. j, p, g, G, y, ý, (Q, q)
6. I, J, H, K, (X, x), číslice 8, 4
7. P, B, R, (Ř), T, Ě, F, číslice 3, 5, 8
8. S, s, Š, š, L, Ľ, D, Ď, Dz, Dž, Z, z, Ž, ž, číslice 2, 7
9. A, N, Ń, M
10. . : , ; ,, ,, ! ? - = + ()

Písmená v zátvorkách sa nacvičujú len podľa potreby (ak sa vyskytujú v menách žiakov, v miestnych názvoch).

V čítaní venujeme zvýšenú pozornosť a individuálnu starostlivosť žiakom s chybami reči.

Pri čítaní ukážok sa zameriavame na poéziu detských hier a zábav, prírodu a ľudí v premene ročných období, na krásu ľudských vzťahov a kladných ľudských vlastností.

4. ROČNÍK VLASTIVEDA

CIELE

- Vedieť sa orientovať v školskej budove,
- oboznámiť sa so školským poriadkom,
- upevňovať si návyky pri príprave na vyučovanie,
- vedieť sa orientovať v príbuzenských vzťahoch v rodine a v najbližšom príbuzenstve,
- oboznámiť sa s deľbou práce v domácnosti,
- poznávať miestnu obec a okolitú krajinu,
- poznať charakteristické prejavy počasia v jednotlivých ročných obdobiach.

OBSAH

Škola a život v škole

Škola, orientácia v školskej budove (prípadne internáte).

Správanie a povinnosti žiakov v škole (prípadne internáte), školský poriadok, vnútorný poriadok školy.

Naša trieda, triedny kolektív. Služby v triede, príprava na vyučovanie.

Rodina

Rodina, príbuzenské vzťahy: rodičia, deti, súrodenci, prarodičia, vnuk, vnučka, teta, strýc, bratranec, sesternica.

Členovia rodiny. Príbuzný – známy.

Orientácia vo veku osôb: starý – mladý, starší – mladší.

Deľba práce v domácnosti. Starostlivosť o estetické prostredie domova.

Dátum narodenia, menín.

Príroda v jeseni

Charakteristické prejavy počasia a prírody v jeseni. Odlietanie vtákov, kalendár prírody.

Jeseň v záhrade a v sade.

Zber zeleniny – poznanie a vymenovanie jednotlivých druhov zeleniny, pre ktorú časť sa pestujú, význam zeleniny pre zdravie.

Zber ovocia – poznať jablň, hrušku, slivku, čerešňu. Využitie ovocia a jeho význam pre zdravie.

Uskladnenie ovocia a zeleniny na zimu.

Konzervovanie - zaváraním, nakladaním a zmrazovaním.

Poznávanie a pomenovanie 3 - 4 jesenných kvetov (podľa miestnych podmienok).

Jesenné práce v záhrade, na poli. Zber poľnohospodárskych plodín – zemiakov, cukrovej a kŕmnej repy, kukurice. Spôsob zberu plodín.

Domov, obec

Poznávanie miestnej obce a okolitej krajiny.

Informácie o obci, sídlo školy, bydliska, názov, poloha v krajine.

Pozorovanie prírodných javov a procesov v miestnej krajine.

Vodné toky, mosty, umelé nádrže.

Poznávanie názvov blízkych obcí, mesta, dopravné spojenie medzi nimi a miestnou obcou.

Oboznámenie sa s činnosťou zdravotníckeho zariadenia, lekárne, pošty, polície a požiarného útvaru.

Doprava: základné pravidlá pre chodcov, základné dopravné značky pre chodcov a cyklistov.

Prechádzanie vozovky, bezpečné správanie sa chodcov v cestnej premávke.

Služby obyvateľstvu v obci.

Významné objekty v miestnej krajine.

Príroda v zime

Charakteristické prejavy počasia a prírody v zime. Zmeny v porovnaní s jeseňou.

Pozorovanie vody, ľadu, snehu v mraze a v teplej miestnosti.

Rastliny v zime. Poznanie najmenej 2 izbových rastlín a ich ošetrovanie.

Listnaté a ihličnaté stromy v zime.

Voľne žijúce zvieratá v zime, zimný spánok, starostlivosť o vtáky a lesné zvieratá.

Zimné športy. Bezpečnosť pri zimných športoch.

Orientácia v čase

Kalendárny rok, školský rok (vedieť, kedy začínajú).

Názvy dní v týždni, názvy mesiacov, názvy ročných období.

Časti dňa. Činnosť žiakov v jednotlivých častiach dňa.

Celé hodiny, polhodiny.

Príroda a činnosť človeka

Živá a neživá príroda.

Prírodniny.

Rastliny, živočíchy, človek.

Vplyv človeka na prírodu.

Živá príroda

Človek

Hlavné vonkajšie časti tela (určovanie a pomenovanie).

Hlavné časti tváre (určovanie a pomenovanie).

Vnútorne orgány - mozog, srdce, pľúca, žalúdok.

Starostlivosť o zdravie, hygiena, správny režim dňa.

Ochrana pred úrazmi a iným poškodením (chemické látky, fajčenie, alkohol, zlé životné prostredie).

Zvieratá

Hlavné časti tela.

Hmyz, ryby, vtáci, cicavce.

Životné prejavy zvierat (pohyb, prijímanie potravy, starostlivosť o potomstvo).

Vzťah človeka k zvieratám.

Rastliny

Byliny, dreviny (kry, stromy).

Časti tela rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod.

Význam zelených rastlín.

Príroda na jar

Charakteristické prejavy počasia a prírody na jar.

Porovnanie so zimou. Návrat vtákov, hniezdenie.

Jarné práce na poli, v záhrade, v sade.

Poznávanie čerešne a jablone podľa kvetu.

Ochrancovia ovocných sadov a záhrad (včely, osy, vtáky).
Škodcovia (chrústy, húsenice).
Poznávanie jarných kvetov podľa miestnych podmienok.

Príroda v lete

Charakteristické prejavy počasia a prírody v lete.
Poznávanie druhov obilia. Žatva. Význam obilia.
Lesné plody, ich zber, využitkovanie.
Lesné ovocie.
Poznávanie niektorých záhradných a lúčnych kvetov.
Letné športy.
Správanie pri vode, v lese z hľadiska bezpečnosti počas prázdnin.
Ochrana prírody. Chránené oblasti, ich význam.

PROCES

Na základe poznávania miestnej krajiny sa žiaci učia pozorovať a popisovať okolitú krajinu, oboznamujú sa s jej prírodnými podmienkami. Poznávajú činnosť podnikov, obchodnej siete a služieb. V cestnej premávke spoznávajú osvojené základné dopravné značky. Učia sa privolať prvú pomoc. Vyučovanie vlastivedy má byť založené na pozorovaní, nepreťažujeme žiakov množstvom faktov.

4. ROČNÍK MATEMATIKA

CIELE

- Opakovať a prehliť učivo z 3. ročníka,
- vedieť sčítať prirodzené čísla v obore do 100,
- vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy,
- osvojiť si násobenie a delenie v obore do 30,
- vedieť rysovať a označiť priamku, vyznačiť body ležiace a neležiace na priamke,
- vedieť merať dĺžku úsečky.

OBSAH

ARITMETIKA

Numerácia v obore do 100

Určovanie počtu predmetov počítaním po desiatich.

Čítanie a písanie číslíc.

Určovanie rádu čísel jednotky, desiatky, stovky.

Usporiadanie čísel, porovnávanie čísel, zápis pomocou znakov =, <, >, číselná os.

Riešenie jednoduchých nerovnic typu $a < 75$ postupným dosadzovaním.

Riešenie jednoduchých slovných úloh na porovnávanie čísel.

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 bez prechodu cez základ

Sčítanie a odčítanie násobkov čísla 10. Príklady typu:

$$30 + 40 = 70 \qquad \begin{array}{r} 30 \\ 40 \\ \hline 70 \end{array}$$

$$70 - 40 = 30 \qquad \begin{array}{r} 70 \\ -40 \\ \hline 30 \end{array}$$

Pričítanie jednociferného čísla k číslu, ktoré je násobkom čísla 10. Príklady typu:

$$30 + 7 \qquad \begin{array}{r} 30 \\ 7 \\ \hline 37 \end{array}$$

Odčítanie jednociferného čísla, ktoré je násobkom čísla 10. Príklady typu:

$$37 - 7 \qquad \begin{array}{r} 37 \\ -7 \\ \hline 30 \end{array}$$

Sčítanie dvojciferných a jednociferných čísel bez prechodu cez základ. Príklady typu:

$$34 + 5 \qquad \begin{array}{r} 34 \\ 5 \\ \hline 39 \end{array}$$

Odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného čísla bez prechodu cez základ. Príklady typu:

$$37 - 4 \qquad \begin{array}{r} 37 \\ -4 \\ \hline 33 \end{array}$$

Písomné sčítanie a odčítanie.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 s prechodom cez základ

Odčítanie jednociferného čísla od násobkov desiatich. Príklady typu:

$$40 - 6 \qquad \begin{array}{r} 40 \\ -6 \\ \hline 34 \end{array}$$

Sčítanie a odčítanie jednociferného a dvojciferného čísla s prechodom cez základ. Príklady typu: $46 + 7$

$$\begin{array}{r} 46 \\ 7 \\ \hline 53 \end{array}$$

Odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného čísla s prechodom cez základ. Príklady typu:

$$53 - 7$$

$$53$$

$$\underline{-7}$$

Sčítanie a odčítanie čísel, ktoré sú násobkom desiatich. Príklady typu:

$$36 + 50$$

$$36$$

$$86$$

$$86 - 50$$

$$\underline{50}$$

$$\underline{-50}$$

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Násobenie a delenie v obore do 30

Násobenie čísla 0 a 1.

Riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie.

Delenie - názorné objasnenie podstaty delenia, znak : (deleno).

Delenie podľa obsahu a na časti.

Príklady na delenie.

Riešenie jednoduchých slovných úloh na delenie.

Násobenie a delenie tromi – pamäťový nácvik.

Precvičovanie a upevňovanie násobenia a delenia v obore násobiliek do 30.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

GEOMETRIA

Priamka

Rysovanie a označovanie priamok.

Vyznačovanie bodov ležiacich a neležiacich na priamke.

Rôznobežky.

Vyznačovanie úsečiek na priamke.

Meranie dĺžky úsečky

Jednotka dĺžky – cm. Meradlo s centimetrovou stupnicou.

Meranie dĺžky úsečky.

PROCES

Geometrické učivo je v pracovných zošitoch spracované v dvoch kapitolách. Pri vyučovaní odporúčame geometriu zaraďovať pravidelne ako časť vyučovacej hodiny. Často zaraďujeme orientáciu žiakov v číselnom rade do 100 na číselnej osi. Precvičujeme vzťahy pred - za, hneď pred – hneď za. Spájame teoretické vedomosti s praktickými činnosťami. Matematické poznatky sa vytvárajú na základe manipulácie s konkrétnymi predmetmi, ktoré sa nachádzajú v triede i v okolí školy.

4. ROČNÍK

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

CIELE

- Oboznámiť sa s názvami a funkciou pracovných nástrojov,
- oboznámiť sa s vlastnosťami dreva,
- oboznámiť sa s vlastnosťami kože a koženky,
- naučiť sa pracovať s mäkkým drôtom,
- udržiavať poriadok na pracovnom mieste,
- naučiť sa šetriť materiálom.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena.

Umývanie rúk toaletným mydlom, čistenie nechtov kefkou.

Ošetrovanie pri bodnutí hmyzom, pri malej popálenine.

Práce v domácnosti

Hygiena domácnosti.

Umývanie, utieranie a upratovanie riadu.

Utieranie prachu, čistenie nábytku.

Umývanie umývadla a vane.

Príprava pokrmov

Obsluha elektrického variča, varnej kanvice, mikrovlnnej rúry.

Prestieranie stola k raňajkám.

Príprava raňajok: chlieb s maslom a džemom, čaj s citrónom, biela káva.

Varenie zemiakov v šupke, ošúpanie zemiakov.

Šitie

Šitie predným stehom na kanave.

Spájanie látky jednoduchým zošitím, prišívanie gombíka, spínačky, pútka.

Zošívanie látky predným stehom, zadným stehom do jednoduchého švíka.

Začísťovanie okrajov látky obnitkovacím alebo slučkovým stehom.

Navliekanie šnúrky a gummy, zošívanie koncov gummy.

Rozoznávanie tkanín: bavlnené, hodvábné, vlnené, syntetické.

Háčkovanie. Nacvičovanie retiazkových očiek.

Práce v dielni

Práce s papierom a kartónom

Prekladanie, skladanie, strihanie, vystrihovanie, lepenie, rezanie, zošívanie, meranie a prebíjanie. (používanie dierkovača, zošívачky)

Zostavovanie skladačky z papiera.
Prepletanie farebných pásov.
Strihanie podľa predkresleného vzoru.
Balenie balíka.

Modelovanie

Príprava hliny na modelovanie (vláčnosť, hustota), používanie modelovacích potrieb.
Modelovanie drobných predmetov tvaru kocky, hranola, valca, gule.

Montážne a demontážne práce

Zostavovanie modelov z konštrukčnej stavebnice, spájanie maticami, skrutkami.
Nacvičovanie správneho pomenovania nástrojov a stavebnicových dielov.
Oboznámenie žiakov s funkciou používaných nástrojov.
Demontáž modelov a ukladanie jednotlivých častí do škatule.
Zostavovanie modelov z kartónových stavebnicových častí.

Práce s drevom

Oboznamovanie žiakov s vlastnosťami dreva.
Oboznámenie sa s názvami a funkciou pracovných nástrojov.
Nacvičovanie základných prác s drevom:
rezanie dreva (nožom, pílou chvostovkou a čapovkou),
opracovanie dreva (rašpľou, pilníkom),
vrtanie (nebožiecom),
brúsenie (šmirgľovým papierom),
napúšťanie hydrovoskom a leštenie.
Používanie drevených a oceľových tužidiel, pokosnice a uholnice.
Meranie skladacím metrom.
Rezanie prútu nožom na menšie časti, delenie pomocou zárezov, zaobľovanie a zahrocovanie koncov.

Práce s kovom

Práca s mäkkým drôtom – vyrovnávanie, ohýbanie, strihanie, pílenie, začisťovanie koncov.
Vyrovnávanie klincov.

Práce s kožou alebo koženkou

Oboznamovanie sa s vlastnosťami spracovávaného materiálu.
Strihanie, rezanie podľa kovového pravítka, prebíjanie dutým priebojníkom.

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových rastlín: zalievanie, kyprenie, prihnojovanie, presádzanie.
Rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami (pelargónia, begónia a iné).
Práca s kľúčidlom (cibuľa, cesnak).
Rýchlenie cibulovitých rastlín (narcis, tulipán, krokus).
Pestovanie zeleniny: hrach, reďkovka, šalát, fazuľa, pažitka, rajčiak.
Zber liečivých rastlín podľa miestnych a časových podmienok.
Pestovanie trvaliek (pivónie, králiky, nevädze a iné).

PROCES

Pri modelovaní učíme žiakov zachovávať proporcie vo veľkostiach modelovaných predmetov. Pri práci s drevom sa v praktických činnostiach žiaci oboznamujú s vlastnosťami dreva a porovnávajú ich s vlastnosťami papiera, kartónu, látky, kože. Pracujú s mäkkým drevom, kôrou, prútom, tenkou tyčou, kolíkom, špajdlou, drevenou doštičkou. Pri prácach v domácnosti pred používaním čistiacich prostriedkov na nábytok, vane a umývadlá žiakov poučíme o bezpečnosti pri práci s chemickými látkami a ich správnej aplikácii pri čistení. Žiaci pri práci s čistiacimi prostriedkami používajú ochranné rukavice.

4. ROČNÍK

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Spresňovať, rozvíjať a obohacovať získané poznatky a výtvarné zručnosti,
- pestovať vkus a zmysel pre farebnosť,
- učiť sa správne komponovať a zobrazovať priestor,
- učiť sa správne vidieť a odpozorovaný tvar nakresliť.

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Tematické práce

Námety zo života detí, ich činností a prostredia, v ktorom sa pohybujú v nadväznosti na obsah vyučovania ostatných predmetov v tomto ročníku (slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, pracovné vyučovanie, hudobná výchova).

Komponovanie a zobrazovanie priestoru: *malbou* (akvarel, tempera, suchý pastel) a *kresbou* (masťný pastel v kombinácii s akvarelom, tuš kolorovaný akvarelom).

Zobrazovanie prírodných a umelých foriem

Výtvarné stvárnenie skutočnosti na základe priameho pozorovania (zrakového, hmatového, sluchového vnímania).

Zachytenie tvarov, štruktúr a farebnosti prírodnín.

Zachytenie veľkosti, tvarov a materiálov vecí dennej potreby.

Výtvarné stvárnenie *kresbou* (rudka, mäkká ceruzka, kolorovaná kresba, kombinované techniky), *malbou* (suchý a masťný pastel, fixy).

Plošné a priestorové úžitkové práce

Dekoratívne práce

Poznávanie a hodnotenie rôznych výtvarných techník a materiálov.

Jednoduché členenie plochy s využitím farby a línie.

Ornamentálna kresba, vyplňanie plochy podľa šablóny. Dvojfarebné a trojfarebné kombinácie.

Volíme námety v súvislosti s kultúrou bývania a odievania.

Priestorové práce

Modelovanie a priestorové vytváranie s rôznym výtvarným materiálom. Modelovanie dvojrozmerných a trojrozmerných plastík.

Výtvarná kultúra

Návšteva výstav prác detí, umelcov, ľudových umelcov, remeselníkov podľa regionálnych možností.

Vychádzky zamerané na pozorovanie architektúry a panorámy krajiny.

Besedy o ilustráciách a reprodukciách umeleckých diel.

PROCES

Pri zobrazovaní prírodných a umelých foriem vedieme žiakov k pokusom o výtvarné stvárnenie napríklad kôry stromov, konárov a listov. Žiakov upozorňujeme na funkčnosť a estetiku predmetov dennej potreby. Učíme ich pochopiť výrazové možnosti grafických techník a ich uplatnenie vo výtvarnej výrobe. V kompozíciách dekoratívnych prác vychádzame z ľudového umenia. Učíme ich prezentovať vlastnú prácu v triede, v škole.

4. ROČNÍK

HUDOBNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Učiť sa rozlišovať melódiu a sprievod,
- vytvárať sprievod k piesňam na elementárnych nástrojoch,
- vedieť rozlišovať pieseň a nástrojovú skladbu,
- učiť sa rozoznávať zvuk klavíra, huslí, bubna, a trúbky ,
- uplatňovať základné pohybovo-rytmické prvky v ľudových hudobno-pohybových hrách.

OBSAH

Rozlišovanie piesne a nástrojovej skladby, vyčítanky, rečňovanky, uspávanky, pochodu a hudby k tancu.

Vytváranie sprievodu k piesňam s využitím kvinty alebo opakovaného motívu na elementárnych nástrojoch.

Počúvanie inštrumentálnej a vokálnej skladby, zameriavanie pozornosti na výrazný prvok skladby.

Rozoznávanie zvuku klavíra, huslí, bubna, a trúbky v skladbách na počúvanie. Uplatňovanie a rozvíjanie základných pohybovo-rytmických prvkov v ľudových hudobno-pohybových hrách, napodobňovanie známych pracovných činností.

Piesne na spev žiakov

Milá kamarátka (O. Francisci); Maličká som (ľudová); Nech si lieta (A. Čobej); Ovce moje, ovce (ľudová); U susedov, tam je topol' (ľudová); Lietala si lastovička (ľudová); Letela páva, letela (ľudová); Fúka, fúka fujavica, Vianočné koledy, Snehuliak (S. Hochel); Sniežik sa nám chumelí (J. Matuška); Fašiangy, Turíce (ľudová); Čierne oči, choďte spať (ľudová); Ej, už sa k jari blíži (ľudová); Kukulienka, kde si bola (ľudová); Na bielej hore (ľudová); Číže je to biely dom (ľudová); Zahrajte mi muzikanti (ľudová); Mamička moja (O. Francisci); Od kolieska do kolieska (ľudová) a iné.

Piesne na počúvanie

Uspávanka (F. Schubert); Mamičkám (I. Hurník); Nad Tatrou sa blýska a iné.

Skladby na počúvanie

Maličká som; Zahrajte mi muzikanti (E. Suchoň); Zázračná muzika (J. Letňan), Chorá bábika, Pohreb bábiky, Nová bábika (P.I.Čajkovskij); Pochod komediantov (B. Smetana) a iné.

Hudobno-pohybové hry

Tiki-taki, tiki-tak (Š. Kantor); Cip, cip, cipovička (ľudová); Čížiček, čížiček (ľudová)

PROCES

Pri spievaní piesní a v hudobno-pohybových hrách vedieme žiakov k uvoľnenému, plynulému spevu, k ľahkému tvoreniu tónu, hospodárnemu dýchaniu, zreteľnej výslovnosti, čistej intonácii a spontánnemu rytmu.

V skladbách na počúvanie učíme žiakov rozoznávať zvuk hudobných nástrojov, s ktorými sa oboznamujú.

V hudobno-pohybových činnostiach si rozvíjajú základné pohybovo-rytmické prvky, napodobňujú známe pracovné činnosti.

4. ROČNÍK TELESNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Sústavne rozvíjať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť žiakov,
- poskytovať žiakom čo najviac pohybových podnetov,
- rozvíjať všeobecnú vytrvalosť, obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu,
- uplatňovať estetický pohybový prejav a rytmické cítenie.

OBSAH

Poradové cvičenia

- Upevnenie osvojených základných povelov z nižších ročníkov.
- Nástup družstva do radu, dvojradu, zástupu a dvojstupu.
- Obraty na mieste.
- Pochod podľa hudby, pochod so spevom.

Kondičné cvičenie

Cvičenia s využitím behu

- Rýchly beh do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe so zmenami smeru s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok.
- Vytrvalostný beh postupne až do 12 minút podľa individuálnych možností žiakov.
- Beh vzad, cval stranou.

Cvičenia s krátkym švihadlom

- Opakované preskoky znožmo, jednoňož, striedavonož, so zameraním na techniku a vytrvalosť.
- Preťahovanie vo dvojiciach.

Cvičenia s dlhým švihadlom

- Preskoky krúžiaceho švihadla.

Cvičenia s využitím lana

- Preťahovanie družstiev i po rýchlom uchopení lana z rôznych polôh.

Cvičenie s plnou loptou 1 – 2 kg

- Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe.
- Súťaživé štafety.

Cvičenie s využitím lavičky

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností a ich ďalší rozvoj na doske i kladinke lavičky (sklon lavičky asi 45°).
- Dvíhanie a nosenie lavičky.

Cvičenie na rebrinách

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov.
- Zoskoky z 5. - 6. priečky na pružnú podložku.

Cvičenie s použitím debny ako prekážky

- Vystupovanie a výskoky na debnu a zoskoky na pružnú podložku.
- Rýchle preskoky odrazom jednoňož medzi jednotlivými dielmi debny položenými na zemi.

Cvičenie na rebríku

- Vystupovanie, zostupovanie, vyliezanie a zliezanie na zvislom a šikmom rebríku.

Šplh na tyči

- Šplh s prírazom.
- Spúšťanie na tyči rúčkovaním.

Jazda na bicykli

- Nácvik pedálovania.
- Cvičenie rovnováhy.

Prípravné cvičenia

- Prostné cvičenia jednotlivca zamerané na rozvíjanie základnej pohybovej koordinácie a techniky pohybu v kĺboch a chrbtici.
- Prípravné cvičenia jednotlivca s náradím – s tyčou, činkami a iným náradím.

Rytmická gymnastika a tanec

- Rytmizovaná chôdza, beh s využitím priestoru a zmenami v tempe.
- Prísuný krok so zmenami v tempe.
- Využitie nacvičených tanečných prvkov miestnych ľudových tancov.
- Polkový krok.
- Pohybová improvizácia na hudobnú alebo rytmickú predlohu.

Akrobacie

- Zo stoja na lopatkách oporou v bokoch – pádom vpred skrčmo.
- Kotúl vpred.
- Kotúl vpred opakovane, posledný zakončený skokom prehnuto do stoja, vzpažiť.
- Kotúl vpred na zvýšenej podložke (2 - 3 diely debny).
- Kolíska vzad z rôznych postojov a polôh.
- Kotúl vzad do vzporu drepmo i opakovane.
- Stoj na rukách s dopomocou aj samostatne pri stene.

Atletika

- Rýchly beh na 30 – 50 m s preskakovaním nízkych (20 cm) pravidelne rozostavaných prekážok.
- Vytrvalostný beh do 12 minút.
- Skok do diaľky skrčmo z rozbehu.
- Hod loptičkou do diaľky a na cieľ.
- Skok do výšky.

Základné činnosti športových hier

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov v zmenených, náročnejších podmienkach.
- Podávanie lopty na mieste i v pohybe.
- Dribling v pohybe pravou i ľavou rukou.

- Prihrávka obojruč trčením na mieste v dvojiciach alebo proti stene.
- Odbitie lopty obojruč o zem na mieste a prihrávka obojruč trčením v dvojiciach.
- Nadhodenie lopty a prihrávka obojruč trčením v pohybe.
- Prihrávka jednoruč, obojruč trčením v pohybe.

Drobné pohybové hry

Formovanie kladných vlastností.

- Loptové hry zamerané na hádzanie, chytanie a hry spojené s rýchlym behom.
- Hry na snehu, na ľade.

Turistika

- Chôdza a beh v teréne k cieľu vzdialenému 2 km. Prekonávanie terénnych prekážok. Vybíhanie a zbiehanie krátkeho svahu. Preliezanie a podliezanie prekážky. Cvičenie rovnováhy na prírodných prekážkach. Dvíhanie a nosenie ľahkých predmetov.
- Hádzanie, vrhanie predmetu do diaľky, do výšky, na cieľ. Preťahovanie vo dvojiciach a pretláčanie v skupinách.
- Ošetrovanie povrchových poranení.
- Prenášanie ranených.
- Základné spôsoby orientácie v prírode.

Odporúčame plavecký výcvik (podľa podmienok školy).

PROCES

Prostné cvičenia zameriavame na rozvíjanie základnej pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na posilnenie a pretiahnutie svalových skupín, na zväčšovanie rozsahu pohybu v kĺboch a chrbtici. Pri pohybových hrách sa zameriavame na zdokonaľovanie lokomočných a špecifických herných zručností.

8. ROČNÍK

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CIELE

- Docvičovať a utvrdzovať zručnosť správne písať „i“ a „y“ po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach a vo vybraných slovách,
- poznávať prídavné mená tvrdého a mäkkého zakončenia, osvojovať si ich pravopis,
- poznávať číslovky,
- oboznámiť sa s písaním základných, radových a zložených čísloviek,
- cvičiť sa v tvorbe súvislých ústnych prejavov a vo formách spoločenského styku.

OBSAH

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis

Podstatné mená

Skloňovanie podstatných mien mužského rodu.

Skloňovanie podstatných mien ženského rodu.

Skloňovanie podstatných mien stredného rodu.

Prídavné mená

Vlastnostné prídavné mená.

Pravidelné stupňovanie prídavných mien.

Skloňovanie prídavných mien tvrdého zakončenia.

Skloňovanie prídavných mien mäkkého zakončenia.

Zámená

Používanie osobných zámen.

Slovesá

Minulý čas sloves.

Oznamovací a rozkazovací spôsob sloves.

Číslovky

Základné číslovky a ich písanie.

Zložené číslovky a ich písanie.

Radové číslovky a ich písanie.

Skladba
Holá veta.
Rozvitá veta.
Zložená veta – súvetie.

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Štylizácia a kompozícia:

Zostavenie jednoduchej osnovy jazykového prejavu.
Zostavenie jednoduchej osnovy čítankových textov.

Výcvik v súvislých jazykových prejavoch:

Rozprávanie

Ústne alebo písomné rozprávanie podľa vopred pripravenej osnovy.

Opis

Opis predmetu, obrázka, osoby, krajiny, pracovného postupu.

Formy spoločenského styku

Písanie listu rodičom, listu s poďakovaním, s blahoželaním. Osvojovanie si formy a úpravy listu, obálky.

Požiadanie – prosba, rozkaz, poďakovanie.

Ospravedlnenie.

Oslovenie a predstavenie sa.

Vypĺňanie jednoduchého dotazníka.

Životopis.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Plynulé čítanie s porozumením. Používanie vhodnej sily, intonácie a zafarbenia hlasu so zreteľom na obsah čítaného textu. Pestovanie kultúry reči žiakov.

Literárna výchova

Zhrnutie poznatkov žiakov o literatúre.

Orientácia v prečítanom literárnom diele, v deji, v postavách a prostredí.

Reprodukcia obsahu.

Rozvíjanie záujmu žiakov o mimoškolské čítanie, knihy, časopisy, noviny.

Porozumenie pojmom poviedka, román, divadelná hra, autor, básnik, prozaik, dramatik.

Odporúčaná literatúra:

Poézia: napr. výber z poézie pre deti M. Rúfusa, Š. Žáryho, J. Kostru, J. Smreka, V. Reisela, J. Navrátila Ľ. Feldeka, Š. Moravčíka a iných.

Poviedky a romány zo života detí: napr. R. Smatanová, J. Červenková, K. Jarunková, V. Šikula, A. Marschall, K. Jarunková, M. Jančová, J. Tužinský, Max von der Grün.

Dobrodružné poviedky a romány: napr. R. Arthur, J. Swift, J. Verne, J. London, M. Twain, J. Curwood.

Povesti a historická próza: napr. Ľ. Zúbek: Moja Bratislava; Š. Moravčík: Záhorácke povesti, V. Ferko: Tisíc násobný dukát a iné.

Náučná literatúra: napr. Veľká kniha otázok a odpovedí, L. Švihran: 1000 plus 1 slovenských naj, C. Varleyová-I. Milesová: Zemepisná encyklopédia, H. Škodová – E. Škoda: Už viem prečo, T. Šipöcz: Ako je to možné?, C. Valšík: Farebná detektívka.

Ukážky divadelných hier: napr. J. G. Tajovský: Ženský zákon; J. Zeyer: Radúz a Mahuliena a iné.

PROCES

Žiaci si precvičujú oslovenie, predstavenie sa, požiadanie, poďakovanie, ospravedlnenie, privítanie návštevy a rozlúčenie sa. Učia sa vyplniť podľa predtlaču dotazník. Pri čítaní a prednese literárnych ukážok pestujeme kultúru reči žiakov, obohacujeme ich slovnú zásobu a rozvíjame schopnosť súvisle sa vyjadrovať. Učíme ich porozprávať svoje zážitky zrozumiteľným spôsobom.

8. ROČNÍK FYZIKA

CIELE

- Vedieť opísať stav pokoja a pohybu telies ,
- vedieť charakterizovať silu ako vzájomné pôsobenie telies,
- vedieť opísať príčinu pádu telies,
- vedieť zmerať silu silomerom,
- vedieť vysvetliť polohovú a pohybovú energiu na konkrétnych príkladoch,
- opísať javy: odraz, lom a rozklad svetla,
- opísať vznik zvuku a jeho vlastnosti na jednoduchom príklade,
- vedieť prezentovať výsledky práce za skupinu.

OBSAH

Pohyb a sila

Pohyb telies

Pokoj a pohyb telies.

Dráha pohybu, rovnomerný a nerovnomerný pohyb, rýchlosť pohybu telies.

Sila

Gravitačná sila.

Silomer, meranie sily silomerom, jednotka sily 1 N.

Účinky sily.

Deformačné účinky sily.

Tlak.

Trenie

Škodlivé a užitočné trenie.

Jednoduché stroje

Naklonená rovina, páka, kladka.

Energia

Zdroje energie.

Energia a vykonávanie práce.

Premena polohovej energie a pohybovú energiu.

Teplo

Odovzdávanie a prijímanie tepla.

Vedenie tepla rôznymi látkami.

Teplo, práca, energia.

Svetlo

Zdroje svetla, odraz svetla, lom svetla.

Šošovky a okuliare.

Ako vzniká dúha.

Svetlo a teplo.

Zvuk

Vznik zvuku.

Šírenie a rýchlosť zvuku.

Vnímanie zvuku.

Vplyv slnečného svetla na rast rastlín.

PROCES

Cez riešenie úloh a pokusmi vedieme žiakov k porozumeniu javov a fungovaniu vecí. Učíme ich robiť potrebné merania a skúmať príčiny fungovania vecí. Experimentom sa žiaci učia vykonávať dôkaz jednoduchých vlastností svetla, zvuku. V závere školského roka sa učia porovnávať fyzikálne vlastnosti rastlín.

8. ROČNÍK BIOLÓGIA

CIELE

- Získať základné poznatky o stavbe jednotlivých sústav ľudského tela, o ich základných činnostiach,
- vedieť ako sa prenášajú nákazlivé choroby a ako im predchádzať,
- pochopiť dôsledky škodlivosti užívania alkoholu, drog a fajčenia na ľudský organizmus,
- získať vedomosti o príčinách šírenia pohlavných chorôb a ich škodlivých dôsledkoch na ľudský organizmus,
- vedieť prakticky poskytnúť prvú pomoc.

OBSAH

Človek ako súčasť živej prírody

Pôvod a vývoj človeka. Ľudské rasy.

Ľudský organizmus ako celok.

Oporná a pohybová sústava

Kosť, vývin a druhy kostí, spojenie kostí.

Kostra človeka.

Pohybová (svalová) sústava.

Význam telesnej práce a športu pre vývin kostí a svalov. Prvá pomoc pri zlomeninách.

Obehová sústava

Krvné cievy. Krv. Krvné skupiny.

Srdce. Krvný obeh. Vplyv práce a športu na srdce a krvný obeh.

Poranenia ciev. Vonkajšia masáž srdca.

Dýchacia sústava

Dýchanie, stavba a činnosť dýchacej sústavy.

Plúca. Starostlivosť o dýchacie orgány.

Prvá pomoc pri zastavení dýchania.

Tráviaca sústava

Ústna dutina, starostlivosť o chrup.

Choroby tráviacich orgánov.

Vylučovanie

Močová sústava, choroby močových orgánov.

Kožná sústava

Koža. Starostlivosť o kožu. Zásady prvej pomoci pri poraneniach kože.

Nervová sústava

Mozog, miecha, nervy.

Zmyslové orgány.

Duševné zdravie, závislosť od drog.

Prvá pomoc pri úrazoch mozgu, chrbtice a pri šoku.

Rozmnožovanie, vývin jedinca, vnútromaternicový vývin jedinca.

Jednotlivé obdobia života človeka.

Prenášače a pôvodcovia rozličných ochorení

Mucha domová, šváb obyčajný, ploštica posteľná, voš detská, svrabovec kožný.

Ochrana pred škodlivým hmyzom a jeho ničenie.

Účinky rastlín na ľudský organizmus

Liečivé rastliny.

Jedovaté a zdraviu škodlivé rastliny.

PROCES

K správnej životospráve, stravovaniu, dennému režimu vedíme žiakov cez pochopenie základnej činnosti jednotlivých orgánov ľudského tela. Učíme ich, že za svoje zdravie sú sami zodpovední. Vysvetľujeme im, že neviazaný pohlavný život vedie k narušeniu citového života človeka a je príčinou šírenia pohlavných chorôb a AIDS. Poučíme ich o hygiene tela, bielizne a bytu ako najúčinnnejšej ochrane pred šírením nákazlivých ochorení.

8. ROČNÍK DEJEPIS

CIELE

- Pochopiť príčiny a následky prvej a druhej svetovej vojny,
- vedieť využívať názorný materiál, „čítať obrázky“, časové priamky,
- vedieť nakresliť jednoduchú časovú priamku podľa vzoru,
- vedieť samostatne pracovať s pracovným zošitom.

OBSAH

Technické vynálezy na začiatku 20. storočia

Technické vynálezy v oblasti dopravy, energie, komunikácie, médií.

Prvá svetová vojna

Vznik, príčiny, priebeh, koniec a dôsledky prvej svetovej vojny.

Medzivojnové obdobie

Vznik Československa.

Tomáš Garrigue Masaryk, Milan Rastislav Štefánik, Andrej Hlinka.

Svetová hospodárska kríza.

Nástup fašizmu v Európe.

Mníchovská dohoda, rozpad Československa.

Slovenská republika v rokoch 1939 – 1945.

Druhá svetová vojna

Vznik, príčiny, priebeh druhej svetovej vojny.

Slovenské národné povstanie, oslobodzovanie.

Vstup USA do vojny, koniec a dôsledky druhej svetovej vojny.

Povojnové obdobie a súčasnosť

Československo v rokoch 1945 – 1968, obdobie studenej vojny.

Rok 1968, Alexander Dubček.

Československo v rokoch 1968 – 1989, pád komunizmu.

Vznik Slovenskej republiky.

PROCES

V preberanom učive objasňujeme konkrétne životné situácie, do ktorých sa ľudia dostávajú a svojim rozhodnutím môžu v dobrom alebo zlom ovplyvniť svoje prostredie. Žiaci za pomoci učiteľa odhaľujú aj to, čo je v minulosti negatívne, celý rad predsudkov, stereotypov, ktoré často pretrvávajú aj v prítomnosti.

8. ROČNÍK

GEOGRAFIA

CIELE

- Vedieť pomenovať svetadiely a oceány,
- získať geografické poznatky o polohe, prírodných pomeroch, obyvateľstve a hospodárstve jednotlivých svetadielov,
- vedieť charakterizovať obyvateľstvo svetadielov podľa rás,
- vedieť pracovať s rôznymi druhmi máp a vyhľadávať v nich požadované informácie.

OBSAH

Zem a jej znázornenie na mape

Druhy máp. Poludníky a rovnobežky.

Podnebné pásma Zeme. Svetadiely a oceány.

Svetadiely

Afrika

Poloha, členitosť, povrch.

Podnebie, vodstvo. Rastlinstvo, živočíšstvo.

Obyvateľstvo.

Štáty severnej, strednej a južnej Afriky.

Ázia

Poloha, členitosť, povrch.

Podnebie, vodstvo. Rastlinstvo, živočíšstvo.

Obyvateľstvo.

Štáty juhozápadnej, strednej, východnej, južnej a juhovýchodnej Ázie.

Amerika

Poloha, členitosť, povrch.

Podnebie, vodstvo. Rastlinstvo, živočíšstvo.

Obyvateľstvo.

Štáty severnej, strednej a južnej Ameriky.

Austrália a Oceánia

Poloha, členitosť, povrch.

Podnebie, vodstvo. Rastlinstvo, živočíšstvo.

Obyvateľstvo.

Austrálsky zväz, Oceánia.

Antarktída

Poloha, podnebie, povrch.

Rastlinstvo, živočíšstvo, obyvatelia.

Oceány

Tichý, Atlantický, Indický a Severný ľadový oceán.

PROCES

Dostatočný priestor venujeme práci s mapami a ďalšími doplňujúcimi informáciami. Oboznamujeme žiakov s hlavnými problémami súčasného sveta spojenými s rýchlym rastom obyvateľstva, urbanizáciou, s etnickými a náboženskými rozdielmi v jednotlivých častiach sveta, s rozdielmi v hospodárskej úrovni oblastí sveta, rozložením bohatých a chudobných oblastí.

8. ROČNÍK

OBČIANSKA NÁUKA

CIELE

- Poznať úlohu štátu v spoločnosti,
- oboznámiť sa s ústavou Slovenskej republiky,
- poznať základné práva a slobody občana Slovenskej republiky,
- vedieť sa orientovať vo vzťahoch kamarátstva, priateľstva a lásky,
- poznať a pochopiť úlohy rodiny pre človeka a štát.

OBSAH

Charakteristika štátneho zriadenia Slovenskej republiky

Vznik Slovenskej republiky, štátne symboly, štátne sviatky a pamätné dni.

Hlavné mesto Slovenskej republiky.

Funkcie štátu, orgány štátnej moci, orgány miestnej správy.

Národnostné zloženie obyvateľstva SR, slovenské štátne občianstvo.

Ústava, základné práva a slobody občana SR.

Medzinárodné postavenie Slovenskej republiky.

Kamarátstvo, priateľstvo, láska, manželstvo

Dospievanie: kamarátstvo, priateľstvo, láska.

Manželstvo: vznik a funkcie manželstva.

Rodičovstvo: úlohy a poslanie rodiny, hospodárenie v rodine, zachovanie potomstva.

Rozvod: jeho príčiny, dôsledky a prevencia.

Základné práva detí.

PROCES

Pri preberaní učiva prvého tematického celku nadväzujeme na poznatky žiakov, ktoré získali vo vlastivede, dejepise a zemepise, orientujeme žiakov na budúci občiansky život. Učivo druhého tematického celku orientuje žiaka ako budúceho zakladateľa rodiny. Pri preberaní jednotlivých tém odporúčame zaradiť besedy s lekárom, sexuológom, psychológom, právnikom. Vhodné je aj spoločné sledovanie filmov, filmových ukážok a rozhovor o nich.

8. ROČNÍK

ETICKÁ VÝCHOVA

CIELE

- Učiť sa chápať základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom,
- učiť sa rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou,
- vedieť formulovať svoje životné ciele,
- vedieť zdôvodniť základné mravné normy,
- vedieť zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou, manželstvom a rodinou.

OBSAH

I. Zdroje etického poznania ľudstva

Etika, mravné hodnoty a normy, svedomie. Osvojovanie si základných pojmov súvisiacich s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami. Hľadanie pozitívnych vzorov v literatúre, náboženstve, umení a ľudovej slovesnosti.

II. Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota

Ochrana života a starostlivosť o zdravie ako etický problém.

Základy duševnej hygieny.

Niektoré problémy lekárskej etiky: eutanázia, génová manipulácia.

III. Etické aspekty manželstva, rodinného a sexuálneho života

Sebaovládanie ako podmienka zdravého sexuálneho života.

Priateľstvo, zamilovanosť, známosť, manželstvo.

Plánované rodičovstvo, antikoncepcia a prirodzené metódy regulácie počatí, interrupcia a jej možné následky.

IV. Ekonomické hodnoty a etika

Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ.

„Ekonomické cnosti“, sporivosť, podnikavosť, umenie hospodáriť.

Svojpomoc, solidarita, pomoc sociálne slabším. Poctivosť, ochrana spotrebiteľa.

V. Dobré meno a pravda ako etické hodnoty

Poznanie a pravda ako etické hodnoty.

Pravda a lož. Tajomstvo. Je vždy nesprávne povedať pravdu?

Česť, dobré meno, ublíženie na cti.

VI. Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, v zamestnaní a v povolani

Vzťahy v škole, v zamestnaní.

Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva.

PROCES

Žiakov učíme chápať význam svedomia vo svojom živote. Vedia pomenovať, čo v sebe zahŕňa ochrana života a starostlivosť o zdravie, učíme ich vážiť si svoj život, svoje zdravie. Vedíme ich k tomu, aby vedeli prejavíť solidaritu a pomoc slabým a chorým, aby mali správny vzťah k peniazom, rozumne ich využívali a čestne získavali. Aby pochopili ciele a metódy reklamy, vedeli pomôcť podporiť finančne charitu.

8. ROČNÍK

MATEMATIKA

CIELE

- Poznať algoritmus písomného delenia jednociferným deliteľom so zvyškom a vedieť ho používať,
- poznať algoritmus písomného delenia dvojciferným deliteľom písomne alebo pomocou kalkulačky,
- poznať a vedieť využívať spôsoby kontroly správnosti výpočtu súčtu alebo rozdielu,
- správne chápať pojem zlomok, vedieť čítať a zapisovať zlomok,
- získať zručnosti v rýsovaní a meraní uhlov,
- vedieť vypočítať obsahy štvorca, obdĺžnika a kruhu,
- chápať matematiku ako zdroj prostriedkov na riešenie praktických úloh.

OBSAH

ARITMETIKA

Písomné násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000

Písomné násobenie a delenie prirodzených čísel číslami 2 až 9.

Číselný obor do milióna

1. Čítanie, písanie a porovnávanie prirodzených čísel v obore do milióna.
2. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do milióna.

Delenie viacciferných čísel jednociferným deliteľom so zvyškom

Delenie so zvyškom číslami 2 až 9.

Písomné delenie viacciferných čísel dvojcifernými deliteľmi aj pomocou kalkulačky

Písomné násobenie viacciferných čísel dvojcifernými činiteľmi aj pomocou kalkulačky

Písomné násobenie číslami 10 až 99.

Zlomky

1. Pojem zlomku, delenie celku na zlomky, čítanie a písanie zlomkov.
2. Výpočet zlomku z čísla. Názorné uvedenie rovnosti dvoch zlomkov.
3. Desatinný zlomok, rovnosť desatinných zlomkov.

Desatinné čísla

1. Zápis desatinného zlomku ako desatinného čísla.
2. Čítanie a písanie, porovnávanie, zaokrúhľovanie desatinných čísel.
3. Sčítanie desatinných čísel.
4. Odčítanie desatinných čísel.
5. Násobenie desatinných čísel (násobenie číslami 10, 100, 1000; násobenie prirodzenými číslami; násobenie desatinnými číslami).
6. Delenie desatinných čísel (delenie dvoch prirodzených čísel - podiel je desatinné číslo; delenie desatinných čísel prirodzeným číslom; delenie desatinných čísel číslami 10, 100, 1 000; delenie desatinných čísel desatinnými číslami)

GEOMETRIA

Uhol

1. Meranie uhla danej veľkosti

2. Vyznačovanie uhla danej veľkosti

Obsahy rovinných útvarov

1. Jednotky obsahu

2. Obsah štvorca

3. Obsah obdĺžnika

Obvod a obsah kruhu

1. Dĺžka kružnice, obvod kruhu

2. Obsah kruhu

Geometrické telesá

1. Ihlan – popis základných vlastností

2. Kužeľ – popis základných vlastností

PROCES

Geometrické učivo odporúčame preberať priebežne s ostatným učivom počas celého školského roka.

Základné spoje sčítania, odčítania, násobenia a delenia spamäti a písomne utvrdzujeme priebežne formou „päťminútoviek“. Učíme žiakov riešiť nepriamo sformulované slovné úlohy. Pri zadávaní samostatných prác uplatňujeme diferencovaný prístup.

8. ROČNÍK INFORMATICKÁ VÝCHOVA

CIELE

- Vedieť samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore,
- vedieť pracovať s USB kľúčom,
- rozšíriť zručnosti v práci s textom, vedieť používať nástroje na úpravu textov,
- vedieť používať e- mail, Internet,
- vedieť si samostatne nájsť a prečítať informáciu na Internete,
- vedieť narábať s multimediálnou informáciou – prehrať video, zvuk, spustiť, zastaviť,
- vedieť vytvoriť oznam, plagát,
- vedieť prezentovať výsledky svojej práce.

OBSAH

Informácie okolo nás

Zvuk, zvukový súbor, prehrávač, nahrávanie, efekty.

Prehrávanie, ukladanie zvukového záznamu.

Rozširovanie zručnosti v práci s textom (dodržiavanie základných zásad písania textu).

Kombinácia textu a obrázka.

Ukladanie informácií do súborov (text, obrázkov, zvuk). Práca s dvoma oknami- kopírovanie z jedného do druhého.

Počítačové didaktické hry, ktoré obsahujú rôzne typy informácií (hlavolamy s číslami, slovami, písmenami, dopĺňovanie do máp).

Komunikácia prostredníctvom IKT

e- mail, poštový program, e- mailová adresa, adresár

Samostatné posielanie a prijímanie jednoduchých listov. Tvorba a využitie adresára.

Bezpečné a etické správanie v e- mailovej komunikácii, ochrana osobných údajov.

www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie

Vyhľadávanie informácií a obrázkov na Internete a ich správne použitie.

Výber vhodnej informácie, triedenie informácií. Práca s kľúčovým slovom.

Detské webové stránky, on-line hry, zásady správania sa na portáloch.

Školské portály.

Postupy, riešenie problémov

Návody, recepty z bežného života (návod na opravu, kuchársky recept).

Riešenie hlavolamov, bludiská, obrázkové stavebnice.

Samostatné ovládanie výučbového softvéru.

Používanie vyučovacích programov pre žiakov, ktoré rozvíjajú logické myslenie.

Princípy fungovania IKT

Tlačiareň, skener

Zapínanie, vypínanie, vkladanie papiera, tlačenie, skenovanie textu, obrázka.

CD mechanika

Ovládanie CD mechaniky, spustenie CD, DVD, USB- pamäťový kľúč.

Samostatné ukladanie informácií (súbor, meno súboru, vytváranie priečinkov, ukladanie do priečinkov).

Mikrofón, slúchadlá

Práca so slúchadlami - zapojenie, hlasitosť.

Informačná spoločnosť

Informačné technológie v škole

Využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety.

Bezpečnosť počítača - prečo a pred kým treba chrániť počítač.

Voľný čas a IKT

Počítačové hry, hudba, filmy.

PROCES

Žiaci získavajú zručnosti prostredníctvom aplikácií, ktoré sú primerané obsahom aj ovládaním ich veku a mentálnym schopnostiam. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo zo slovenského jazyka, matematiky, prírodovedných i spoločenskovedných oblastí. V rôznych grafických editoroch rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenie.

Učíme ich využívať možnosti IKT pri riešení projektových úloh a ich prezentácii.

8. ROČNÍK

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

CIELE

- Zdokonaľovať sa v ručnom obrábaní dreva a kovu,
- vedieť používať posuvné meradlo,
- učiť sa robiť pracovný náčrt, zostaviť pracovný postup,
- naučiť sa čítať náčrty a jednoduché technické výkresy,
- naučiť sa hodnotiť výsledok svojej práce,
- poznať potraviny, ktoré sú dôležité pre zdravie,
- rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena

Opakovanie zásad osobnej hygieny.

Intímna hygiena dievčaťa a ženy.

Hygiena domácnosti

Veľké upratovanie domácnosti.

Ručné pranie bielizne. Pranie bielizne v práčke (podľa možností školy).

Žehlenie podľa značiek na textile.

Práce v dielni

Práce s drevom

Zdokonaľovanie sa v ručnom obrábaní dreva, hobľovanie, povrchové natieranie. Tmelenie, brúsenie.

Spájanie dreva čapmi a rozperami. Práca podľa technického výkresu.

Rezanie rámovou pilou. Napúšťanie hydrovoskom a leštenie.

Príklady výrobkov: stojan na obrúsky, sušič na utierky, polička, rám čapovaním.

Práce s kovem

Obrysovanie, sekание, rezanie ručnou pílkou, vŕtanie, pilovanie, spájkovanie, rezanie vnútorného a vonkajšieho závitú.

Vyklepávanie. Používanie posuvného meradla.

Príklady výrobkov: svietnik, ozdobný vešiak, lopatka na smeti a iné.

Práce s plastmi

Oboznámenie sa s rozličnými druhmi plastov. Význam recyklácie plastov.

Pílenie, vŕtanie, tvarovanie, lámánie, spájanie, lepenie, brúsenie, leštenie organického skla, novoduru.

Rezanie závitov. Tvarovanie novoduru.

Príklady výrobkov: obuvák, kliešte na cukor, držiak na zubné kefky a iné.

Práca s kožou a koženkou

Meranie, rezanie, prerážanie, šitie, nitovanie kože.

Príklady výrobkov: púzdro na nôž, šľapky.

Práce s rozličným materiálom

Náplň určí vyučujúci.

Práce v domácnosti

Príprava pokrmov

Úprava mäsa.

Propagovanie jedál živočíšneho pôvodu s nízkym obsahom tuku a s vysokým obsahom plnohodnotných bielkovín (ryby, hydina, syry, jogurty, tvaroh).

Príprava jedál podľa receptov, oboznámenie sa s kuchárskou knihou.

Príprava jedál z ovocia a zeleniny (hlavne šaláty).

Oboznámenie sa s mixérom, šľahačom, príp. kuchynským robotom.

Konzervovanie ovocia a zeleniny.

Rodinné oslavy: stolovanie a obsluha pri významných rodinných oslavách.

Šitie

Práca s textilom. Druhy textilných materiálov (hrúbka, štruktúra, pevnosť, pružnosť).

Vkusné pracovné a spoločenské obliekanie.

Práca so strihom. Oboznámenie sa s úpravou kúpeného strihu podľa miery. Kladenie strihu na látku, vystrihovanie, šitie výrobku, žehlenie, štepovanie látky.

Ozdobné stehy krokvička, krížik.

Príklady výrobkov: zásterka, prestieranie.

Pletenie

Zdokonaľovanie techniky pletenia.

Príklady výrobkov: rukavice, ponožky.

Háčkovanie

Zdokonaľovanie techniky háčkovania.

Výrobok: napríklad jednoduchý odev pre bábiku.

Starostlivosť o dojča

Oboznamovanie sa s detskou výbavičkou.

Prebaľovanie dojčat'a, udržiavanie dojčat'a v čistote, kúpanie.

Príprava mlieka. Denný režim dieťaťa. Hygiena ženy a matky.

Pestovateľské práce

Obsah učiva prispôsobíme úrovni žiakov, regionálnym a materiálным podmienkam školy v praktických činnostiach v oblastiach: zelenina a poľnohospodárske plodiny, kry a stromy, kvety, izbové rastliny.

Základy technického kreslenia

Učivo základov technického kreslenia aplikujeme v súlade s konkrétnym výrobkom, na ktorom žiaci pracujú.

Rysovanie uhlov, kolmíc:

- základné vlastnosti rôznobežiek,

- kolmica,

- pravý uhol,

- druhy uhlov, označenie uhlov.

Rovinné obrazce:

- pomenovanie obrazcov, rozlišovanie na základe vlastností (obdĺžnik, štvorec, kruh)
- kosoštvorec, kosodĺžnik (rysovanie, rozlišovanie).

Kótovanie rovinných obrazcov:

- kótovanie v technickej praxi,
- význam a úloha kótovania, objekt kótovania,
- základné pojmy: kótovacie čiary, vynášacie čiary, hraničenie,
- šípky, šikmé čiary, písanie kót a ich význam,
- kótovanie rovinných obrazcov,
- kótovanie uhlov.

Zhotovovanie náčrtov rovinných obrazcov.

PROCES

Odporúčame podľa miestnych možností exkurziu do stolárskej a zámočnickej dielne so zameraním na ručné opracovanie dreva a kovu.

Pri preberaní učiva o plastoch odporúčame zaradiť vychádzku orientovanú na pozorovanie odpadových materiálov z plastov vo vzťahu k životnému prostrediu. Oboznamujeme žiakov s významom triedenia odpadkov a využitia odpadového materiálu z domácnosti pre ďalšie spracovanie. Pri práci s materiálmi upriamujeme pozornosť žiakov na efektívnu prácu – racionálnu prácu s materiálmi a nástrojmi. Snažíme sa využívať tímovú prácu, viesť žiakov ku vzájomnej komunikácii v tíme, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení problému, učiť sa niesť zodpovednosť za prácu celého tímu. Pri príprave jedál podľa receptov poučíme žiakov, že pôsobením vyššej teploty ako aj dlhším zohrievaním sa v rastlinných olejoch, ale aj iných druhoch tukov ničia cenné látky. V rámci medzipredmetových vzťahov s učivom biológie ich poučíme o ukladaní cholesterolu v stenách tepien.

8. ROČNÍK SVET PRÁCE

CIELE

- Poznať pracovné činnosti vybraných profesií,
- mať prehľad o učebných odboroch,
- vedieť posúdiť svoje možnosti v oblasti profesie,
- využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber ďalšieho vzdelávania.

OBSAH

Voľba profesijnej orientácie

Osobné záujmy a ciele.

Telesný a zdravotný stav.

Osobné vlastnosti a schopnosti.

Vplyvy na voľbu profesijnej orientácie.

Práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb.

Možnosti ďalšieho vzdelávania

Náplň učebných odborov.

Informácie o ďalšom vzdelávaní.

PROCES

Nadväzujeme na poznatky, ktoré získali žiaci v siedmom ročníku o trhu práce (povolaniach ľudí, druhoch pracovísk, charaktere a druhoch pracovných činností, kvalifikačných požiadavkách). Vedeť žiakov k poznávaniu pracovných činností, ktoré napomáhajú vytvárať ich osobné záujmy a ciele. Učíme ich orientovať sa v informáciách a využívať poradenské služby. Oboznamujeme ich s možnosťami ďalšieho vzdelávania a charakteristikou učebných odborov.

8. ROČNÍK VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Prehľbovať získané poznatky a zručnosti v základných výtvarných technikách dopĺňaním zložitejších foriem výtvarného vyjadrovania,
- kultivovať výtvarný prejav žiakov hlbším poznávaním výrazových prostriedkov,
- rozvíjať cit a pochopenie pre estetickú a praktickú funkciu trojrozmerných foriem a ich vzťah k priestoru a vzájomnému usporiadaniu,
- prehľbovať vzťah žiakov k výtvarnému umeniu a k estetickým hľadiskám a hodnotám životného prostredia.

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Čerpanie námetov zo skutočnosti, ktorá zodpovedá záujmom žiakov, ich zážitkom. Kompozície s postavou a menšou skupinkou postáv jednoducho rozmiestnených v priestore. Voľné vyjadrenie proporcie a pohybu ľudskej postavy na základe poznania, pozorovania a poučenia.

Zjednodušovanie typických predmetov a tvarov do grafickej podoby.

Detaily v kresbe (postavy, tváre a pod.)

Výtvarné techniky: kresba, grafika (tlač z výšky, tlač z hĺbky – suchá ihla, sadroryt, linoryt.

Výtvarný materiál volíme podľa výberu výtvarnej techniky.

Výtvarné vyjadrovanie tvarových, farebných a priestorových javov, prehľbovanie poznatkov perspektívneho zobrazovania.

Príklady námetov: Svet pod lupou a mikroskopom, kryštály, nerasty. Motív krajiny – blízke okolie školy, tiché zákutia ulíc a parkov.

Výtvarné techniky: široká škála základných, čistých i aplikovaných a kombinovaných techník.

Výtvarný materiál volíme podľa výberu výtvarnej techniky.

Práca s výtvarnými prostriedkami

Prehľbovanie poznatkov žiakov o zákonitostiach úžitkového umenia, výtvarnej výrobe prostredníctvom dekoratívnych prác a výtvarných činností spojených s experimentovaním.

Informačná, myšlienková a výtvarno-estetická funkcia grafiky.

Uplatňovanie spojenia motívu a písma na ploche v kompozíciách.

Výrazové možnosti písma v hravých a experimentálnych činnostiach s použitím hotového typografického písma.

Výtvarné techniky: využívame širokú paletu výtvarných techník podľa záujmu žiakov; ako novú naučíme žiakov viacfarebnú voskovú batiku.

Výtvarný materiál volíme podľa výberu výtvarnej techniky.

Prehľbovanie poznatkov o vzťahu výtvarných a technických princípoch architektúry, možnosti architektonického a urbanistického riešenia, práca s trojrozmerným materiálom. Poznávanie vzťahu funkcie a formy objektu a jeho priestorový výraz na základe experimentovania pri ich vytváraní.

Námety čerpáme zo súčasnej bytovej a nábytkovej kultúry.

Vytváranie architektonických objektov s doplnením životného prostredia – prírody.

Výtvarné techniky: modelovanie, asambláž a všetky vhodné techniky pre výtvarno-konštruktívne činnosti.

Výtvarný materiál: využitie rôznych odpadových materiálov a farieb.

Výtvarné umenie

Poznávanie umenia cez umelecké reprodukcie, filmy, fotografie.

Súčasná architektúra a urbanizmus.

Bytová kultúra – funkčné a estetické požiadavky.

Zátišie v dielach umelcov – J. Mudroch, M. Medvecká, L. Guderna, V. Špála, J. Šturdík, porovnať s tvorbou P. Picassa, H. Matissa.

PROCES

Na vystihnutie prostredia volíme typické predmety a tvary, ktoré učíme žiakov zjednodušovať do grafickej podoby. Uprednostňujeme vlastné kompozičné riešenia žiakov, vyhýbame sa vnucovaniu vlastných predstáv. Vhodnými formami a metódami práce upozorňujeme na jednotu informačnej, myšlienkovej a výtvarno-estetickú funkciu grafiky. Odporúčame zaradiť aj grafické operácie na počítači: typograficko-textové, s kresliacimi a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu, základné filtre).

8. ROČNÍK

HUDOBNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Spievať čisto a rytmicky správne s výraznou výslovnosťou a zmenami dynamiky, dychovo úsporne a so správnou rezonanciou,
- usilovať sa o výrazný prednes zodpovedajúci žánru piesne a jej charakteru,
- prehľbovať schopnosť rozoznávať hru jednotlivých známych nástrojov,
- vedieť rozoznať zvuk fagota v inštrumentálnych skladbách,
- vedieť rozlišovať modernú hudbu 20. storočia od staršej hudby.

OBSAH

Rozoznávanie zvuku fagota v osvojovaných inštrumentálnych skladbách, sledovanie hry známych nástrojov, nástrojových skupín a súborov.

Piesne na spev – Ej, padá, padá rosička (ľudová); Tancujem, tancujem (ľudová); Horela lipka, horela (ľudová); Zasadil som tri stromčeky (ľudová); Trenčín, dolinečka (ľudová); Mala som milého (ľudová); Hore Hron, dole Hron (ľudová); Ej, čo koho do toho (ľudová); Horička, hora, zelená hora (ľudová); Nebola som veselá (ľudová); Tam okolo chotára (ľudová); Prídi ty šuhajko (ľudová); Cez zelené žitko (ľudová); Stavíme máje (ľudová); Ej, Jáne, Jáne (ľudová); Dobré ráno (A. Čobej); Hej, pod Kriváňom (S. Tomášik); Slovenčina moja (J. Valaš'an-Dolinský); Moja rodná zem (A. Čobej); Zvončeky (M. Žikavská); Narodil sa Kristus Pán (koleda); V slzách matička sedela (K. Ruppeltdt)

Piesne a skladby na počúvanie

Kvetinový valčík (P. I. Čajkovskij); Slovenská sonatina (M. Schneider-Trnavský); Kto za pravdu horí (K. Kuzmány); Hoj, vlast' moja (M. Schneider-Trnavský); Pieseň o rodnej zemi (G. Dusík); Uspávanka (J. Brahms); Tance z Pohronia (A. Moyzes); Peter a vlk (S. Prokofiev); Vodník (Z. Fibich); Spi, duša, spi (M. Schneider-Trnavský)

Hudobno-pohybové hry a tance

Okolo Súče vodička tečie (ľudová); Pod tým našim okienečkom (ľudová); Štrnka, brnka (ľudová); Vtáčkovia (ľudová)

PROCES

Pri práci s piesňami čardášového charakteru si žiaci osvojujú tanečný krok čardáša.

Jednoduchým spôsobom využívajú klasické hudobné nástroje na inštrumentálny sprievod piesní základnými harmonickými funkciami (tónika, dominantna, subdominantna).

Pri oboznámení žiakov s muzikálom odporúčame ukážky z *My Fair Lady* (F. Loewe) alebo *Cyrano z predmestia* (Hamel – Varga). Oboznámime ich tiež s muzikálom pre mládež - podľa výberu učiteľa.

Výber piesní na spev a piesní a skladieb na počúvanie možno doplniť regionálnou hudbou alebo hudbou podľa výberu učiteľa.

V tesnom spojení s osvojovanými skladbami získavajú poznatky o S. Prokofievovi a A. Moyzesovi.

8. ROČNÍK TELESNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Osvojiť si zložitejšie pohybové zručnosti základných športových disciplín, telovýchovnej terminológie a poznatkov z telesnej kultúry,
- vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- vedieť prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu,
- poznať základné pravidlá vybraných športových hier.

OBSAH

Poradové cvičenia

Upevňovanie poznatkov z poradových povelov a povelovej techniky.

Prípravné, kondičné, koordinačné a kompenzačné cvičenia

- Cvičenia k upevňovaniu správneho držania tela.
- Zvyšovanie pohyblivosti kĺbov.
- Rozvoj obratnosti a rovnováhy.
- Zdokonaľovanie chôdze, behu, lezenia, plazenia, podliezania, preliezania, vystupovania, zostupovania, zoskakovania, rúčkovania, dvíhania, nosenia, ťahania, gúľania, hádzania.
- Dynamické posilňovanie svalstva dolných končatín, trupu a horných končatín.
- Strečingové cvičenia.

Športová gymnastika

Akrobacia

- Kotúľ letmo.
- Stoj na rukách.
- Premet bokom.
- Samostatná akrobatická zostava.
- Preskoky (koza, debna, kôň, stôl)

Hrazda

- Rúčkovanie.
- Krúženie vo zvisle.
- Zhyby.
- Zhyb zo zvisu stojmo.
- Výmyk odrazom jednoňož, prešvih úňožmo, záves a vzopretie závesom v podkolení.
- Zoskok zákmihom.

Kladina (alebo lavička)

- Náskoky, chôdza, prísunná chôdza, obraty, zmeny polôh tela (dievčatá) váha predkloňmo.

Šplh

- Šplh bez prírazu (chlapci).

Rytmická gymnastika a tanec

- Jednoduchý krajový tanec v $\frac{3}{4}$ takte – trojdup.
- Jednoduché varianty diskotancov.

Atletika

Beh

- Rozložené rovinky.
- Beh na 100 metrov.
- Nízky štart z blokov.

- Vytrvalostný beh na 600 – 1000 metrov.

Skok do diaľky

- Skok do diaľky skrčmo.

Skok do výšky

- Skok technikou obkročmo flop z 3 krokov, zo skráteného rozbehu.

Hod granátom

- Držanie granátu, hod z miesta, z bočného postavenia.

Vrh guľou

- Vrh guľou z miesta.

Prekážkový beh cez prírodné prekážky

Štafetový beh

- Nízky štart so štafetovým kolíkom.
- Štafetový beh 4 x 60 m.

Športové hry

Basketbal a hádzaná

- Dvojtakt, strelba po dvojtakte, doskakovanie lopty (basketbal).
- Obranné činnosti jednotlivca.
- Útočné kombinácie.
- Hra na jeden kôš (jednu bránku).
- Hra s upravenými pravidlami basketbalu a hádzanej.

Futbal

- Hra s upravenými pravidlami futbalu, sálového futbalu.

Volejbal

- Nahrávka, hra na zmenšenom ihrisku s upravenými pravidlami.

Cvičenie v prírode

- Orientácia v teréne.
- Mierka mapy.
- Kompas, buzola.
- Práca s nožom, sekerou a pílou.
- Stavba stanu.
- Ochrana prírody.

Pešia turistika

- Chôdza so záťažou.
- Orientačný pretek s úlohami.

Cykloturistika

- Jazda so záťažou.

Odporúčame plávanie, lyžovanie, korčuľovanie a iné pohybové aktivity ako joga, tenis, stolný tenis, badminton, nohejbal, florbal, jazda na skateboarde, lezenie na umelej horolezeckej stene (podľa podmienok a možností školy).

PROCES

Hodiny športových hier rozdelíme na nácvičné, opakovacie a zdokonaľovacie. Snažíme sa zdokonaľovať herné činnosti jednotlivca. Učíme žiakov preukazovať pozitívny vzťah k súperovi, dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny. Počas presunu žiakov pri cvičeniach v prírode so žiakmi upevňujeme a precvičujeme pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

OBSAH VZDELÁVANIA PRE 4. A 8. ROČNÍK PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Autori:

PaedDr. Mária Tarabová

PaedDr. Alena Štíhová, PhD.

Konzultovali:

Mgr. Helena Kalužayová

PaedDr. Anna Vozárová

PaedDr. Edita Melušová

4. ROČNÍK

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CIELE

- Vedieť čítať trojslabičné slová,
- nacvičiť viazané čítanie jednoduchých slov,
- osvojiť si ďalší okruh hlások a písmen,
- čítať jednoduché vety s porozumením.

OBSAH

Čítanie tlačených písmen, slabík a slov vyvodенých v treťom ročníku.

Čítanie písaných písmen, slabík a slov vyvodенých v treťom ročníku.

Utvrdenie známych dvojslabičných slov .

Nácvik čítania trojslabičných slov.

Postupné osvojovanie veľkých a malých písmen: **j, J, s, S, n, N, y, Y, š, Š, d, D.**

Čítanie slabík v riadkoch, stĺpcoch, vyhľadávanie slabík podľa pokynu učiteľa, vyhľadávanie plnovýznamových slov.

Nacvičovanie viazaného čítania jednoduchých slov.

Čítanie jednoduchých viet s porozumením.

Priradovanie viet k ilustráciám.

Nacvičovanie čítania súvislého textu s porozumením.

PROCES

Pri vyvodzovaní novej hlásky a písmena vytvárame vizuálnu, akustickú a artikulačnú väzbu. Hlásku priradujeme k tlačenému aj písanému písmenu, precvičujeme ju medzi známymi písmenami, rozvíjame sluchové vnímanie. Pri čítaní obrázkov žiaci ťahajú prstom po grafickom znázornení novej hlásky. V relaxačnej časti hodiny využívame slabikové pexesá, vyčítanky a hudobno-pohybové hry. Učíme žiakov pracovať s čitateľskou tabuľkou.

4. ROČNÍK

ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ

CIELE

- Stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii,
- rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť,
- rozvíjať porozumenie reči,
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka,
- podporovať verbálnu a neverbálnu komunikáciu žiaka
- vedieť poznávať a pomenovať veci a osoby v najbližšom okolí,
- rozširovať a aktivizovať pasívnu slovnú zásobu.

OBSAH

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti

Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík, rozlišovanie počtu slabík v slove. Prvá a posledná hláska v slove. Hry so slovami - rozlišovanie zmeny jednej hlásky a zmena významu slova (kačka – mačka, sud – sad, pes – pec, a pod.)

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Postupne prechádzame od poznávania skutočných predmetov k obrázkom.

Rozvíjanie expresívnej reči Námetové, edukačné a konštrukčné hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Vytvárania situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní. Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov. Jednoduché rozprávanie zážitku alebo príbehu podľa obrázkov. Práca s detskými leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám. Výmena rolí v rozhovore (napr. hra s telefónom a iné).

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete *Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie*. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci, zaraďujeme prvky AAK.

Nakoľko praktické používanie prvkov AAK si vyžaduje určitú úroveň rozvoja motorických schopností, zaraďujeme medzi aktivity v predmete RKS cvičenia hrubej i jemnej motoriky, koordinačné cvičenia, hry zamerané na tréning imitácie pohybov a pod. Pre podporu výkonu hovorenej reči odporúčame zaradenie cvikov na správne dýchanie a rozvíjanie motoriky artikulačných orgánov vo forme hry, ktoré je vhodné pripravovať v spolupráci s logopédom.

4. ROČNÍK

ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ

CIELE

- Rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku,
- vytvárať návyk správneho držania písacích potrieb,
- vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní,
- spresňovať správny tvar písaného písmena.

OBSAH

Postupný nácvik malých písmen **j, s, n, z, d, š**.

Písanie slabík z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi.

Nácvik písania veľkých písmen: **A, O, M, N, I**.

Písanie písmen podľa diktátu.

Nácvik písania slov typu: mám, tam, sem, sám, les, pes.

PROCES

Vytvárame priestor, kde si žiak môže horšie zvládnuté tvary precvičiť.

Počet a poradie písmen môže učiteľ meniť podľa individuálnych schopností žiakov. Naďalej uskutočňujeme cvičenia jemnej motoriky a zaraďujeme uvoľňovacie cviky.

Žiak, ktorý nie je schopný zvládnuť písaný tvar písma, pokračuje v nácviku písania veľkých tlačených písmen.

4. ROČNÍK VECNE UČENIE

CIELE

- Vedieť rozlišovať situácie v prírode podľa ročných období,
- vedieť pomenovať jednotlivé časti ľudského tela,
- poznať rastliny a zvieratá miestnej oblasti,
- oboznámiť sa s pravidlami správania sa pri nakupovaní,
- orientovať sa v príbuzenských vzťahoch.

OBSAH

Trieda, škola a okolie školy

Povinnosti žiaka.

Upresňovanie a upevňovanie pojmov trieda, šatňa, telocvičňa, toaleta, dielňa, školský pozemok, cvičná kuchynka.

Orientácia v areály školy.

Orientácia v čase

Porozumenie časovým údajom: včera – dnes - zajtra . Východ slnka, západ slnka.

Porovnávanie časových jednotiek deň – týždeň.

Kalendár: pracovné dni, voľné dni.

Určovanie miesta: pod – nad, pred – za.

Príroda

Pozorovanie zmien v prírode, zmeny počasia.

Kalendár prírody.

Ročné obdobia, rozlišovanie situácie v prírode podľa ročných období.

Jeseň

Znaky jesene v prírode, charakteristika počasia, odev a obuv v jeseni.

Pojmy: slnečný, hmlistý, daždivý.

Jeseň v ovocnom sade.

Jesenné kvety: astra, georgína, nechtík, jesienka.

Zima

Znaky zimy v prírode, charakteristika počasia, odev a obuv v zime.

Pojmy: sneženie, fujavica, poľadovica.

Vtáky v zime: sýkorka, drozd, vrabec.

Zimné športy. Bezpečnosť pri zimných športoch a hrách na snehu.

Oboznamovanie sa s vianočnými tradíciami.

Jar

Znaky jari v prírode, charakteristika počasia, odev a obuv na jar.

Pojmy: ochladenie – oteplenie.

Vtáky na jar: stavanie hniezd (na zemi, v dutinách stromov, na stromoch, pod strechami domov), znášanie vajíčok, kĺmenie mláďat.

Jarné práce na školskom pozemku.

Leto

Znaky leta v prírode, charakteristika počasia, odev a obuv v lete.

Pojmy: búrka, lejak, dúha.

Lúky, lúčny hmyz: motýle, chrobáky, muchy, mravce, včely.

Starostlivosť o zdravie

Prehlbovanie poznatkov o ľudskom tele: trup (hrudník, brucho, chrbát); horná končatina (plece, rameno lakeť).

Hygiena rúk, čistota nechtov.

Hygiena úst, umývanie zubov.

Bolesti zubov. Návšteva zubného lekára.

Obchod

Hra na obchod, manipulácia s peniazmi, pravidlá správania sa v obchode.

Návšteva obchodu a drobný nákup, platenie.

Domov a rodina

Orientácia v príbuzenských vzťahoch, pojem vnuk – vnučka.

Ako doma pomáhame. Význam práce jednotlivca pre celok.

Adresa bydliska.

PROCES

Pri učive o ľudskom tele upevníme poznatky z 3.ročníka a potom rozširujeme o nové učivo. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom. Orientáciu žiakov v priestore precvičujeme aj pomocou didaktických hier. Učíme ich chrániť zdravie pri zimných športoch i pri hrách a pobyte v letnej prírode.

4. ROČNÍK MATEMATIKA

CIELE

- Porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií,
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel 6 - 10,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel 6 - 10,
- osvojiť si základné geometrické predstavy.

OBSAH

Porovnávanie predmetov podľa vlastností : množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Triedenie predmetov podľa vlastností, vytváranie skupín predmetov.

Vzťahy : viac – menej, patrí – nepatrí, dlhý – krátky, pred – za, hneď pred – hneď za.

Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: kruh, štvorec, trojuholník, priradovanie názvu. Poznávanie geometrických telies guľa a kocka.

Číslo 6 -10. Číselný rad. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov.

Priradovanie predmetov k číslu 6 - 10. Čítanie a písanie číslíc 6 - 10.

Znázorňovanie čísel 6 - 10.

Porovnávanie čísel do 10. Znak <, >, =.

Rozklad čísel 6 - 10.

Sčítanie v obore do 10. Zápis príkladov sčítania. Znázorňovanie príkladov sčítania.

Riešenie slovných príkladov na sčítanie.

Odčítanie v obore do 10. Zápis príkladov odčítania. Znázorňovanie príkladov odčítania.

Riešenie slovných príkladov.

Mince 1 €, 2 €. Bankovka 5 €, 10 €.

Oboznámenie sa s pojmi drahý – lacný.

PROCES

Žiaci si osvojujú numeráciu a počtové výkony v obore do 10 .

Učia sa riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie. Pri manipulácii s mincami a bankovkami sa učia pojmy drahý – lacný.

Hravou formou (modelovaním a kreslením z geometrických tvarov) upevňujeme rozoznávanie a pomenovanie rovinných útvarov kruh, štvorec a trojuholník.

4. ROČNÍK PRACOVNÉ VYUČOVANIE

CIELE

- Upevňovať základné hygienické návyky,
- zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach,
- upevňovať základné stravovacie návyky,
- rozlišovať rôzne materiály,
- oboznámiť sa s vlastnosťami dreva,
- oboznámiť sa s názvami a funkciou pracovných nástrojov,
- udržiavať poriadok na pracovnom mieste,
- zvládnuť základy jednoduchej starostlivosti o izbové rastliny.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena: (opakovanie všetkých činností, ktoré si žiaci osvojovali v predchádzajúcich ročníkoch) čistenie zubov.

Skladanie odevov na určené miesto, vešanie na vešiak. Odstraňovanie prachu z odevov prášením.

Zvyšovanie samostatnosti pri obúvaní a vyzúvaní, čistenie topánok od prachu.

Stolovanie v triede a v školskej jedálni. Zdokonaľovanie sa v stolovaní, používaní príboru, servítky.

Práce v domácnosti

Starostlivosť o osobné veci a školské pomôcky.

Zvyšovanie samostatnosti pri odkladaní pomôcok v triede na určené miesto. Ukladanie osobných vecí do tašky, hygienického vrecúška.

Ukladanie pomôcok v triede a do aktovky.

Zametanie podlahy a utieranie prachu v triede.

Samostatné zbieranie a vynášanie odpadkov.

Odomykanie a zamykanie dverí kľúčom.

Utváranie zručnosti v jednoduchom prestieraní, umývanie a utieranie riadu.

Základy varenia: príprava čaju, natieranie chleba maslom, džemom.

Čistenie zeleniny.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Triedenie a ukladanie rôznych druhov materiálov a predmetov.

Manipulácia s drobným materiálom.

Navíjanie vlny, špagátov na cievku.

Namotávanie vlny, špagátov na kľbko.

Navliekanie korálok podľa vzoru.

Precvičovanie viazania uzla a mašličky.

Práce s papierom

Triedenie a porovnávanie papiera podľa vlastností (hladký, drsný, hrubý, tenký a pod.).

Prepichovanie a navliekanie papiera rôznej kvality na niť.

Prekladanie, skladanie, vystrihovanie, nalepovanie, zlepovanie papiera.

Strihanie papiera po predkreslenej čiare.

Práce s drevom

Oboznamovanie sa s vlastnosťami dreva a ich porovnávanie s vlastnosťami papiera a kartónu v praktických činnostiach.

Opracovanie dreva brúsnyim papierom.

Montážne a demontážne práce

Stavanie z kociek.

Zostavovanie modelov zo stavebníc spájaním a skrutkovaním.

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových rastlín.

Polievanie kvetinových hriadok na školskom záhone.

Príprava pôdy pred siatím, práca so záhradným náradím.

Siatie do jamiek a hriadok.

Zbieranie liečivých rastlín (podľa miestnych podmienok).

PROCES

Zdokonaľujeme praktické činnosti, ktoré si žiaci osvojili v predchádzajúcich ročníkoch. Učíme ich zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu. Pri práci s drevom ich oboznamujeme s názvami a funkciou pracovných nástrojov. Učíme ich používať správne názvy nástrojov.

4. ROČNÍK

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch,
- učiť sa kresliť postavu a postupne zobrazovať niektoré dôležité detaily,
- učiť sa kresbou znázorniť znaky zvieracej figúry,
- učiť sa vystihnúť trojrozmernosť prostredníctvom modelovania,
- vyjadriť svoj vzťah k prírode prostredníctvom maľby.

OBSAH

Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- Voľné kreslenie – rozvíjanie grafického pohybu ruky na rôzne veľkých plochách papiera s rôznym materiálom.
- Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu.
- Kreslenie postavy a postupné zobrazovanie niektorých dôležitých detailov tváre.
- Tematické kreslenie na základe citového prežívania (zážitky z vychádzok, hier, z rodinného života).
- Znázorňovanie /naznačovanie charakteristických znakov zvieracej figúry.
- Koláž – použitie prvkov z textilu alebo papiera a dokresľovanie.

Maľba (tampón, drievko, hrubá fixka, prstové farby, akvarelové farby, tempery)

- Liatie, kvapkanie, otláčanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbami – rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu.
- Pokrývanie celej plochy papiera maľbou, prostredníctvom plošne nanášaných farieb veľkým aj malým štetcom.
- Nanášanie farby prstom technikou kresby, rozotieranie farebnej škvŕny drievkom.
- Vyjadrovanie vzťahu k prírode prostredníctvom maľby.
- Zobrazovanie atmosféry a nálady (krajina v zime, v lete, v noci, počas dažďa a podobne).

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto, rôzne modelovacie materiály)

- Modelovanie technikou konštruovania, zleповania jednotlivých častí, spevňovanie spojov navlhčenými prstami.
- Modelovanie zvieracej figúry, tvaru tela a jeho typických znakov. Naznačenie pohybu zvieracej figúry.
- Utváranie reliéfu otláčaním predmetov rôzneho profilu na uhladenú plochu modelovacieho materiálu.
- Modelovanie na pieskovisku a na pieskovom stole.

PROCES

Pracujeme na rôznych plochách podľa účelu. Vedíme žiakov k spresňovaniu ich výtvarného prejavu, k slovnému vyjadreniu obsahu kresby. Učíme ich naznačiť charakteristické črty postavy. Na základe pozorovania, zážitkov alebo rozprávok ich učíme znázorňovať alebo naznačovať typické znaky zvieracej figúry v rôznych polohách. Experimentujeme s vlastnosťami farieb a ich možnosťami, tvoríme nové odtiene.

4. ROČNÍK

HUDOBNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Upevňovať základné hudobné vedomosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov,
- kultivovať pohybový prejav podľa hudby,
- rozvíjať schopnosť spoločne spievať v skupinách,
- rozvíjať schopnosť rozlišovať výrazné rozdiely vo výške a sile tónu,
- osvojiť si nové piesne a hudobno-pohybové hry.

OBSAH

Rytmické cvičenia, využitie nástrojov Orffovho inštrumentária.

Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch.

Určovanie vlastností vnímaných zvukov: výška a sila tónu, vyjadrovanie rôznej kvality pohybom.

Jednoduché pohybové hry so sprievodom rečňovanky, piesne alebo hudobného nástroja.

Spresňovanie rytmu opakovaných pohybov.

Detské piesne (Kukulienka, kde si bola; Kytička; Fúkaj, fúkaj teplý vetrík; Maličká som; Jeden, dva, tri; Zahrajte mi muzikanti; Sláviček; Krásna, krásna, Na dvore býva sliepočka naša a iné).

Detské hudobno-pohybové hry (Fúka vetrík; Tiky-taky; O husičky; Na vlka a líšku; Cip, cip, cipovička a iné).

Počúvanie vokálnych a inštrumentálnych miniatúr, kolied, ľudových piesní.

PROCES

Pravidelnými speváckymi činnosťami utvárame základný repertoár detských piesní rôzneho žánru. Pri jednoduchých spôsoboch hry na detských hudobných nástrojoch zdokonaľujeme manipulačné zručnosti žiakov.

V hudobno-pohybových hrách si žiaci rozvíjajú základné pohybovo-rytmické prvky a napodobňujú známe pracovné činnosti. Počúvanie hudby sa harmonicky spája s pohybovým prejavom, kde môžu žiaci vyjadriť citový zážitok z tejto hudby. Vhodným výberom skladieb s relaxačnými účinkami môžeme počúvanie hudby využiť aj ako prostriedok muzikoterapie.

4. ROČNÍK TELESNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Orientovať sa v priestore a prekonávať nerovný terén,
- utvárať správnu koordináciu pohybov,
- rozvíjať pohybovú výkonnosť a telesnú zdatnosť,
- rozvíjať a upevňovať základné návyky správneho držania tela,
- prekonávať strach z neobyčajných polôh.

OBSAH

Zdravotné cvičenia

Opakovanie a obmieňanie cvikov zameraných na posilňovanie, uvoľňovanie a pretáhovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrbtice. Jazda na rehabilitačnom bicykli a kolobežke. Chôdza na stepperi, pohyblivom alebo akupresúrnom chodníku.

Kondičné cvičenia

Chôdza – upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, voľný pohyb paží počas chôdze, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, po stočenom lane, v zástupe za učiteľom, v rytme s udávaním tempa. Návčik chôdze po schodoch nahor a dole. Chôdza po trávniku.

Beh – prehlbovanie návčiku pohybov nôh a ramien pri behu, beh v zástupe za učiteľom, beh v danom tempe, daným smerom, prebehnutie danej krivky na zemi. Opakovaný krátky beh do 20 m. Beh po slalomovej dráhe, orientácia v priestore.

Skoky – poskoky na mieste znožmo a striedavo, daným smerom, do kola, skoky z miesta, skok cez čiaru, zoskok z výšky 20 cm na mäkkú podložku do drepu. Preskok napnutej gummy do výšky 15 - 20 cm. Návčik skoku do diaľky: skákať znožmo z miesta do diaľky s perovaním a súladnými pohybmi paží na mäkkú podložku.

Lezenie – upevňovanie lezenia vpred po kolenách, podliezanie, preliezanie vhodných prekážok, lezenie k cieľu. Lezenie a stúpanie na rebriny do výšky 1 m, spúšťanie sa na kĺzačke.

Hádzanie a chytanie - chytania lopty prudko gúľajúcej sa po zemi, po mierne šikmej ploche, chytania lopty hodenej učiteľom, žiakom. Hod lopty horným oblúkom na vysoký cieľ. Hádzanie lopty spolužiakovi. Hádzanie predmetu na cieľ pravou aj ľavou rukou.

Gymnastické cvičenia - výstup na lavičku, prechod a zostup, obraty, návčik udržiavania rovnováhy, chôdza po zavesenej (šikmej) lavičke. Sed a kľak na švédskej debne, preliezanie jednotlivých dielov švédskej debny.

Základy akrobatických cvičení

Kotúl vpred. Kolíska. Zmeny postojov a polôh podľa slovnej inštrukcie. Krátka výdrž v stoji na jednej nohe. Váha v predklone (stoj na jednej nohe, zanoženie, hlava vztýčená).

Sezónne činnosti

V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie z mierneho svahu.

V jarnom a letnom období turistika – orientácia v priestore a prekonávanie nerovného terénu. Jazda na kolobežke.

Plavecký výcvik podľa možností školy.

Rôznorodé sezónne činnosti sa realizujú podľa podmienok regiónov a škôl.

Kolektívne činnosti

Naháňačky s jednoduchými pravidlami.

Základy loptových hier.

Hudobno - pohybové hry

Rytmizovanie chôdze a behu pomocou jednoduchých hudobných nástrojov (tamburína, ozvučné drievka). Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu.

Prísuný krok bokom.

Kondičné a relaxačné cvičenia

Proporcionálne rozvíjanie pohybových schopností a zdokonaľovanie pohybových zručností a návykov prostredníctvom jednoduchých, prirodzených a používaných cvičení.

Relaxačné cvičenia zamerané na striedanie napätia a uvoľnenia niektorých svalov a cvičenia zamerané na striedanie napätia a uvoľnenia celého tela.

PROCES

Podstatnú časť učiva tvorí rozvoj základných lokomócií. Žiaci si postupne osvojujú elementárne základy techniky týchto činností.

V kolektívnych činnostiach zaraďujeme pohybové hry zamerané na skákanie, naháňanie, triafanie a hry na rozvoj všetkých pohybových schopností.

Žiakov vedíme k tomu, aby vedeli uplatňovať a rešpektovať pravidlá hier, aby spolupracovali, správne manipulovali s náčiním.

Pri aktivitách v prírode a sezónnych pohybových činnostiach rozvíjame senzorické schopnosti žiakov – pociťovanie, vnímanie, odhad času a priestoru. Učíme ich využívať v prírode zručnosti naučené z hier v telocvični.

8. ROČNÍK

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CIELE

- Osvojiť nácvik písania ďalších veľkých písmen,
- zvládnuť prepísanie ľahkých viet,
- naučiť sa čítať ľahký text s porozumením,
- naučiť sa (s pomocou) reprodukovať dej jednoduchej rozprávky.

OBSAH

Čítanie

- Čítanie textu s porozumením,
- čítanie slabík a slov s **dz, Dz, dž, Dž, w, W, x,**
- čítanie písaného textu,
- čítanie detských kníh,
- opakovanie a upevňovanie čitateľských schopností.

Literárna výchova, sloh

- Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku,
- počúvanie a prerozprávanie deja jednoduchej rozprávky,
- jednoduchá formulácia odpovedí na otázky z počutého, z čítaného textu,
- jednoduchá charakteristika vlastností rozprávkových postáv, porovnávanie kladných a záporných vlastností,
- rozoznávanie témy krátkych básní, ktoré vyjadrujú pozitívne citové vzťahy k ľuďom, zvieratám, prírode, domovu.

Písanie

- Nácvik písania **dz, Dz, dž, Dž, G, Ch, L, S, Š, V,**
- opakovanie veľkých písmen, ktoré sa vyskytujú v menách žiakov,
- písanie ľahkých slov podľa diktátu,
- prepisovanie jednoduchých viet,
- utvrdenie písanie vlastného mena, adresy a dátumu narodenia,
- individuálne docvičovanie písmen, ťažkých väzieb.

PROCES

Učíme žiakov citlivo vnímať krátke básne na rôzne témy, postupne chápať jednoduché obrazné prirovnania, obohacovať osobný slovník o nové slová. Často zaraďujeme literárne hádanky, v nich učíme žiakov chápať obrazné prirovnania. Učíme ich porozumieť vtipu. Prostredníctvom aktívnej slovnej zásoby čo najsamostatnejšie reprodukovať dej obľúbenej rozprávky.

8. – 10. ROČNÍK
ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ

CIELE

- Stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii
- Rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť
- Rozvíjať porozumenie reči
- Podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka
- Rozvíjať verbálnu i neverbálnu formu komunikácie žiaka

OBSAH

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Vytváranie komunikačných situácií so zameraním na bežné životné situácie (nakupovanie, cestovanie vlakom, návšteva divadla a pod.), názorné vysvetľovanie pojmov.

Rozvíjanie expresívnej reči

Námetové, edukačné a konštrukčné hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spolukomentovanie s pomocou učiteľky.

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie dvojslovných a trojslovných viet, slovných pomenovaní. Rozvíjanie jazykového citu. Tvorenie záporu. Tvorenie otázok v rozhovoroch spojených s konkrétnymi situáciami a v námetových hrách.

Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov. Vyjadrenie minulosti a budúcnosti. Jednoduché rozprávanie zážitku alebo príbehu podľa obrázkov. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám, k čítaniu.

Výmena rolí v rozhovore.

Dramatizácia krátkych príbehov.

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete *Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie*. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame

rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na stanici a pod. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci, zaraďujeme prvky alternatívnej a augmentatívnej komunikácie (AAK).

8. ROČNÍK VECNÉ UČENIE

CIELE

- Vedieť sa orientovať v časti obce, kde sa nachádzajú verejné zariadenia a úrady,
- poznať zmeny skupenstva vody,
- vedieť, ako ochraňovať čistotu vody a šetriť pitnou vodou,
- vedieť pomenovať hlavné časti tela cicavcov a jednoducho ich charakterizovať,
- poznať železničnú, leteckú a lodnú dopravu,
- vedieť sa orientovať v širších príbuzenských vzťahoch.

OBSAH

Škola a okolie školy

Orientácia v širšom okolí školy, názvy ulíc, námestí.

Adresa školy, bydliska.

Orientácia v čase a v priestore

Kalendár : dni, týždne, mesiace, určovanie a písanie dátumu.

Významné udalosti v živote slovenského národa.

Určovanie času na hodinkách.

Určovanie miesta: vpredu, vzadu, blízko, ďaleko, vpravo, vľavo, pod, nad, pred, za.

Príroda

Živá príroda.

Zvieratá

Najznámejšie cicavce, vtáky, plazy, ryby, hmyz:

- hlavné časti tela,
- pokrytie tela,
- pohyb,
- prijímanie potravy,
- starostlivosť o potomstvo.

Starostlivosť o zvieratá.

Ochrana živočíchov.

Rastliny

Liečivé rastliny.

Jedlé a jedovaté huby.

Ovocie a zelenina. Zber a spracovanie úrody.

Prírodná rezervácia. Správanie človeka v prírode. Ochrana živočíchov a rastlín.

Neživá príroda.

Zmeny skupenstva vody (voda, ľad, para). Hmla, mráz, inovať, sneh, dážď.

Prameň, potok, rieka, jazero, rybník, more.

Pitná a úžitková vody. Ochrana vody.

Znečisťovanie vzduchu, ochrana ovzdušia.

Starostlivosť o zdravie

Precvičovanie ošetrovania odreniny, drobnej reznej rany a ošetrovania chorého v rodine.

Správna životospráva, spánok, odpočinok.

Význam osobnej hygieny a čistoty prostredia pre zdravie.
Dôsledky fajčenia a požívania alkoholických nápojov na ľudský organizmus.

Rodina, obec

Verejné zariadenia a úrady: miestny a mestský úrad, pošta, zdravotné stredisko, policajná stanica, požiarna stanica, autobusová a železničná stanica – orientácia v týchto častiach obce, mesta.

Širšie príbuzenské vzťahy : teta, strýko, bratranec, sesternica.

Ochrana žiakov pred zneužitím neznámymi osobami.

Doprava, pravidlá cestnej premávky

Cestovanie vlakom: železničná stanica, cestovné lístky. Osobný a nákladný vlak.

Letecká doprava: lietadlo, letisko.

Lodná doprava: loď, prístav.

PROCES

Učivo o neživej prírode spájame s konkrétnou činnosťou, pri ktorej žiaci pozorujú zmeny skupenstva vody. Pozorujú tiež pôsobenie počasia na skupenstvo vody v jednotlivých ročných obdobiach. Oboznamujeme ich s dôsledkami nešetrného ľudského správania k vode a ovzdušiu, vedieme ich k ekologickému správaniu. Počas vychádzky pozorujú život v okolí potoka, rieky alebo jazera (rastlinstvo a živočíšstvo).

Podľa miestnych podmienok sa žiaci oboznamujú s verejnými zariadeniami a úradmi prostredníctvom návštevy daného miesta a pozorovaním prostredia.

8. ROČNÍK ETICKÁ VÝCHOVA

CIELE

- Učiť sa chápať základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom,
- učiť sa rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou,
- vedieť formulovať svoje životné ciele,
- poznať základné mravné normy,
- oboznámiť sa s etickými aspektmi rodinného a partnerského života.

OBSAH

I. Zdroje etického poznania ľudstva

Etika, mravné hodnoty a normy, svedomie. Osvojovanie si základných pojmov súvisiacich s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami. Hľadanie pozitívnych vzorov v literatúre, náboženstve, umení a ľudovej slovesnosti.

II. Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota

Ochrana života a starostlivosť o zdravie ako etický problém.

Základy duševnej hygieny.

III. Etické aspekty manželstva, rodinného a sexuálneho života

Sebaovládanie ako podmienka zdravého sexuálneho života.

Priateľstvo, zamilovanosť, známosť, manželstvo.

IV. Ekonomické hodnoty a etika

Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ.

Sporivosť, umenie hospodáriť.

Poctivosť, ochrana spotrebiteľa.

V. Dobré meno a pravda ako etické hodnoty

Poznanie a pravda ako etické hodnoty.

Pravda a lož. Tajomstvo. Je vždy nesprávne povedať pravdu?

VI. Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, v zamestnaní a v povolání

Vzťahy v škole, v zamestnaní.

Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva.

PROCES

Žiakov učíme chápať význam svedomia vo svojom živote rozlišovaním správneho a nesprávneho konania. Vedia pomenovať, čo v sebe zahŕňa starostlivosť o zdravie, učíme ich vážiť si svoj život, svoje zdravie. Vedeť ich k tomu, aby vedeli prejaviť solidaritu a pomoc slabým a chorým, aby mali správny vzťah k peniazom, rozumne ich využívali.

8. ROČNÍK MATEMATIKA

CIELE

- Utvrdiť počtové výkony sčítania a odčítania v obore do 20 s prechodom cez základ,
- vedieť pričítať a odčítať jednociferné číslo od dvojciferného v obore do 100 bez prechodu cez základ 10,
- vedieť prakticky rozlíšiť pár a kus,
- vedieť určovať čas na polhodiny,
- poznať meracie prostriedky dĺžky, hmotnosti a objemu.

OBSAH

Pričítanie jednociferného čísla k dvojcifernému číslu bez prechodu cez základ 10 v obore do 100.

Odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného čísla bez prechodu cez základ 10 v obore do 100.

Opakovanie a utvrdenie sčítania a odčítania v obore do 20 s prechodom cez základ 10.

Počítanie s kalkulačkou.

Manipulácia s peniazmi.

Určovanie času.

Pojmy 1 kus, 1 pár.

Jednotky dĺžky 1m a 1 cm. Rysovanie čiar, meranie dĺžky.

Jednotka hmotnosti 1 kg, váženie na kilogramy.

Jednotka objemu 1 l, meranie objemu na litre.

PROCES

Matematické vedomosti a zručnosti sa budujú podľa individuálnych schopností žiaka. Prostredníctvom praktických meraní oboznamujeme žiakov s meracími prostriedkami (pravítko, dĺžkový meter, váha, odmerný valec). Konkrétne námety úloh vyplývajú z bežného života mentálne postihnutého žiaka.

8. ROČNÍK

INFORMATICKÁ VÝCHOVA

CIELE

- Poznať počítač, monitor, myš, klávesnicu,
- vedieť samostatne zapnúť/ vypnúť počítač,
- vedieť pracovať s myšou a klávesnicou samostatne alebo s pomocou,
- vedieť pracovať s jednoduchým edukačným programom a hrou.

OBSAH

Poznanie a pomenovanie jednotlivých častí počítačovej zostavy (PC, monitor, klávesnica, myš)

Ovládanie klávesnice a myši samostatne alebo s pomocou.

Ovládanie jednoduchej hry:

- pustenie a ukončenie hry samostatne alebo s pomocou.

Práca v jednoduchom grafickom editore pre deti:

- kreslenie vlastných obrázkov, obrázkov podľa návodu
- kreslenie voľnou rukou i s použitím nástrojov editora.

Práca s edukačným programom:

- na rozvíjanie vnímania, pozornosti, pamäti, myslenia, jemnej motoriky, koordinácie pohybov
- na rozvoj slovnej zásoby, základov počítania a iné
- pre alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu.

PROCES

Žiaci pracujú s pomocou učiteľa s ohľadom na ich stupeň postihnutia. Zdokonaľujú si jemnú motoriku.

Prostredníctvom aplikácií, ktoré sú obsahom aj ovládaním primerané stupňu postihnutia žiakov, získavajú základné zručnosti v používaní počítača. Učíme ich ovládať tieto aplikácie pri kreslení, tréňovaní počítania a písania.

8. ROČNÍK PRACOVNÉ VYUČOVANIE

CIELE

- Upevniť si správne pomenovanie nástrojov a stavebnicových častí,
- zdokonaliť sa pri práci so žehličkou, pri krájaní chleba,
- upevniť zručnosti pri príprave jedál a stolovaní,
- upevniť si manuálne zručnosti pri práci s drevom,
- rozvíjať schopnosť účelne spracúvať materiál.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Precvičovanie samostatnosti pri osobnej hygiene: umývanie rúk, tváre, sprchovanie celého tela, čistenie zubov.

Precvičovanie samostatnosti pri sebaobslužných činnostiach: obliekanie, vyzliekanie, ukladanie odevu a obuvi, používanie vreckovky, úprava účesu, používanie príboru a riadu pri stolovaní a ich odkladanie.

Práce v domácnosti

Upratovanie, utieranie prachu z nábytku, zametanie a umývanie podlahy, čistenie umývadla, oboznamovanie sa s čistiacimi prostriedkami.

Ustlanie postele, skladanie pyžama.

Pranie a sušenie spodnej bielizne, vreckoviek.

Zdokonaľovanie sa v žehlení rovných kusov bielizne.

Krájanie chleba ručným krájačom, nožom.

Príprava nátiery, obložených chlebíčkov, jednohubiek, servírovanie zeleniny na tanieri.

Varenie: príprava čaju, mlieka, kaka, bielej kávy. Vajíčko natvrdo a namätko, praženica.

Varenie polievok, zemiakovej a krupicovej kaše.

Šitie: jednoduché opravy odevov, predný a zadný steh.

Precvičovanie ošetrovania rany.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Zdokonaľovanie praktických činností s náročnejšími úlohami, zvyšovanie požiadaviek na presnosť práce.

Zaväzovanie mašle. Prepichovanie prírodnín a iných predmetov, navliekanie na niť.

Kombinované práce s použitím rôznych materiálov.

Práce s papierom a kartónom

Vystrihovanie ozdôb, skladačiek, pásových vystrihovačiek.

Výroba mozaiky z farebného papiera, priestorových figúrok.

Skladanie papiera podľa čísel.

Balenie darčeka do ozdobného papiera.

Práce s textilom

Jednoduchá koláž z rozličného materiálu.

Jednoduché vyšívacie stehy (napríklad krížik) s prihliadnutím na individuálnu úroveň rozvoja motoriky žiaka.

Práce s drevom

Utvrdenie učiva : povrchová úprava dreva, zatĺkanie a vyt'ahovanie klincoV, v'rtanie dier do dreva pomocou vrtákov.

Pílenie dreva pílkou.

Spájanie dreva skrutkami, práca so skrutkovačom.

Utvrdzovanie pomenovania jednotlivých nástrojov.

Montážne a demontážne práce

Montáž a demontáž modelov, ukladanie súčiastok.

Modely podľa stavebnicových predlôh.

Zostavovanie pohyblivých modelov.

Upevňovanie názvov stavebnicových častí a nástrojov.

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových rastlín.

Príprava pôdy: rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok.

Siatie / sadenie zeleniny a kvetín podľa miestnych podmienok.

Oboznámenie sa s hlavnými druhmi burín a možnosťami ich ničenia.

Pletie záhonov, kyprenie pôdy, prihnojovanie, zavlažovanie.

Pestovanie trvaliek a starostlivosť o ne.

PROCES

Jednotlivé činnosti v pestovateľských prácach prispôsobujeme možnostiam školy a miestnym podmienkam.

Nakoľko sú medzi žiakmi veľké rozdiely v úrovni rozvoja motoriky, individuálne zohľadňujeme a prispôsobujeme náročnosť pracovných činností. Žiakov vedieme k samostatnosti a zdokonaľovaniu manuálnych zručností.

8. ROČNÍK SVET PRÁCE

CIELE

- Získať základné informácie o ďalších povolaniach v najbližšom okolí,
- oboznámiť sa s charakteristikou práce, pracovnými podmienkami a uplatnením v jednotlivých povolaniach na elementárnej úrovni, primeranej k chápaniu žiakov,
- naučiť žiakov vážiť si prácu iných ľudí.

OBSAH

Povolania v oblasti zdravotníctva

Oboznámenie sa s povolaniami v oblasti zdravotníctva: lekár, zdravotná sestra, zubný technik, dentálna hygienička, fyzioterapeut, ortopedický technik, masér, sanitár, farmaceut, zdravotnícky záchranár – záchranná služba.

Povolania na pošte a v banke

Poštový doručovateľ, doručovateľ balíkov, priehradkový zamestnanec na pošte, vedúci pošty. Oboznámenie sa s prostredím banky

PROCES

Ak je to možné, oboznamovanie sa s povolaniami spájame s konkrétnym pozorovaním daného prostredia (zdravotné stredisko, lekáreň, nemocnica, pošta, banka). Žiakom približujeme s ohľadom na ich mentálnu úroveň také druhy povolaní, s ktorými môžu prísť do kontaktu v bežnom živote.

8. ROČNÍK

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Rozvíjať a obohacovať získané zručnosti v základných výtvarných technikách,
- kresliť postupne dokonalejší grafický typ postavy človeka v určitej debovej súvislosti,
- učiť sa zložitejšie a detailnejšie vymodelovať postavu,
- uplatňovať získané výtvarné zručnosti v plošných a priestorových prácach.

OBSAH

Kresba (drievko, perko – tuš, voskový pastel, ceruza, krieda, rudka, suchý pastel, fixka)

- Charakteristické črty ľudskej postavy, odlíšenie mužskej, ženskej a detskej postavy.
- Zobrazovanie ľudskej tváre muža a ženy líniou, farbou a plochou (vlasý, brada, fúzy).

Maľba (akvarelové farby, tempery, štetec, drievko, suchý a masťný pastel)

- Zobrazovanie postáv v určitém prostredí, zobrazovanie situácií typických pre dané prostredie (deti sa hrajú na ihrisku, otec šoféruje v aute, mama varí v kuchyni, lekár ošetruje pacienta).

Plošné a priestorové práce

- Kombinovanie rôznych materiálov pri vytváraní kompozičných celkov (dopravné prostriedky, domy v ulici, naša škola).
- Zobrazovanie ľudských a zvieracích figúr používaním výstrižkov rôzneho druhu papiera, dotváranie pozadia - koláž, kombinácia techník.

Modelovanie (hlina, plastelína, modurit, cesto)

- Vyťahovanie drobných detailov vymodelovaných predmetov, zvieracích a ľudských figúr.
- Modelovanie ľudskej hlavy vytvarovaním gule, modelovanie očí a úst (vtláčaním prsta do modelovacieho materiálu), nosa a uší (vyťahovaním).

PROCES

Na základe rozhovoru a priameho pozorovania svojej tváre v zrkadle, ostatných spolužiakov, poukazujeme na charakteristické znaky tváre.

Prostredníctvom rozhovoru o kresbe spresňujeme predstavy žiakov. Vedeíme ich k obsahovo a výtvarne rozvinutému námetu, k technicky dokonalejšej kresbe. V maľbe sa zameriavame na témy vyvolané citovými zážitkami z blízkeho prostredia žiaka.

8. ROČNÍK

HUDOBNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Viest' žiakov k ľahkej a presnej spevnej artikulácii,
- rozvíjať schopnosť vyjadriť náladu piesne a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom,
- uplatňovať tanečné prvky pri pohybovom stvárnení hudby,
- rozvíjať schopnosť sústredene počúvať inštrumentálne a vokálne skladby,
- oboznámiť žiakov s ďalšími hudobnými nástrojmi.

OBSAH

Rytmické cvičenia, rozlišovanie dynamiky, tempa, rytmu a výškového pohybu jednoduchej melódie.

Detské piesne, ľudové a umelé piesne (Išiel strašiak; Semafor; Čierne oči, choďte spať; Pri Prešporku na Dunaji; Tu je zima zas; Jedna ruža, dve ruže; Chodíme, chodíme; Anička, dušička, kde si bola a iné).

Počúvanie skladieb v regionálnej ľudovej tvorbe a v detskej populárnej piesni.

Poznávanie hudobných nástrojov: bubon, trúbka.

Hudobno-pohybové hry a ľudové tance.

Uplatňovanie tanečných prvkov ako cvalové poskoky, poskočný krok, otočky, úklony.
Pokus o osvojenie tanečných krokov polky.

PROCES

V hudobných činnostiach i naďalej vychádzame z individuálnych schopností žiakov.

V skladbách na počúvanie učíme žiakov rozoznávať zvuk bubna a trúbky.

Výber piesní na spev a piesní na počúvanie doplníme aj o detskú populárnu pieseň a regionálnu ľudovú tvorbu. Vedeť žiakov k prirodzenému a kultivovanému uplatňovaniu tanečných prvkov pri pohybovom stvárnení hudby.

8. ROČNÍK TELESNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Dosiahnuť proporcionálny rozvoj pohybových schopností žiakov,
- zdokonaľovať pohybové zručnosti a návyky,
- rozvíjať koordinačné schopnosti v komplexnom pohybovom prejave žiakov,
- formovať morálne a psychické vlastnosti žiaka prostredníctvom pohybových hier.

OBSAH

Zdravotné cviky

Opakovanie a obmieňanie cvikov z nižších ročníkov.

Chôdza na stepperi, po akupresúrnom chodníku.

Bicyklovanie na rehabilitačnom bicykli.

Nácvik bicyklovania na tricykloch a bicykloch.

Kondičné cvičenia

Chôdza- upevňovanie správneho držania tela, chôdza cez nízke prekážky, v zástupe, vo dvojiciach, v rade.

Chôdza po schodoch s predmetom v ruke. Chôdza vzad.

Chôdza v prírode, po nerovnom teréne vo vzdialenosti viac ako 1 km.

Beh - prirodzený beh s vybehnutím na daný signál zo stoja, z drepu, zo sedu, z ľahu, z kľaku – 15 minút.

Beh okolo mét, beh po kružnici, beh po „osmičke“, nácvik behu cez nízku prekážku.

Skoky – z miesta daným smerom, znožmo i striedavo.

Preskok nízkyh prekážok, napnutej mäkkej gumy do výšky 40 cm.

Zoskok z výšky 50 cm na mäkkú podložku do drepu.

Skok do diaľky do pieskoviska.

Poskoky v drepe, poskoky a obraty.

Lezenie – zdokonaľovanie lezenia, podliezania, preliezania.

Výstup po šikmej lavičke lezením a plazením.

Zliezanie prírodných prekážok.

Hádzanie a chytanie- zdokonaľovanie hádzania a chytania, gúľanie lopty do cieľa,

Hod lopty do diaľky horným oblúkom, hádzanie a chytanie lopty odrazenej od zeme.

Prehadzovanie cez vyššie prekážky, cez obruče.

Gymnastické cvičenia – chôdza po švédskej lavičke s 3 prekážkami rozmiestnenými na lavičke. Cvičenia rovnováhy a obratnosti. Chôdza po zavesenej lavičke.

Výskok na 4 diely švédskej debny do vzporu kľáčmo, z kľaku stoj.

Zdvíhanie plnej lopty v kľaku a v stoj, gúľanie a priťahovanie plnej lopty v kľaku.

Cvičenia s gymnastickými posilňovačmi, cvičenia so švihadlami.

Základy akrobatických cvičení

Kolíška, prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke s napnutými nohami, prevaľovanie.

Kotúl vpred so správnym zbalením, aj na tvrdej podložke.

Nácvik ľahu vznesmo zo sedu skrčmo kolískou vzad.

Zmiešané visy na nízkej hrazde.

Rýchle zmeny polôh a postojov. Rovnovážne cvičenia na dvoch a jednej dolnej končatine. Rovnováha pri pohybe z miesta.

Sezónne činnosti

V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z mierneho svahu.

V jarnom a letnom období turistika zameraná na chôdzu s prekonávaním terénnych prekážok, preliezanie, podliezanie, preskakovanie nízkych prekážok, dvíhanie a prenášanie drobných predmetov.

Hry a súťaže na orientáciu v teréne.

Odporúča sa plávanie žiakov - podľa možností školy.

Kolektívne činnosti

Naháňačky. Loptové hry s jednoduchými pravidlami zamerané na hádzanie, chytanie, podávanie, prihrávku obojruč trčením, vrchné chytenie obojruč a hry spojené s rýchlym behom. Osvojovanie si jednoduchých pravidiel hier.

Hudobno – pohybové hry

Cval bokom a vpred. Prísuný krok vpred i vzad.

Vyjadrenie trojštvrťového taktu potleskom, podupom, trojdupom.

Pohybové vyjadrenie pojmov: vysoko, nízko, ticho, silno, pomaly, rýchlo.

Kondičné a relaxačné cvičenia

Opakovanie a obmieňanie cvikov zameraných na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, na celkovú relaxáciu, prehĺbené lokálne dýchanie, uvoľnené vydychovanie, aktivity na psychické uvoľnenie.

Kondičné cvičenia realizujeme aj v zimnej a letnej prírode.

PROCES

Pohybové hry zaraďujeme do úvodnej, hlavnej alebo záverečnej časti hodiny. Pomocou nich plánujeme a cieľavedome rozvíjame potrebné pohybové schopnosti žiakov a zvyšujeme ich záujem o cvičenie. Hry majú mať jednoduchú organizáciu. Pohybová náročnosť a psychické zaťaženie by malo byť primerané k stupňu mentálneho postihnutia žiakov.

Relaxačné cvičenia je vhodné spájať s dýchacími cvičeniami v príjemnej atmosfére, pomaly a uvoľnene.

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

OBSAH VZDELÁVANIA PRE 4. A 8. ROČNÍK PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM A HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Autori:

PaedDr. Mária Tarabová

PaedDr. Alena Štíhová, PhD.

Konzultovali:

Mgr. Helena Kalužayová

PaedDr. Karin Gažiová

PaedDr. Edita Melušová

4. ROČNÍK

ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ

CIELE

- Stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii,
- rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť,
- rozvíjať porozumenie reči,
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka,
- podporovať verbálnu i neverbálnu formu komunikácie žiaka,
- naučiť žiaka základy čítania.

OBSAH

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti

Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov.

Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči.

Rozlišovanie prvej hlásky v slove.

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Komentovanie „tu a teraz“. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií.

Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov k obrázkom.

Rozvíjanie expresívnej reči

Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spolukomentovanie s pomocou učiteľky.

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.

Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom, odpoveď na otázku.

Jednoduché rozprávanie zážitku. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám.

Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania

Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov.

Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek.

Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava.

Pre osvojovanie čítania analyticko-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je potrebné hrovou formou rozvíjať schopnosť diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku).

Nácvik čítania písmena a A, i I vo funkcii spojky s obrázkami.

Hlásky a písmená a A, i I, m M. Slabiky ma, mi. Slová. Obrázkové (maľované) čítanie.

Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačených písmen.

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete *vecné učenie, rozvíjanie grafomotorických zručností a rozvíjanie sociálnych zručností*. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Žiaci vzdelávaní vo variante C si v rámci predmetu RKS osvojujú aj čítanie.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci, zaraďujeme prvky alternatívnej a augmentatívnej komunikácie (AAK).

Nakoľko praktické používanie prvkov AAK si vyžaduje určitú úroveň rozvoja motorických schopností, zaraďujeme medzi aktivity v predmete RKS cvičenia hrubej i jemnej motoriky, koordinačné cvičenia, hry na tréning imitácie pohybov a pod. V komunikácii podporujeme paralingvistické prejavy, gestiku, mimiku, posunky a posunky sprevádzajúce hovorenú reč.

Pre podporu výkonu hovorenej reči odporúčame zaradenie cvikov na správne dýchanie a rozvíjanie motoriky artikulačných orgánov vo forme hry, ktoré je vhodné pripravovať v spolupráci s logopédom.

4. ROČNÍK

ROZVÍJANIE SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ

CIELE

- Rozvíjať základy sociálnych interakcií,
- rozvíjať základy neverbálnej imitácie,
- podporovať samostatnosť v oblasti sebaobsluhy,
- vyjadrovať súhlas a nesúhlas, radosť a hnev prijateľným spôsobom,
- učiť sa poprosiť, poďakovať, pozdraviť,
- učiť sa starostlivosti o obľúbené hračky.

OBSAH

Rozvíjanie sociálnych interakcií so spolužiakmi prostredníctvom krátkych hier, vedenie k spolupráci v kolektíve.

Primerané reagovanie na výzvu inej osoby.

Rozvíjanie schopnosti nadväzovania vzťahov k osobám v školskom prostredí.

Starostlivosť o obľúbené hračky.

Navodenie citového prežívania.

Budovanie schopnosti empatie.

Adekvátne reagovanie na správanie iných ľudí.

Spolupráca žiaka pri vykonávaní hygienických návykov.

Rozvíjanie samostatnosti pri stravovaní.

Imitovanie činností dospelých spojených s predmetom.

Rozvíjanie schopnosti počúvať krátky príbeh, počúvať iné osoby a pamätať si mená hlavných postáv z príbehu.

PROCES

Snažíme sa o spontánne zapájanie žiakov do hier a činností. S pomocou učiteľa postupne riešia jednoduchú úlohu. Učíme ich prejaviť radosť z vlastného úspechu a pocit uspokojenia z hry alebo činnosti. Postupne sa snažíme o nadväzovanie a udržanie kontaktu s inými osobami s ohľadom na seba a na druhých. Vedeťme ich k vnímaniu nálady druhých, k vyjadrovaniu priateľských citov.

4. ROČNÍK

ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ

CIELE

- Zlepšiť hrubú motoriku a jemnú motoriku rúk so zameraním na prsty,
- zlepšiť schopnosť koncentrácie pozornosti,
- rozvíjať koordináciu oko - ruka,
- upevňovať schopnosť správneho držania písacích potrieb.

OBSAH

Upevňovanie správneho sedenia a držania písacích potrieb.

Rehabilitačná grafomotorika – uvoľňovacie a relaxačné cvičenia.

Opakovanie a utvrdenie nacvičovaných tvarov: horné a dolné oblúky, vodorovné čiary, šikmé čiary, kruhy, ovály, vlnovky, slučky.

Rozlišovanie veľkých a malých tvarov, obťahovanie písaných tvarov.

Samostatné písanie jednotlivých tvarov.

Nacvičovanie držania ceruzky pri písaní v liniatúre.

Nacvičovanie písania so správnym prítlakom.

PROCES

Najprv vyvodíme žiadaný tvar, potom ho so žiakmi nacvičujeme. Nacvičený veľký tvar postupne zmešujeme. Vhodnou motiváciou a striedaním činnosti udržiavame záujem o spresňovanie písania daného tvaru.

4. ROČNÍK VECNE UČENIE

CIELE

- Poznať osobné údaje,
- rozlišovať pohlavie,
- orientovať sa v priestore školy,
- orientovať sa v čase,
- pomenovať ďalšie časti ľudského tela,
- poznať a pomenovať niektoré rastliny a zvieratá,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

OBSAH

Základná orientácia

Poznanie mien blízkych ľudí.

Rozlišovanie ľudí podľa pohlavia.

Orientácia v priestore: orientácia v budove školy, odkladanie predmetov v priestore triedy.

Pomenovanie zariadenia triedy, jedálne.

Orientácia v čase: porozumenie časovým údajom: deň – noc, ráno – večer, teraz – potom.

Utvrdenie pomenovania častí vlastného tela a tela iných osôb.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: mačka, pes, prasa, koza, sliepka, kohút, hus, kačica.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď, líška, zajac.

Vtáky a hmyz: vrabec, lastovička, sýkorka, drozd, muchy, motýľ, včela.

Rastliny: izbové a lúčne rastliny (podľa miestnych podmienok), stromy (jablň, hruška, slivka, orech, čerešňa).

Diferenciácia chutí a vône.

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia, počasie.

Orientácia v bežných životných situáciách

Cestovanie autom a verejným dopravným prostriedkom.

Telefonovanie: vytočenie čísla s pomocou, pozdrav, predstavenie, rozhovor, ukončenie.

Obchod: nakupovanie dvoch potravinových tovarov s pomocou a platenie s pomocou.

Rozoznávanie ďalších obchodov podľa miestnych podmienok.

Oboznamovanie sa s mincami: 1 €, 2 €.

Úloha lekára, zdravotnej sestry, poznanie pojmu chorý – zdravý, teplomer – teplota.

Vyjadrenie svojho zdravotného problému.

PROCES

So základnými poznatkami o prírode sa žiaci oboznamujú na základe zmyslového vnímania, v priamom kontakte. Prakticky sa učia orientovať v bežných životných situáciách. Učíme ich chápať priestorové vzťahy, ktorými sa určuje poloha vecí v priestore vzhľadom k vlastnej osobe a vzájomnú polohu dvoch rôznych vecí.

4. ROČNÍK

MATEMATIKA

CIELE

- Vedieť tvoriť skupiny z rozličných predmetov,
- zdokonaľovať sa v zisťovaní podobnosti a rozdielov,
- utvrdiť si rozlišovanie a pomenovanie farieb,
- vedieť sa orientovať v priestore,
- pochopiť množstvo 4,
- oboznámiť sa so základnými geometrickými tvarmi.

OBSAH

- Priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa – vytváranie dvojíc a párov.
- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Utvrďovanie pojmov malý – veľký, málo – veľa.
- Orientácia v priestore: nad - pod.
- Číslo 4. Počítanie do 4. Čítanie a písanie číslice 4.
- Priradovanie predmetov k číslu 4, priradovanie čísla k predmetom.
- Vytváranie skupín o danom počte predmetov.
- Oboznamovanie sa so základnými geometrickými tvarmi.

PROCES

Podľa individuálnych schopností žiaka sa snažíme rozvíjať jeho matematické schopnosti, priestorovú predstavivosť a psychomotoriku. Pri vytváraní skupín o danom počte predmetov využívame ľahké rytmické riekanky a básničky, ktorých súčasťou je počítanie.

Pri oboznamovaní sa so základnými geometrickými tvarmi využívame manipuláciu s drevenými a plastovými stavebnicami.

4. ROČNÍK PRACOVNÉ VYUČOVANIE

CIELE

- Osamostatňovať sa pri praktickom osvojovaní hygienických návykov,
- upevňovať základné samoobslužné činnosti,
- osvojovať návyky kultúrneho a estetického stolovania,
- rozvíjať senzomotorickú a vizuomotorickú kontrolu,
- utvárať základné pracovné zručnosti,
- rozlišovať a pomenovať predmety určené k stolovaniu,
- oboznamovať sa s bezpečnosťou práce v kuchyni,
- rozlišovať rôzne materiály.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou.

Utváranie zručností pri manipulácii s hygienickými potrebami.

Úprava zovňajšku.

Púšťanie a zastavovanie vody v umývadle, splachovanie na toalete.

Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Stolovanie: zaujatie svojho miesta v jedálni, sedenie za stolom, jedenie s pomocou, používanie lyžice pri jedení, pitie z pohára.

Práce v domácnosti

Odkladanie hračiek a rôznych predmetov na určené miesto.

Odkladanie odevu a obuvi.

Práca v kuchyni – nalievanie čaju, mlieka, malinovky.

Jednoduché prestieranie s pomocou.

Umývanie ovocia.

Utierania prachu podľa pokynov, polievania kvetov.

Práce v dielni

Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné.

Skladanie a lepenie papiera.

Skladanie mozaiky podľa farby, tvaru a veľkosti.

Manipulácia so stavebnicovými tvarmi: ukladanie na seba do výšky, vedľa seba do dĺžky.

Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie, nasúvanie, navliekanie, vhadzovanie.

Skladanie jednoduchého puzzle.

Skrutkovanie do perforovanej dosky.

Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky.

Rozlišovanie a pomenovanie detského náradia (kladivko, valček, lyžička a iné).

PROCES

Pokračujeme v osvojovaní si hygienických, kultúrnych a pracovných návykov. Pozitívnu motiváciou podporujeme samostatnosť pri všetkých úkonoch základnej starostlivosti o seba. Praktickou manipuláciou s predmetmi sa učia na elementárnej úrovni pochopiť ich účelné fungovanie. Žiakom poskytujeme čo najviac príležitostí na aktívnu a samostatnú manipuláciu s predmetmi. Vzhľadom na aktuálnu úroveň pracovných zručností a celkovú pracovno-motivačnú spôsobilosť žiaka uplatňujeme individuálny prístup.

4. ROČNÍK

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Rozvíjať hrubú a jemnú motoriku rúk a prstov,
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu,
- rozvíjať hmatové vnímanie,
- orientovať sa na ploche,
- vyjadriť slovné obsah kresby.

OBSAH

Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- Napodobňovanie jednoduchých tvarov.
- Obkresľovanie foriem.
- Prekresľovanie čiar, kruhov a špirál.
- Rozlišovanie základných farieb.
- Vyfarbovanie predkreslených tvarov.
- Kresba farebnými školskými kriedami na papier A3

Maľba (tampón, drevko, štetec, akvarelové farby, tempery, prstové farby)

- Maľovanie prstom prstovými farbami, tvorenie odtlačkov.
- Nanášanie farby na výkres štetcom.
- Maľovanie temperovými farbami na mokrý podklad.
- Pokrývanie plochy rozmanitými farbami, kladenými vedľa seba.

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto a iné modelovacie materiály)

- Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, vyťahovanie, gúľanie.
- Spracovanie väčšieho kusu modelovacej hmoty.
- Vyštipovanie malých kúskov z plastelíny.
- Vytváranie trojrozmerných tvarov, naznačenie objemu.

PROCES

Snažíme sa u detí rozvíjať koordináciu zraku a ruky, dôsledne zaraďujeme cvičenia jemnej motoriky.

Pri modelovaní ich vedieme k tomu, aby sa pokúsili vystihnúť trojrozmernosť.

Rešpektujeme individuálne možnosti dieťaťa, striedame rozlične veľké formáty, hrubší i tenší grafický materiál. Realizujeme relaxačné výtvarné techniky s využitím prvkov arteterapie.

4. ROČNÍK

HUDOBNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Uvoľňovať motoriku a rozvíjať zmysel pre rytmus,
- adekvátne reagovať pohybom na charakteristické zvuky niektorých rytmických nástrojov na základe sluchového vnímania,
- utvárať pozitívny vzťah k spevu a hudbe prostredníctvom citového zážitku,
- utvárať základný repertoár popevkov riekankového charakteru a detských piesní.

OBSAH

Rozvoj pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária.
Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária (paličky, bubon).

Rytmizácia krátkych riekaniek a piesní hrou na tele.
Imitovanie prejavu hudobného nástroja.
Osvojovanie si základov pohybovej kultúry a rytmiky.
Vyjadrovanie charakteru skladby pohybom (pochod, kolísanie).
Jednoduché hry so spevom.

Nácvik jednoduchých detských piesní s rozličným tempom a rozdielnou dynamikou.

Počúvanie reprodukovanej hudby – detské piesne, ľudové piesne.

PROCES

Pri hudobno-pohybových činnostiach učíme žiakov dodržiavať rýchle a pomalé tempo hudby, pohybom vyjadrovať výrazné dynamické kontrasty. S oporou o hlas učiteľky ich učíme spievať prirodzene, s primeranou intenzitou a plynule, vzhľadom na ich individuálne schopnosti. Vhodným výberom skladieb s relaxačnými účinkami môžeme počúvanie hudby využívať ako prostriedok muzikoterapie. Počúvanie hudby odporúčame realizovať v trvaní najviac 3 – 4 minút.

4. ROČNÍK ZDRAVOTNÁ TELESNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Zvyšovať samostatnosť pri vykonávaní pohybových aktivít,
- utvárať správnu koordináciu pohybov,
- posilňovať vôľové vlastnosti,
- v pohybových činnostiach rozvíjať individualitu a prosociálne správanie,
- utvárať schopnosť podriaďiť sa skupine pri spoločnej telovýchovnej aktivite.

OBSAH

Riekanky a detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít.

Hry: rolové, kontaktné.

Chôdza: zdokonaľovanie vzpriamenej chôdze so vzpriameným držaním tela.

Chôdza po akupresúrnom chodníku.

Chôdza daným smerom, hore a dolu po schodoch.

Pochodovanie po vizualizovanej trase.

Vystupovanie po mierne šikmej ploche a po zvýšenej rovine.

Prekročovanie prekážok.

Lezenie: po vizualizovanej trase.

Podliezanie a preliezanie prekážok.

Lezenie po mierne šikmej ploche.

Beh: v skupinke za učiteľom, zmeny smeru behu.

Beh s vyháňaním sa prekážkam, k stanovenej méte.

Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.

Skoky: poskoky znožmo na mieste, z miesta, s otočením, skok cez čiaru.

Poskoky v podrepe s perovaním a koordinovanými prípravnými pohybmi paží.

Preskakovanie nízkej prekážky z miesta.

Hádzanie a chytanie: chytanie lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche.

Kotúľanie lopty daným smerom, po šikmej ploche.

Chytania lopty hodenej učiteľom.

Hádzanie lopty do terča a na cieľ.

Prehadzovanie lopty cez nízke prekážky.

Kolektívne hry s využitím lopty: gúľanie, podávanie, chytanie.

Sezónne činnosti:

V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, kĺzanie na snehu, na ľade, sánkovanie na miernom svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Odporúčame plávanie (podľa možností školy).

PROCES

Využívame rehabilitačné techniky, globálnu a lokálnu relaxáciu.

Precvičujeme orientáciu v priestore.

Zaraďujeme cvičenia na rozvoj kinesteticko-diferenciačnej schopnosti, aby vnímanie, rozlišovanie a motorická akcia tvorili prirodzenú jednotu. Pri týchto cvičeniach je vhodné využívať rôzne druhy ľahkých lôpt, napríklad stolnotenisovú, softtenisovú, tenisovú.

8. – 10. ROČNÍK

ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ

CIELE

- Stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii,
- rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť,
- rozvíjať porozumenie reči,
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka,
- podporovať verbálnu i neverbálnu formu komunikácie žiaka,
- naučiť žiaka základy čítania.

OBSAH

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti

Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov.

Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Rozlišovanie poradia hlások v slove (prvá a posledná hláska).

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Komentovanie aj takých činností a dejov, ktoré sa odohrali v minulosti. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií.

Počúvanie krátkych príbehov s porozumením, podporených ilustráciami alebo dramatizáciou.

Rozvíjanie expresívnej reči

Adekvátne reagovanie na verbálne inštrukcie zadávané učiteľom.

Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky.

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie dvojslovných a trojslovných viet, slovných pomenovaní. Rozvíjanie jazykového citu. Tvorenie záporu. Tvorenie otázok v rozhovoroch spojených s konkrétnymi situáciami a v námetových hrách. Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov. Vyjadrenie minulosti a budúcnosti.

Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom, odpoveď na otázku.

Jednoduché rozprávanie zážitku alebo reprodukcia príbehu podľa obrázkov s pomocou učiteľky. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám a k čítaniu.

Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania

Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov.

Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek.

Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava.

Pre osvojovanie čítania analyticky-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je potrebné hrovou formou rozvíjať schopnosť diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku).

Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačených písmen.

Hlások a písmená v, p, t. sluchové rozlišovanie v slove, poznávanie písmena a hlásky, použitie v slabikách a slovách. Dvojslovné vety. Obrázkové čítanie

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete *vecné učenie, rozvíjanie grafomotorických zručností a rozvíjanie sociálnych zručností*. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Žiaci vzdelávaní vo variante C si v rámci predmetu RKS osvojujú aj čítanie.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci, zaraďujeme prvky AAK.

Nakoľko praktické používanie prvkov AAK si vyžaduje určitú úroveň rozvoja motorických schopností, zaraďujeme medzi aktivity v predmete RKS cvičenia hrubej i jemnej motoriky, koordinačné cvičenia, hry na tréning imitácie pohybov a pod. V komunikácii podporujeme paralingvistické prejavy, gestiku, mimiku, posunky a posunky sprevádzajúce hovorenú reč.

Pre podporu výkonu hovorenej reči odporúčame zaradenie cvikov na správne dýchanie a rozvíjanie motoriky artikulačných orgánov vo forme hry, ktoré je vhodné pripravovať v spolupráci s logopédom.

8. ROČNÍK

ROZVÍJANIE SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ

CIELE

- Rozvíjať schopnosť kooperácie so spolužiakmi,
- samostatnejšie nadväzovať, udržať a ukončiť sociálne interakcie so spolužiakmi,
- vyjadrovať svoje pocity primeranými slovami,
- podporovať rozvoj vyšších citov,
- podporovať sympatie a kamarátske vzťahy so spolužiakmi,
- rozvíjať empatiu,
- primerane prijať fyzický kontakt inej osoby pri skupinových aktivitách.

OBSAH

Osvojovanie si pravidiel spoločenského správania v sociálnych situáciách s deťmi i dospelými.

Podporovanie a rozvíjanie vyšších citov ako oddanosť, súcit, spolupatričnosť a iné.

Vyjadrovanie svojich vlastných citov prijateľným spôsobom.

Poznávanie a rozlišovanie kladných a záporných vlastností formou dramatického prejavu.

Podporovanie samostatnosti v nadväzovaní kontaktu spoločensky prijateľným spôsobom, zotrvanie v rozhovore a ukončení jednoduchého rozhovoru.

Podporovanie schopnosti slušného odmietnutia kontaktu vzhľadom na situáciu a momentálne záujmy.

Nadväzovanie a postupne udržiavanie priateľského vzťahu s inými žiakmi.

Realizovanie hier a aktivít podporujúcich spoluprácu žiakov v skupine.

PROCES

V rôznych situáciách vedieme žiakov k reálnemu odhadnutiu svojich schopností a poznávaniu svojich možností, k primeranému hodnoteniu svojho správania a uplatňovaniu zdravého sebavedomia a istoty v správaní, k potláčaniu impulzivity a útočného správania.

8. ROČNÍK

ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ

CIELE

- Upevňovať hygienické návyky pri písaní,
- rozvíjať psychomotorické schopnosti a jemnú pohybovú koordináciu rúk,
- zlepšovať kvalitu grafických tvarov,
- vedieť udržať ceruzu a pero pri písaní v liniatúre,
- fixovať správne sedenie pri grafomotorických činnostiach.

OBSAH

Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia horných končatín.
Obkresľovanie predkreslených geometrických tvarov.
Opakovanie nacvičených tvarov.
Upevnenie písania tvaru písmen l, a, o.
Nacvičovanie písania písmena **p, t**.
Nacvičovanie písania slabík s písmenom p, t.

PROCES

Cvičenia na podporu rozvoja grafomotorických zručností by nemali presahovať 5 minút.
Uvoľňujeme celú ruku od ramenného kĺbu cez lakť až po zápästie a prsty. Nezabúdame na fixáciu zručnosti správneho držania písacích potrieb, správnej polohy tela pri písaní a na umiestnenie papiera alebo zošita na stole. Snažíme sa o maximálne uvoľňovanie pohybov ruky pri písaní.

8. ROČNÍK VECNÉ UČENIE

CIELE

- Poznať svoje osobné údaje a niektoré údaje rodičov ,
- samostatne sa orientovať v danom priestore,
- orientovať sa v čase,
- poznať ďalšie rastliny miestnej oblasti,
- poznať ďalšie zvieratá miestnej oblasti,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

OBSAH

Základná orientácia

Poznanie základných osobných údajov: meno, priezvisko, vek, adresa bydliska.

Poznanie mena, priezviska a zamestnania rodičov.

Orientácia v čase : skladba roka – mesiace, týždne, dni.

Samostatná orientácia v danom priestore.

Utvrdzovanie pravo-ľavej orientácie (pravá a ľavá ruka).

Poznávanie vlastného tela : vymenovať a ukázať na sebe a na spolužiakovi desať častí ľudského tela. Spôľahlivé ukázanie a vymenovanie častí ľudskej tváre.

Rozlišovanie zdrojov zvuku.

Rozlišovanie kontrastných farieb.

Poznávanie prírody

Poznávanie prírodných materiálov (zem, kamene, drevo)

Význam živej a neživej prírody pre človeka.

Rastliny: poznávanie ďalších stromov a kvetov podľa miestnych podmienok.

Poľnohospodárske plodiny: zemiaky, kukurica.

Zvieratá: poznávanie ďalších zvierat.

Orientácia v bežných životných situáciách

Využívanie informačných služieb k vlakom a autobusom.

Používanie mobilného telefónu.

Poznávanie telefónnych čísel tiesňového volania: 150, 155, 158.

Orientácia v nemocnici, zdravotnom stredisku.

Vyzdvihnutie liekov na recept s pomocou.

Precvičovanie jednoduchého nákupu a platenia s pomocou.

Výber potravín a rozlišovanie podľa chuti.

Nácvik privolávania lekárskej pomoci.

Nácvik ošetrovania drobného poranenia.

Poznávanie blízkeho okolia: mesto, dedina.

PROCES

Žiaci sa učia rozlišovať zdroje zvuku, kontrastné farby a chute potravín v rozsahu podľa individuálnych schopností.

Učia sa bezpečne orientovať v zdravotníckom zariadení, precvičujeme nákupy a platenie za tovar. Pokračujeme v nácviku ošetrovania ďalšieho drobného poranenia. Pri samostatnej orientácii v danom priestore fixujeme zvládnutie skôr nacvičovaných pokynov.

8. ROČNÍK ETICKÁ VÝCHOVA

CIELE

- Upevniť si základné komunikačné zručnosti,
- upevniť si základy spoločenského správania,
- získať pozitívne skúsenosti podporujúce sebadôveru a iniciatívu,
- učiť sa pozitívne hodnotiť seba aj druhých,
- vedieť prijať kritiku aj pochvalu, vedieť odpustiť.

OBSAH

I. Verbálna a neverbálna komunikácia

Spolupráca

Samostatné nadväzovanie kontaktu spoločensky prijateľným spôsobom.

Zrakový kontakt

Prenášanie zrakového kontaktu v skupinovom rozhovore z jedného na druhého komunikujúceho a primeraná gestikulácia v komunikácii.

Úsmev

Vnímanie nálady druhých prostredníctvom zrakového kontaktu, úsmevu, mimiky a gestikulácie vzhľadom na situáciu. Vyjadrovanie náklonnosti, opätovanie úsmevu od iných.

Pozdrav

Primerané reagovanie na pozdrav a jeho opätovanie vzhľadom na konkrétnu situáciu.

Otázka a prosba

Precvičovanie schopnosti klásť otázky a formulovať prosby vedúce k priateľstvu v hre alebo spoločnej činnosti.

Podakovanie a ospravedlnenie

Precvičovanie podakovania za splnenie vyslovenej prosby, za požičanú hračku alebo pomôcku. Uvedomenie si chyby a vyslovenie ospravedlnenia.

Rozhovor

Prejavovanie schopnosti začať, udržiavať a ukončiť rozhovor. Prejavovanie schopnosti ovládať svoju impulzivitu a zlepšovať sebaovládanie v rozhovore.

Počúvanie

Prejavovanie schopnosti trpezlivého počúvania, odpútanie sa od seba a sústredenie na hovoriacu osobu.

Pravda a lož

Rozlišovanie pravdy od lži, uvedomenie si negatívnych dôsledkov lži.

II. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Hodnota a veľkosť človeka, úcta k ľudskej osobe

Úcta k človeku. Ujasnenie nereálnosti a absurdnosti obrazu „hrdina“ vo vedecko-fantastických filmoch.

Pozitívne sebahodnotenie

Utváranie pozitívneho vzťahu k sebe. Uvedomovanie si vlastných pozitívnych stránok. Sebaovládanie. Hry a aktivity podporujúce pozitívne sebahodnotenie.

Poznávanie svojich slabých a silných stránok

Spracovanie svojho zlyhania a chyby. „ Aký som“- sebapoznávanie, ochota nechať sa poznať.

II. Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach

Vyjadrovanie pozitívneho hodnotenia druhých prejavmi pozornosti. Vyjadrenie uznania a sympatie. Konkrétne vyjadrenie vlastností dobrého priateľa. Uvedomenie si účinnosti pochvaly na sebe a iných. Vyslovovanie a prijímanie pochvaly druhých.

Pozitívne hodnotenie druhých v „sťažených podmienkach“

Odpustenie, prekonanie antipatie. Zbavovanie sa predsudkov (rasizmus). Otvorená, adresná komunikácia. Vyjadrovanie a prijímanie kritiky a pochvaly. Pomenovanie pozitívnych a negatívnych vlastností na druhých. Pozitívne hodnotenie udalostí aj ľudí.

Vytváranie pozitívneho vzťahu žiaka k spolužiakom a k ľudom so zdravotným postihnutím.

PROCES

Precvičujeme a upevňujeme verbálnu a neverbálnu komunikáciu u jednotlivých žiakov v závislosti od ich individuálnych schopností a miery postihnutia.

Vytvárame priestor pre spontánne zapájanie žiakov do hier a činností, postupné prejavovanie samostatnosti v rozličných činnostiach i v správaní s rovesníkmi i dospelými. S podporou a pomocou dospelých ich učíme riešiť jednoduchú úlohu. Budujeme v nich dôveru vo vlastné schopnosti. Vedeťme ich k primeranému hodnoteniu svojho správania a uplatňovaniu zdravého sebavedomie a istoty v správaní.

Vytvárame priestor pre akceptovanie a rešpektovanie druhých, pre prejavovanie priateľských citov k iným žiakom, spoluprežívanie radosti z úspechu kamaráta, pozitívne oceňovanie schopnosti, výkonu iných. Učíme ich prijímať odlišnosť druhých detí i dospelých.

8. ROČNÍK MATEMATIKA

CIELE

- Vedieť tvoriť skupiny z rozličných predmetov,
- zdokonaľovať sa v zisťovaní podobnosti a rozdielov,
- vedieť sa orientovať v priestore,
- pochopiť množstvo 8,
- oboznámiť sa so základmi numerácie.

OBSAH

- Porovnávanie predmetov podľa vlastností.
- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Upevňovanie pojmov viac – menej - rovnako.
- Orientácia v priestore: praktické upevňovanie osvojovaných pojmov.
- Číslo 8. Počítanie do 8. Čítanie a písanie číslice 8. Číselný rad do 8.
- Priradovanie predmetov k číslu , priradovanie čísla k predmetom.
- Vytváranie skupín o danom počte predmetov.
- Precvičovanie pomenovania a priradovania k názvu: kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.

PROCES

V závislosti od individuálnych schopností môžeme žiakov oboznámiť so základmi numerácie procesom sčítania a odčítania konkrétnych predmetov. Pristupujeme k tomu vtedy, ak má žiak utvorené základné predstavy o veľkosti, tvare, množstve predmetov, o ich umiestnení v priestore a v čase.

8. ROČNÍK

INFORMATICKÁ VÝCHOVA

CIELE

- Poznať počítač, monitor, myš, klávesnicu,
- vedieť zapnúť/ vypnúť počítač samostatne alebo s pomocou,
- vedieť pracovať s myšou a klávesnicou samostatne alebo s pomocou,
- oboznámiť sa s jednoduchým edukačným programom a hrou.

OBSAH

Oboznámenie sa s počítačom:

- rozlišovanie jednotlivých častí počítačovej zostavy (PC, monitor, klávesnica, myš)
- ovládanie klávesnice a myši samostatne alebo s pomocou.

Ovládanie jednoduchej hry:

- pustenie / ukončenie hry samostatne alebo s pomocou.

Práca v jednoduchom grafickom editore pre deti:

- kreslenie vlastných obrázkov, obrázkov podľa návodu
- kreslenie voľnou rukou i s použitím nástrojov editora (podľa individuálnych možností žiaka).

Práca s edukačným programom:

- na rozvíjanie vnímania, pozornosti, pamäti, myslenia, jemnej motoriky, koordinácie pohybov
- na rozvoj slovnej zásoby, základov počítania a iné
- pre alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu.

PROCES

Podľa individuálnych možností jednotlivých žiakov používame jednoduché programy, ktoré sú ľahko ovládateľné. Ich výber prispôbíme primerane schopnostiam žiaka.

Žiaci pracujú s pomocou učiteľa s ohľadom na ich stupeň postihnutia.

8. ROČNÍK PRACOVNÉ VYUČOVANIE

CIELE

- Vytvárať správne stereotypy hygienických návykov, sebaobslužných činností a stravovacích návykov,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti pri práci v domácnosti,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti pri práci v dielni,
- vedieť rozlišovať rôzne materiály a pracovné náradie.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie sebaobslužných stereotypov pri obliekaní, obúvaní a osobnej hygiene.

Spoločné rozlišovanie poradia obliekania jednotlivých častí odevov.

Upevňovanie správnych stereotypov pri stolovaní.

Samostatné používanie lyžice, používanie ostatného príboru samostatne/ s pomocou.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v hračkách, školských pomôckach, osobných veciach.

Zametanie, umývanie, udržiavanie poriadku v priestore triedy, na pracovných stoloch.

Polievanie kvetov.

Základy stolovania. Samostatné prestieranie.

Práce v kuchyni súvisiace so stolovaním a konzumáciou pokrmov.

Príprava jednoduchých jedál.

Pranie osobnej bielizne.

Žehlenie s pomocou.

Čistenie obuvi.

Práce v dielni

Strihanie papiera, nalepovanie, zlepovanie, koláž.

Strihanie textilu podľa predlohy, lepenie textilu, koláž, práca s ihlou.

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, pílk, kliešte, pilník, práca s náradím.

Montážne a demontážne práce s jednoduchými stavebnicami.

PROCES

Vedíme žiakov k zdokonaľovaniu sa v pracovných činnostiach spojených s osobnou hygienou a úpravou vzhľadu, kultúrnym stolovaním, udržiavaním čistoty a poriadku a úpravou prostredia.

Často zaraďujeme pracovné činnosti vedúce k zlepšeniu jemnej motoriky, ktorá pozitívne ovplyvňuje aj úroveň reči mentálne postihnutého žiaka.

8. ROČNÍK

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Rozvíjať a dopĺňať získané poznatky a výtvarné zručnosti,
- Rozvíjať koordináciu oko – ruka,
- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- rozvíjať predstavivosť a fantáziu,
- učiť sa znázorniť postavu,
- kresliť podľa predlohy,
- dotvárať pozadie v maľbe.

OBSAH

Kresba (ceruza, rudka, fixka, suchý pastel, voskový pastel)

- Kreslenie predmetov a javov charakteristických farieb.
- Kreslenie pomocou predtlače.
- Kresba podľa predlohy.
- Kresba ľudskej postavy; zobrazovanie seba a blízkej osoby.

Maľba (tampón, drevko, akvarelové farby, tempery)

- Tvorenie nových farieb a odtieňov.
- Jednoduché členenie plochy s využitím farby a línie, maľovanie veľkým a j malým štetcom hustou sýtou farbou, vyplňanie plochy medzi líniami farby.
- Postupné farebné vymaľovanie pozadia na základe motivácie.
- Dotváranie prírodných materiálov otláčaním, vtláčaním a prenášaním do plochy.

Modelovanie (hlina, cesto, plastelína, modurit a iné modelovacie materiály)

- Modelovanie základných tvarov.
- Modelovanie tvarov jednoduchých predmetov.
- Modelovanie zvieracej figúry.

PROCES

Na základe citovej motivácie a vlastného úsilia žiaci postupne zdokonaľujú grafický typ ľudskej postavy.

Pri kresbe kontrolujeme správne držanie grafického materiálu a v správnom sklone.

Zaraďujeme rytmické riekanky a piesne na uvoľnenie paže a zápästia.

Na základe motivácie vedieme žiakov k pokusom vymodelovať zvieraciu figúru a naznačiť jej charakteristický tvar. Prihliadame na individuálne schopnosti žiakov.

Učíme ich výtvarne pracovať s prírodnými materiálmi, ktoré žiaci vyhľadávajú na vychádzkach.

Realizujeme relaxačné výtvarné techniky s využitím prvkov arteterapie.

8. ROČNÍK HUDOBNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Udržať dané tempo piesne, nespomaľovať, nezrýchľovať,
- rozlišovať niektoré hudobné nástroje,
- osvojiť si jednoduché piesne a hudobno-pohybové hry,
- tvorivo vyjadrovať pocity, zážitky a nálady hrou na detských rytmických a melodických nástrojoch,
- spolupracovať pri spoločných hudobných aktivitách v skupine.

OBSAH

Rozlišovanie tempa, rytmu piesne alebo inštrumentálnej skladby.

Rytmizácia jednoduchých detských piesní tleskaním, vyťukávaním, hrou na telo.

Rytmické cvičenia s využitím Orffovho inštrumentária (ozvučné drievka, bubon, triangel, činely), príp. iných nástrojov.

Rozlišovanie tónov hudobných nástrojov : bubon , klavír, trúbka, husle, gitara.

Počúvanie jednoduchých detských piesní a hudobných skladieb rôzneho žánru.

Osvojovanie si ďalších jednoduchých piesní.

Uplatňovanie ďalších tanečných prvkov v hudobno-pohybových hrách.

PROCES

Prostredníctvom hudobných hádaniek učíme žiakov poznávať, vybaviť si a uhádnuť známu pieseň podľa predhranej melódie, alebo zaspievaného úryvku. Vedeť ich k zosúladovaniu celkového pohybového prejavu s hudbou. Prostredníctvom inštrumentálnej hry čo najpresnejšie vyjadriť pravidelnú pulzáciu.

Realizujeme relaxačné hudobné techniky s využitím prvkov muzikoterapie.

8. ROČNÍK ZDRAVOTNÁ TELESNÁ VÝCHOVA

CIELE

- Rozvíjať obratnosť, rýchlosť a pohotovosť,
- rozvíjať kultivovaný pohybový prejav,
- posilňovať samostatnosť a rozhodnosť pri vykonávaní pohybových aktivít,
- utvárať schopnosť chápať a rešpektovať pravidlá hry,
- utvárať základy telesnej kultúry.

OBSAH

Základné zdravotné cviky.

Cvičenia na upevňovanie návykov správneho držania tela, posilňovacie cvičenia na zvýšenie svalového tonusu a sily, na spevnenie kĺbového spojenia, na zväčšenie objemu svalov.

Chôdza

Chôdza v rôznom tempe, s prenášaním predmetov, prekračovaním nízkych prekážok, vo výpone, naboso, reagovanie na rozmanité sluchové a zrakové podnety pri chôdzi.

Chôdza po šikmej a zvýšenej rovine, zostupovanie z nízkych prekážok bez držania.

Lezenie

Zvládnutie bezpečného prekonávania prekážok preliezaním a podliezaním

Lezenie na zvislý a šikmý rebrík do výšky 1 m, sklz v sede a v ľahu na chrbte.

Beh

Beh daným smerom po priamej dráhe, beh v zástupe.

Vybehnutie na daný signál zo stoja k danému cieľu.

Striedanie chôdze a behu podľa dohovorených signálov.

Využívanie behu pri naháňkách s jednoduchými pravidlami.

Skoky

Skok znožmo z miesta s perovaním v kolenách, preskok napnutej gumy do výšky 15 – 20 cm s pomocou, bez pomoci.

Preskakovanie nízkych prekážok v chôdzi.

Zoskok z výšky 15 – 20 cm na mäkkú podložku s pomocou, bez pomoci.

Nácvik skoku do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žienkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom.

Hádzanie a chytanie

Hod lopty do diaľky horným oblúkom, do terča, do koša.

Hádzanie lopty o zem, aby sa odrazila šikmo, kolmo.

Prihrávky vo dvojiciach.

Nácvik kopu do lopty.

Kolektívne hry s využitím lopty.

Sezónne činnosti:

V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, kĺzanie na snehu, na ľade, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z mierneho svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Odporúča sa plávanie žiakov (podľa možností školy).

PROCES

Rozvíjame a upevňujeme základné návyky správneho držania tela, snažíme sa o zautomatizovanie zvládnutých pohybov, spresňovanie polohy a pohybov rúk a nôh. Umožňujeme žiakom, aby si utvorili individuálne tempo cvičenia.

SLOVENSKÝ JAZYK

**PRE 4. ROČNÍK ŠPECIÁLNEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLY S VYUČOVACÍM
JAZYKOM MAĎARSKÝM**

PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Autor:

PaedDr. Anita Halászová

Konzultovala:

Mgr. Henrieta Balheimová

4. ROČNÍK

CIELE

V etape budovania pevných základov jazykových zručností obsah predmetu tvorí počúvanie s porozumením, ústna interakcia, samostatný ústny prejav, čítanie a písanie s umožnením maximálnej diferenciacie s ohľadom na stupeň mentálneho postihnutia a rôzne jazykové kompetencie žiakov. Úlohou počúvania s porozumením je porozumenie pokynov a povelov, komunikatívnych výrazov, krátkych textov a dialógov, hier a dramatizácie. Vo 4. ročníku sa počúvanie s porozumením integruje do usmerňovaného rozhovoru v rámci partnerských komunikatívnych činností. Obsah zložky hovorenie tvoria krátke jednoduché súvislé prejavy na základe obrázkov, otázok, vypočutých textov a pod. a usmerňované rozhovory s dôrazom na dramatizáciu, v ktorom sa žiaci naučia vnímať repliku partnera v rozličných rečových situáciách. Úlohou zložky čítanie je osvojenie techniky čítania, úlohou zložky písanie je osvojiť si slovenské písmená. Treba zdôrazniť potrebu zabezpečenia priechodnosti zavedenia čítania a písania podľa stupňa mentálneho postihnutia, resp. jazykových schopností žiakov a nie podľa časovo-tematického plánu. V procese osvojovania tvorby ústnych a písomných prejavov formou praktických cvičení, na úrovni lexikálneho osvojovania sa žiaci oboznamujú aj so základnými gramatickými javmi.

OBSAH

Počúvanie s porozumením

Porozumenie bežných povelov a pokynov, (Pozor!, Vstaň/te!, Sadni/te si!, Pod'/te sem!, Chod'/te na miesto!, Prines/te!, Odnos/te!, Pozri/te!, Pozri/te si!, Ukáž/te!, Hovor/te!, Opakuj/te!, Povedz/te!, (Za)Spievaj/te!, Odlož/te!, Odpovedaj/te!, (Na)Kresli/te!, (Na)Maľuj/te!, Pracuj/te!, Otvor/te!, Zatvor/te!, Dávaj/te pozor!), pozdravov (Vitaj/te!, Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!), zdvorilostných prejavov (Prosím ťa/prosím vás, Ďakujem!, Prepáč/prepáčte!, Pomôž/Pomôžte, Blahoželám/e!, Gratulujem/e!, ...), upozornení (Pozor!).

Vnímanie a globálne porozumenie prejavu učiteľa.

Globálne porozumenie veľmi krátkej rozprávky, ktorá má obdobu aj v maďarčine.

Porozumenie otázok učiteľa.

Ústny prejav

Správna výslovnosť a artikulácia hlások, najfrekvencovanejších slov.

Používanie zámen (osobné: ja, ty, on, ona, my, vy, oni, ony, ukazovacie: ten, tá, to, tí, tie, opytovacie: kto, čo, aký, -á, -é je, akí, - é sú, kde, kam, privlastňovacie: môj, moja, moje, tvoj, tvoja, tvoje, náš, naša, naše, váš, vaša, vaše).

Nadviazanie kontaktu s osobami a používanie zdvorilostných fráz primerane situácii (pozdravy: Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!, oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo), privítanie (Vitaj!/Vitajte!), lúčenie sa (Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!), blahoželania (Blahoželám!, Gratulujem!), predstavovanie sa (Volám sa...), slušné vyjadrenie prosby (Prosím ťa/prosím vás...), požiadanie o pomoc (Pomôž/Pomôžte...), vyjadrenie vďaky, poďakovanie (Ďakujem!), ospravedlnenie (Prepáč/prepáčte!), získanie informácií (Kde je?), vyjadrenie, že sa niečo páči alebo nepáči (Páči/Nepáči sa mi.), že komunikujúca osoba niekoho alebo niečo má/nemá rada (Mám/Nemám rád/rada ...), upozornenie (Pozor!).

Vyjadrenie jestvovania (je, sú), vlastníctva (kto/čo má voľačo/voľakoho, čím, čím, čie je niečo/nieko), priestorových vzťahov (smery: kam?, polohy : kde?, vzdialenosť: blízko, ďaleko, veľkosť: malý, veľký), časových vzťahov (čas, včera, dnes, zajtra), kvantitatívnych vzťahov (počet: 0 - 20, veľa, málo, vek) a kvalitatívnych vzťahov (postava, tvar, základné farby).

Reprodukovanie jednoduchých viet, ktoré žiaci majú poznať spamäti.

Ovládanie jednoduchých piesní, básní, rečovník, vyčítaníek a hádaníek určených na memorovanie.

Opakovanie jednoduchých krátkych viet po učiteľovi.

Vymenovanie členov rodiny a priateľov.

Tvorenie jednoduchých viet o škole a rodine s pomocou a na základe otázok.

Tvorenie jednoduchých krátkych viet o známom obrázku s pomocou a na základe otázok.

Samostatný ústny prejav

Predstavovanie sa, poďakovanie sa za pomoc.

Reprodukovanie jednoduchých viet, ktoré žiaci majú poznať spamäti.

Reprodukovanie jednoduchých piesní, básní, rečovník, vyčítaníek a hádaníek určených na memorovanie.

Usmerňovaný rozhovor

Ovládanie veľmi krátkych rozhovorov s dvomi replikami naspamäť.

Zodpovedanie veľmi jednoduchých otázok v rámci precvičenej témy.

Spoločné zahranie bábkovej alebo inej scény.

Dramatizácia jednoduchej známej rozprávky alebo precvičeného textu.

Riešenie štandardných sociálnych situácií primeraných veku a postihnutiu žiaka v rámci komunikačných tém:

Osobné údaje a rodina, medziľudské vzťahy (členovia rodiny: rodičia, súrodenci, starí rodičia, slovenská podoba mena žiaka, mená rodičov, súrodencov, vek žiaka, povolanie rodičov, narodeniny, sviatky),

Dom a domov, prostredie, miesta (pomenovanie miestností v dome/v byte, pomenovanie zariadení, činnosti v jednotlivých miestnostiach, záhrada, okolie domu, mesto/dedina),

Cestovanie, doprava (dopravné prostriedky, cesta do školy, správanie sa pri cestovaní),

Starostlivosť o zdravie a telo (zdravie, choroba, osobná hygiena, u lekára, obliekanie, zdravá výživa, životospráva, šport, vychádzka, zimné športy, opatrnosť pri športe),

Škola a trieda, okolie školy (budova a okolie školy, personál školy, zariadenie triedy, učebné predmety, rozvrh, učebné pomôcky, činnosti v triede, v škole, na školskom dvore, na ihrisku, režim dňa, domáca príprava),

Obchod/nakupovanie a služby (samoobsluha, tržnica, spôsob nákupu a platenia, kultúra nakupovania, pomenovanie základných potravín, výrobkov, oblečenia, obuvi, zeleniny, ovocia, kvetov, počet: 0 - 20),

Počasie, kalendár (rok, mesiac, týždeň, dátum, začiatok a koniec školského roka, sviatky: Mikuláš, Štedrý deň, Vianoce, Silvester, Nový rok, Veľká noc, Deň matiek, Deň detí, prázdniny, aktuálne počasie),

Príroda, ročné obdobia (domáce, lesné a poľné zvieratá, sťahovavé vtáky, rastliny, činnosti v záhrade, ročné obdobia, premena prírody podľa ročných období, ochrana životného prostredia, starostlivosť o zvieratá).

Čítanie

Technika čítania

Čítanie spoluhlások h, ch, ľ, slabikotvorných spoluhlások ľ, í, samohlások a, e, é a dvojhlások so správnou výslovnosťou.

Čítanie po vzorovom prednese a po príprave známych textov v učebnici s dodržaním interpunkčných znamienok.

Čítanie s porozumením

Zodpovedanie jednoduchých otázok súvisiacich s prečítaným krátkym textom v učebnici s pomocou.

Vyhľadanie a nájdenie základných informácií v texte na základe pomocných otázok a s pomocou.

Jazykové prostriedky

Používanie osvojenej základnej aktívnej slovnej zásoby a slovných spojení z 3. ročníka.

Osvojenie si minulého a budúceho času slovesa *byť*.

Osvojenie si najfrekvencovanejších predložkových väzieb.

Osvojenie si čísloviek spojení s podstatným menom.

Osvojenie si vetných modelov:

1. Pomenovanie osôb, zvierat a vecí.

Kto je to? Čo je to? To je otec. To je sliepka. To je pero.

2. Činnosti osôb, zvierat.

Čo robí mamička? Čo robí kohút? Mamička číta. Kohút kikiríka.

3. Činnosti vzťahujúce sa na 1. a 2. gramatickú osobu singuláru a plurálu.

Čo robím? Ja sedím. Čo robíš? Ty kreslíš. Čo robíme? My čítame. Čo robíte? Vy píšete.

4. Vlastnosti osôb, zvierat a vecí.

Aký/Aká/Aké je....? Peter (ten) je usilovný. Kohút (ten) je hnedý. Zošit (ten) je nový. Katka (tá) je usilovná. Sliepka (tá) je hnedá. Kniha (tá) je nová. Dievčatko (to) je usilovné. Mačiatko (to) je hnedé. Auto (to) je nové. Akí sú chlapci? Chlapci (tí) sú veselí. Aké sú žiačky? Žiačky (tie) sú veselé.

5. Podmet – prísudok – priamy predmet.

Čo píše Marika? Marika píše list.

6. Podmet – prísudok vyjadrený slovesom „*mať*“ – predmet.

Čo má Karol? Karol má kocku.

7. Podmet – prísudok vyjadrený slovesom „*byť*“ – príslovkové určenie miesta.

Kde je Evka? Evka je v škole. Kde je Peter? Peter je tam.

8. Podmet – prísudok – prívlastkom rozvitý priamy predmet.

Mamička kúpila rozprávkovú knihu. Peter má štyri eurá.

Aplikovanie vetných modelov osvojených v 3. ročníku pri tvorbe opytovacích viet.

Aplikovanie vetných modelov osvojených v 3. ročníku pri tvorbe jednoduchého dialógu.

Aplikovanie vetných modelov osvojených v 3. ročníku pri vyjadrovaní negácie.

Písomný prejav

Písanie písmen slovenskej abecedy.

Používanie a písanie interpunkčných znamienok známych z materinského jazyka.

Využívanie osvojených a utvrdených vedomostí z materinského jazyka pri delení slov na slabiky.

PROCES

Pre vyučovanie slovenského jazyka platia všeobecne platné psychologické zásady a zásady technológie vyučovania cudzích jazykov. Vzhľadom na ciele komunikatívneho vyučovania treba dbať o to, aby sa náročnosťou učebného obsahu a nevhodnými edukačnými technikami nevytvárala psychická bariéra pri používaní slovenského jazyka. Pre konkrétny výber slov, pri obohacovaní slovnej zásoby a v tvorení slovných asociácií je potrebné prihliadať na vývinové špecifiká, na stupeň mentálneho postihnutia a jazykové schopnosti žiakov.

Slovenský jazyk vo 4. ročníku sa vyučuje lingvomotorickou metódou spojenou s čiastočne redukovanou priamočinnou metódou. Vo vyučovaní sa odporúča využívať takú metódu, ktorá modeluje prirodzenú komunikáciu, podnecuje záujem žiakov o ďalšie oblasti spoločenského života. Treba spájať rečovú činnosť s pohybom a s hrou. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa odporúča efektívne využívať aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania, striedať kontrolované, čiastočne kontrolované a nekontrolované techniky výučby. Z organizačných foriem sa odporúča frontálna a individuálna práca so žiakmi, v menšej miere práca v skupinách a vo dvojici.

SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA

**PRE 8. ROČNÍK ŠPECIÁLNEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLY S VYUČOVACÍM
JAZYKOM MAĎARSKÝM**

PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Autor:

PaedDr. Anita Halászová

Konzultovala:

Mgr. Henrieta Balheimová

8. ROČNÍK

CIELE

V edukačnom procese sa kladie dôraz na počúvanie s porozumením, čítanie, čítanie s porozumením, ústny a písomný prejav. Nepretržite prebieha precvičovanie a utvrdzovanie správnej artikulácie a spisovnej výslovnosti, rozvíjanie komunikatívnych schopností v ústnej a písomnej podobe. Zvýšená pozornosť sa venuje hlasnému čítaniu a čítaniu s porozumením. V procese osvojovania tvorby ústnych a písomných prejavov na úrovni lexikálneho osvojovania sa žiaci oboznamujú formou praktických cvičení so základnými gramatickými javmi nevyhnutnými pre správne ústne a písomné vyjadrovanie.

OBSAH

Počúvanie s porozumením

Porozumenie bežných povelov, pokynov, pozdravov, zdvorilostných prejavov.

Vnímanie prejavu učiteľa a presné porozumenie jeho hlavných častí.

Vnímanie a porozumenie prejavu spolužiaka.

Globálne porozumenie východiskového textu vo vzorovom prednese vyučujúceho.

Porozumenie rozprávky, ktorá má obdobu aj v maďarčine.

Porozumenie otázok učiteľa.

Porozumenie krátkemu dialógu v rozsahu 4 replík.

Ústny prejav

Správna výslovnosť a artikulácia všetkých hlások slovenskej abecedy, frekventovaných slov, slovných spojení a viet.

Používanie zámen (osobné: ja, ty, on, ona, my, oni, ony, ukazovacie: ten, tá, to, tí, tie, opytovacie: kto, čo, aký, aká, aké, zvrtné, prívlastňovacie: môj, moja, moje, moji, tvoj, tvoja, tvoje, tvoji, náš, naša, naše, naši, váš, vaša, vaše, vaši).

Používanie zdvorilostných fráz primerane situácii (oslovenia, pozdravy: Dobrý deň!, Dobré ráno!, Dobrý večer! Dovidenia!, Ahoj/te!, Bozkávam!, poďakovanie, poďakovanie sa za pomoc: Ďakujem!, prosba: Prosím ťa/prosím vás, Pomôž/Pomôžte, ospravedlnenie: Prepáč/prepáčte!, blahoželanie: Blahoželám!), privítanie (Vítam ťa/vás).

Predstavovanie sa: Volám sa....

Predstavovanie spolužiaka, člena rodiny.

Používanie gramatických rodov, čísiel frekventovaných podstatných a prídavných mien.

Používanie frekventovaných zvrtných sloviess.

Používanie sloviess *byť* a *mať* v prítomnom, minulom a budúcom čase.

Používanie frekventovaných sloviess v prítomnom, minulom a budúcom čase.

Používanie základných a radových čísloviek.

Používanie predložkových väzieb (z (zo), k (ku), na, pri, v (vo), nad, za, pred, pod, s (so)) a prísloviak miesta (tu, tam, hore, dolu, vľavo, vpravo).

Reprodukovanie jednoduchých viet, ktoré žiaci majú poznať spamäti.

Ovládanie naspamäť jednoduchých piesní, riekaniek, hádaniek, detských hier a básní určených na memorovanie.

Ovládanie naspamäť jednoduchých textov, krátkych dialógov určených na memorovanie.

Presné opakovanie krátkych viet po učiteľovi.

Tvorenie viet o škole, rodine, slávnosti, výlete na základe obrázkov a pomocných otázok.

Tvorenie krátkych viet o známom obrázku, o sérii obrázkov na základe pomocných otázok.

Rozprávanie o nejakej udalosti alebo činnosti na základe ilustrácie, obrázkov, pomocných otázok.

Riešenie hádaniek, tajničiek, krížoviek s pomocou.

Vymenovanie členov rodiny.

Jednoduchá charakteristika rodičov na základe pomocných otázok.

Jednoduchý opis predmetov, známych zvierat na základe pomocných otázok.

Usmerňovaný rozhovor

Dramatizácia precvičeného textu alebo krátkej známej rozprávky.

Zahranie (bábkovej) scény.

Zapojenie sa do rozhovoru.

Ovládanie dialógov v rozsahu max. 3 replík naspamäť.

V rámci precvičenej témy tvorenie odpovedí na otázky s pomocou.

Riešenie štandardných sociálnych situácií primeraných veku a postihnutiu žiakov v rámci komunikačných tém:

Osobné údaje a rodina (členovia rodiny: rodičia, súrodenci, príbuzenstvo: starí rodičia, strýko, teta, sesternica, bratanec, slovenská podoba mena žiaka, adresa bydliska žiaka, telefónne číslo rodičov, zamestnanie členov rodiny, jednoduchá charakteristika rodičov, narodeniny, meniny, pomoc rodičom)

Dom a domov, prostredie, miesta (opis miestností, stroje v domácnosti, činnosti v byte, v okolí domu, udržiavanie čistoty a poriadku, naša obec, poznatky o Slovenskej republike),

Každodenný život, zamestnania (režim dňa školáka, najznámejšie povolania s veľmi jednoduchým opisom činnosti, zamestnanie rodičov, telefonovanie)

Voľný čas, zábava, šport (karneval, činnosti v rámci voľného času, obľúbená športová disciplína, pravidlá slušného správania počas zábavy a športovania),

Cestovanie (dopravné prostriedky, kultúra cestovania, orientácia v mieste bydliska, v okolí školy),

Starostlivosť o zdravie a telo (časti tela, zdravie, choroby detí, u praktického a zubného lekára, osobná hygiena, obliekanie, zdravá výživa, životospráva, šport),

Škola a trieda (adresa školy, budova školy, trieda, zariadenie triedy, učebné predmety – rozvrh hodín, učebné pomôcky, personál školy, školská jedáleň, telocvičňa, školský dvor, mimoškolská činnosť, okolie školy, pravidlá slušného správania, udržiavanie čistoty a poriadku),

Obchod/nakupovanie a služby (kultúra nakupovania: Prosím si..., Ďakujem., v obchodnom dome, v nákupnom centre, na pošte, v cukrárni, v kine, v divadle, peniaze, počet),

Počasié, kalendár (rok, ročné obdobia, mesiac, týždeň, deň: pracovný deň, víkend, určovanie času: časti dňa, aktuálny čas, aktuálne počasié, sviatky: Mikuláš, Vianoce, Silvester, Nový rok, Veľká noc, Deň matiek, Deň detí, rodinné sviatky, školský rok, vysvedčenie, prázdniny: jesenné, vianočné, polročné, jarné, veľkonočné, letné),

Príroda, ročné obdobia (domáce, známe poľné a lesné zvieratá, rastliny: známe jarné, letné, poľné kvety, najznámejšie liečivé rastliny, najznámejšie kríky, ovocie a ovocné stromy, zelenina, zber úrody, starostlivosť o zvieratá, ochrana životného prostredia).

Jazykové prostriedky

Porozumenie významu vybraných pojmov a na základe pokynov vykonávanie činnosti (abeceda, veta, slovo, slabika, hláska (samohláska, spoluhláska, dvojhláska), písmeno, text, rozprávka, báseň, hádanka, riekanka, vyčítanka, pieseň, hra, krížovka, tajnička, dramatizácia, rozhovor (dialóg), nadpis, názov, autor, pozdrav, písanie, delenie slov, tvorba viet, bodka, otáznik, výkričník, tvorba otázok, tvorba odpovedí, preklad, počúvanie, čítanie, učebnica, pracovný zošit, práca v pracovnom zošite, úloha, cvičenie, samostatná práca, odpisovanie, domáca úloha.

Používanie osvojenej základnej aktívnej slovnej zásoby, slovných spojení a vetných modelov z 3. až 7. ročníka.

Používanie prítomného, minulého a budúceho času slovesa *byť*.

Používanie prítomného, minulého a budúceho času slovesa *mať*.

Používanie prítomného, minulého a budúceho času najfrekventovanejších slovies.

Používanie najfrekventovanejších predložkových väzieb.

Používanie čísloviek spojení s podstatným menom.

Používanie bežných prísloviak miesta, času a spôsobu.

Určenie vlastníka pomocou zámen s pomocou.

Aplikovanie osvojených vetných modelov z nižších ročníkov.

Aplikovanie osvojených vetných modelov pri tvorbe opytovacích viet.

Aplikovanie osvojených vetných modelov pri tvorbe jednoduchého dialógu.

Aplikovanie osvojených vetných modelov pri vyjadrovaní negácie.

Tvorenie jednoduchých rozvitých viet s pomocou na základe vzorových viet alebo za pomoci otázok.

Používanie rozkazovacieho spôsobu na základe vzorových viet.

Čítanie

Technika čítania

Plynulé hlasné čítanie známych textov po príprave.

Dodržiavanie správneho tempa, intonácie, výslovnosti a interpunkčných znamienok.

Čítanie s porozumením

Čítanie s porozumením krátkych známych textov z učebnice po príprave.

Tvorenie odpovedí na otázky súvisiace s prečítaným textom.

Tvorenie otázok k prečítanému krátkemu textu s pomocou.

Vyhľadanie základných informácií z textu.

Reprodukcia stručného obsahu prečítaného textu s pomocou a na základe pomocných otázok alebo osnovy.

Písomný prejav

Písanie slovenskej abecedy.

Písanie slov s dvojhláskami.

Písanie známych slov so slabikotvornými spoluhláskami.

Písanie známych slov so slabikami -hy, -chy, -ky, -gy, -dy, -ty, -ny, -ly, -či, -ši, -ži, -dži, -ci, -dzi, -ji, -de, -te, -ne, -le, -di, -ti, -ni, -li.

Písanie interpunkčných znamienok známych z maďarského jazyka.

Delenie najznámejších slov s dvojhláskami a slabikotvornými spoluhláskami na slabiky.

Odpisovanie krátkych textov, ktoré neobsahujú neznáme slová.

Písanie množného čísla frekventovaných podstatných a prídavných mien.

Písanie sloviess v minulom čase.

Tvorba písomných odpovedí na otázky k textom v učebnici podľa vzoru.

Písanie pozdravu, blahoželania podľa vzoru.

PROCES

V edukačnom procese treba dbať o to, aby náročnosťou učebného obsahu a nevhodnými edukačnými technikami sa nevytvárala psychická bariéra pri používaní slovenského jazyka.

Pri plánovaní a príprave sa odporúča využívať odbornú literatúru z oblasti vyučovania slovenského jazyka, slovenskej literatúry a cudzích jazykov, literatúru pre deti a mládež, odborné časopisy, detské a mládežnícke časopisy, služby školských a obecných knižníc.

V 8. ročníku sa vyučuje lingvomotorickou metódou spojenou s čiastočne redukovanou priamou metódou. Vo vyučovaní sa efektívne využívajú aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Taká metóda sa odporúča, ktorá modeluje prirodzenú komunikáciu, podnecuje záujem žiakov o ďalšie oblasti spoločenského života. V edukačnom procese sa odporúča striedanie kontrolovaných, čiastočne kontrolovaných a nekontrolovaných techník výučby. Z organizačných foriem sa odporúča individuálna, frontálna práca so žiakmi a jednotná práca v malých skupinách, v menšej miere práca vo dvojici, resp. diferencovaná skupinová práca.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa odporúča využívať materiálno-technické prostriedky pre vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej literatúry pre základné školy, resp. materiálno-technické prostriedky pre vyučovanie slovenského jazyka ako L₂.

Na dosiahnutie vyššej úrovne osvojenia slovenského jazyka sa využívajú medzipredmetové vzťahy, konkrétne každodenné situácie, názorné vyučovanie a tvorivá aplikácia získaných poznatkov. Mimo vyučovania a školy sa odporúča organizovanie záujmových krúžkov, besied, návštev divadla, kina a výstav, stretnutí so žiakmi škôl s vyučovacím jazykom slovenským, priateľstvo so žiakmi slovenskej národnosti. Celkovú úroveň reči môžu vhodne ovplyvňovať televízne a rozhlasové relácie v slovenskom jazyku.

SLOVENSKÝ JAZYK

**PRE 4. ROČNÍK ŠPECIÁLNEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLY S VYUČOVACÍM
JAZYKOM MAĎARSKÝM**

**PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO
POSTIHNUTIA**

Autor:

PaedDr. Anita Halászová

Konzultovali:

Mgr. Henrieta Balheimová

PaedDr. Dáša Gachová

Mgr. Juraj Šándor

Mgr. Ildikó Janies

Bc. Eva Mohácsiová

4. ROČNÍK

CIELE

Vo vyučovaní sa naďalej kladie dôraz na počúvanie s porozumením. Vyjadrovacia schopnosť žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je v každom prípade na požadovanej úrovni, ale radi sa zapájajú do rôznych hrových rečových činností, preto v tomto období reagujú na povely a pokyny učiteľa pohybom. Táto etapa sa vhodne využíva aj na rozvoj neverbálnej komunikácie. Od začiatku osvojovania rečových zručností prebieha nácvik správnej artikulácie a spisovnej výslovnosti.

OBSAH

Počúvanie s porozumením

Porozumenie bežných povelov a pokynov, (Pozor!, Vstaň/te!, Sadni/te si!, Pod'/te sem!, Chod'/te na miesto!, Prines/te!, Odnes/te!, Pozeraj/te!, Pozri/te!, Ukáž/te!, Hovor/te!, Opakuj/te!, Povedz/te!, Odlož/te!, Pracuj/te!, Otvor/te!, Zatvor/te!, Dávaj/te pozor!), pozdravov (Dobrý deň! Ahoj/te! Dovidenia!), zdvorilostných prejavov (Prosím ťa, Ďakujem!, Prepáč/te!, Pomôž/te...).

Vnímanie a globálne porozumenie krátkeho prejavu učiteľa.
Porozumenie veľmi jednoduchých otázok učiteľa.

Ústny prejav

Výslovnosť a artikulácia hlások, frekventovaných slov.
Používanie zdvorilostných fráz primerane situácii (pozdravy: Ahoj/te!, Bozkávam!
Poďakovanie, poďakovanie sa za pomoc: Ďakujem!, prosba: Prosím, ospravedlnenie: Prepáč/te!, upozornenie: Pozor!, blahoželanie: Gratulujem/e!, predstavovanie sa: Volám sa...).

Opakovanie veľmi jednoduchých viet po učiteľovi.

Usmerňovaný rozhovor

Riešenie štandardných sociálnych situácií primeraných veku a postihnutiu žiakov v rámci komunikačných tém:

Osobné údaje a rodina (členovia rodiny: otec, mama, slovenská podoba mena žiaka, sestra, brat, stará mama, starý otec, ujo, teta),

Dom a domov (dom, miestnosti v byte, zariadenia),

Cestovanie (dopravné prostriedky: auto, bicykel, autobus, vlak, správanie sa v dopravnom prostriedku, cesta do školy),

Starostlivosť o zdravie a telo (časti tela: hlava, telo, ruka, noha, choroby),

Škola a trieda (škola, trieda, vyučovacie predmety, učebné pomôcky, chlapec, dievčatko, ujo, teta, základné farby, čísla do 10),

Obchod/nakupovanie (kultúra nakupovania: Prosím si..., Ďakujem., základné potraviny, oblečenie, obuv, peniaze, počet: 0 - 10),

Počasié, kalendár (ročné obdobia: jar, leto, jeseň, zima, sviatky: Mikuláš, Vianoce, Veľká noc, prázdniny, dni v týždni, včera, dnes, zajtra,),

Príroda, ročné obdobia (vybrané domáce, lesné a poľné zvieratá, ovocie, zelenina, strom, vybrané kvety).

PROCES

Vyučuje sa audiovizuálnou štruktúrno–globálnou metódou spojenou s lingvomotorickou metódou. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa spája rečová činnosť s pohybom, efektívne sa využívajú hrové, aktivizujúce, progresívne metódy a formy vyučovania.

SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA

**PRE 8. ROČNÍK ŠPECIÁLNEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLY S VYUČOVACÍM
JAZYKOM MAĎARSKÝM**

**PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO
POSTIHNUTIA**

Autor:

PaedDr. Anita Halászová

Konzultovali:

Mgr. Henrieta Balheimová

PaedDr. Dáša Gachová

Mgr. Juraj Šándor

Mgr. Ildikó Janies

Bc. Eva Mohácsiová

8. ROČNÍK

CIELE

V edukačnom procese sa naďalej kladie dôraz na počúvanie s porozumením a rozvíjanie slovnej zásoby primerane schopnostiam žiakov. Nepretržite sa opakujú a utvrďujú podstatné, prídavné mená a slovesá z predchádzajúceho obdobia. Nepretržite prebieha precvičovanie artikulácie a výslovnosti, rozvíjanie komunikatívnych schopností v ústnej podobe.

OBSAH

Počúvanie s porozumením

Porozumenie bežných povelov a pokynov (Pozor!, Vstaň!, Sadni/te si!, Pod'/te sem!, Chod'/te na miesto!, Prines/te!, Odnes/te!, Pozeraj/te!, Pozri/te!, Ukáž/te!, Hovor/te!, Opakuj/te!, Povedz/te!, Odlož/te!, Pracuj/te!, Otvor/te!, Zatvor/te!, Dávaj/te pozor!), pozdravov (Dobrý deň! Ahoj/te! Dovidenia!), zdvorilostných prejavov (Prosím ťa/vás, Ďakujem!, Prepáč/te!, Pomôž/te...).

Vnímanie a globálne porozumenie prejavu učiteľa.

Porozumenie jednoduchých otázok učiteľa.

Globálne porozumenie krátkej rozprávky, ktorá má obdobu aj v maďarčine.

Ústny prejav

Výslovnosť a artikulácia hlások slovenskej abecedy, najfrekvencovanejších slov a jednoduchých viet.

Používanie zdvorilostných fráz primerane situácii (pozdravy: Dobrý deň!, Dovidenia!, Ahoj/te! Bozkávam!, poďakovanie: Ďakujem!, prosba: Prosím, Pomôž/te, ospravedlnenie: Prepáč/te!).

Opakovanie veľmi jednoduchých viet po učiteľovi.

Predstavovanie sa (Volám sa...), poďakovanie sa za pomoc (Ďakujem!).

Vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu.

Pomenovanie členov rodiny.

Pomenovanie osôb, zvierat, rastlín a predmetov z prostredia žiaka.

Osvojenie si najfrekvencovanejších činnostných slovies v prítomnom čase.

Používanie základných čísloviek 0 - 10.

Osvojenie si známych jednoduchých detských piesní, riekaniek, hier.

Usmerňovaný rozhovor

Riešenie štandardných sociálnych situácií primeraných veku a postihnutiu žiakov v rámci komunikačných tém:

Osobné údaje a rodina (členovia rodiny: otec, mama, brat, sestra, starý otec, stará mama, slovenská podoba svojho mena, vek žiaka, adresa: ulica, obec, oslavy v rodine: narodeniny, meniny),

Dom a domov (dom, byt, miestnosti, zariadenie, záhrada, mesto/dedina),

Cestovanie (dopravné prostriedky: auto, bicykel, autobus, vlak, orientácia v okolí školy a v mieste bydliska),

Starostlivosť o zdravie a telo (časti tela: hlava, telo, ruka, noha, zuby, uši, oči, vlasy, choroby detí, lekár, zubár, zdravotná sestra, oblečenie, základné hygienické potreby, zdravá výživa),

Škola a trieda (škola, trieda, školský dvor, ihrisko, zariadenie, vyučovacie predmety, učebné pomôcky, chlapec, dievčatko, ujo, teta, farba, čísla 0 - 10, pomenovanie vyučujúceho, kamarátov),

Obchod/nakupovanie a služby (kultúra nakupovania: Prosím si..., Ďakujem., základné potraviny, v obchodnom dome, v nákupnom centre, na pošte, v cukrárni, v kine, v divadle, peniaze, počet: Koľko? 0 – 10),

Počasie, kalendár (rok, ročné obdobia: jar, leto, jeseň, zima, dni v týždni, časti dňa: ráno, poludnie, večer, noc, čas – Koľko je hodín? - celé hodiny, aktuálne počasie: slnko, dážď, sneh, teplo, zima (chladno), sviatky: Mikuláš, Vianoce, Veľká noc, Deň matiek, Deň detí, škola, vysvedčenie, prázdniny),

Príroda, ročné obdobia (domáce a známe voľne a v zoo žijúce zvieratá, ovocie, zelenina, stromy, najznámejšie kvety, starostlivosť o zvieratá, ochrana životného prostredia).

PROCES

V edukačnom procese treba dbať o to, aby sa náročnosťou učebného obsahu a nevhodnými edukačnými technikami nevytvárala psychická bariéra pri používaní jazyka.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa naďalej spája rečová činnosť s pohybom. V 8. ročníku sa vyučuje audiovizuálnou štruktúrno-globálnou metódou spojenou s lingvomotorickou metódou. Efektívne sa využívajú aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania, medzipredmetové vzťahy, konkrétne každodenné situácie, názorné vyučovanie a tvorivá aplikácia získaných poznatkov. V závislosti od individuálnych schopností a miery postihnutia žiakov sa vhodne využíva a rozvíja aj neverbálna komunikácia.

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

PRE 4. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Autor:

PaedDr. Gyöngyi Ledneczka

Konzultovala:

Mgr. Henrieta Balheimová

4. ROČNÍK

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CIELE

- Rozvíjať ústne vyjadrovanie a kultúru reči žiakov,
- čítať jednoduché vety s porozumením,
- čítať nahlas, plynule krátke, jednoduché texty,
- poznávať vetu, slovo, slabiky, hlásky, písmená,
- rozvíjať grafomotorické zručnosti,
- tvoriť jednoduché ústne prejavy,
- obohacovať a spresňovať slovnú zásobu žiakov a vzbudiť záujem o detskú literatúru.

OBSAH

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Rozlišovanie hlások a písmen.

Rozlišovanie malých a veľkých písmen.

Rozlišovanie samohlások a spoluhlások, krátkych a dlhých samohlások, spoluhlások.

Správne vyslovovať a písať krátke a dlhé samohlásky v slovách.

V jednoduchých prípadoch rozdeľovať slová na slabiky.

Správne písanie spoluhlások „j“ a „ly“ v známych slovách.

Písanie slov, ktorých písanie sa líši od výslovnosti (napr. anyja, kertje; látjuk, építjük; mondja, adja; különben, egészség).

Členenie slov na slabiky a hlásky (v jednoduchých prípadoch).

Poznanie viet z obsahovej stránky.

Rozlišovanie oznamovacej, opytovacej a rozkazovacej vety.

Rozlišovanie slov vo vete.

Uvedomovanie si významovej stránky slov.

Vytváranie vzťahov medzi slovami podľa významu.

Usporiadanie známych slov do významových okruhov (mená vecí, osôb).

Vyhľadávanie slov opačného a rovnakého významu.

Písanie

Opakovanie, zdokonaľovanie prebraných písmen a číslíc z 3. ročníka.

Písanie všetkých malých a veľkých písmen.

Písanie krátkych viet.

Odpisovanie krátkeho, jednoduchého písaného textu.

Prepisovanie krátkeho, jednoduchého textu z tlačeného do písaného písma.

Diktát krátkych viet.

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Členenie krátkych jednoduchých jazykových prejavov na vety.

Tvorenie jednoduchých ústnych prejavov (odpovedať na otázky, tvoriť otázky, reprodukovat' krátke texty a opísať jednoduché predmety).

Členenie slov na slabiky a hlásky.

Obmieňanie oznamovacích, opytovacích a rozkazovacích viet.

Pomenovávanie pozorovaných predmetov a javov.

Jednoducho sa vyjadrovať o pozorovaných predmetoch a javoch.

Doplňovanie viet vhodným slovom (ústne aj písomne).

Odpovedanie na otázky na základe obrázkov, vlastných skúseností, textov z čítanky (ústne).

Tvorenie otázok k jednoduchému textu.

Reprodukovanie krátkych jednoduchých viet.

Rozprávanie podľa obrázkov alebo podľa série obrázkov.

Opisovanie jednoduchých predmetov (napr. veci dennej potreby).

Formulovanie oslovenia, požiadania, vyjadrenia súhlasu a nesúhlasu, poďakovania, ospravedlnenia, blahoželaní, rôznych pozdravov, krátkych odkazov.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Opakovanie, spresňovanie čítania písmen z 3. ročníka.

Čítanie jednoduchých viet s porozumením.

Čítanie nahlas a plynule jednoduché, krátke texty s používaním správneho slovného prízvuku a uplatňovaním prirodzenej intonácie.

Čítanie jednoduchých viet s porozumením v krátkych, obsahom primeraných textoch.

Orientovanie sa v prečítanom texte.

Tvorenie slovných odpovedí na otázky z obsahu prečítaného textu.

Literárna výchova

Vnímanie, chápanie ilustrácií prečítaných textov.

Porovnávanie obsahu prečítaného textu s ilustráciou.

Vymenovanie postáv z prečítaného textu (príbehu, rozprávky).

Jednoduché reprodukovanie obsahu prečítaného textu podľa otázok.

Vnímanie rytmu, rýmov básne.

Praktické rozlišovanie básne od prózy.

V praktických činnostiach poznať pojmy (bez ich definovania): kniha, rozprávka, báseň, hlasné čítanie, bábkové divadlo, bábkový divadelný a filmový predstavenie.

Dramatizácia a reprodukcia známych literárnych textov.

Prednes, memorovanie krátkych rečovanií, básničiek.

PROCES

Jazyková komunikácia

V rámci jazykového vyučovania žiaci vo 4. ročníku poznávajú vetu z obsahovej, zvukovej a grafickej stránky, ako jazykový celok. Učia sa rozlišovať hlásky, písmená, slabiky, slová, vety. Postupne triedia slová podľa rôznych kritérií (podľa významových okruhov). Nacvičujeme rozoznávať spisovné a nespisovné slová. Naďalej sa venuje pozornosť zvukovej stránke ústnych prejavov. Písanie je organicky spojené s jazykovým vyučovaním, preto obsah písania sa začleňuje do vyučovacích hodín jazyka.

Písanie

Vo 4. ročníku sa kladie dôraz na docvičovanie a spresňovanie tvarov všetkých malých a veľkých písmen a číslíc so zachovávaním ich rovnakej veľkosti a udržiavaním jednotného sklonu písma. Pozornosť sa venuje správnej spájaniu písmen, dodržiavaniu rozstupu písmen a číslíc a správnej umiestňovaniu diakritických znamienok. Žiaci sa učia jednoduchú úpravu písomných prác (nadpis, odsek, okraje papiera). Po nácviku jednotlivých písmen a číslíc sa postupuje podľa nasledovných tvarových skupín písmen a číslíc:

1. skupina: i, í, u, ú, ü, ű, r, v, V, (W, w,)*;
2. skupina: n, N, Ny m, M, U, Ú, Ü, Ű, (Y)*;
3. skupina: e, é, l, b, f, h, k, t; číslice 1, 4;
4. skupina: a, á, A, Á, o, ó, ö, ő, O, Ó, Ö, Ő, d; číslice 0, 9;
5. skupina: c, C, E, É; číslica 6;
6. skupina: g, G, Gy, j, p, y, ny, ly, ty, gy, (q, Q)*;
7. skupina: I, Í, J, H, K, (x, X)*;
8. skupina: P, B, R, T, Ty, F, číslice 3, 5, 8;
9. skupina: s, S, z, Z, sz, Sz, zs, Zs, cs, Cs, L, Ly, D, číslice 2, 7.

*) Označené písmená sa nacvičujú len podľa potreby, napr. ak sa vyskytujú v menách žiakov alebo v miestnych názvoch.

Komunikácia a sloh

Pokračuje sa vo výcviku vyjadrovania osobných a spoločenských skúseností v krátkych ústnych prejavoch. Výcvik v súvislých jazykových prejavoch sa skladá z týchto zložiek: odpovede na otázky, reprodukcia, rozprávanie, opis, formy spoločenského styku. Žiaci sa

cvičia v pozorovaní, pozorované predmety a javy pomenúvajú a jednoducho sa o nich vyjadrujú. Pri nácviku foriem spoločenského styku učíme žiakov využívať frazeologické zvraty a ustálené slovné spojenia. Je potrebné aj naďalej systematicky obohacovať a spresňovať slovnú zásobu žiakov. Pri rozprávaní dbať na správne dýchanie, správnu artikuláciu a výslovnosť.

Čítanie a literárna výchova

Vo štvrtom ročníku je naďalej dôležité automatizovať presné poznávanie písmen abecedy a ich pevné spojenie s hláskami, ktoré označujú. Je potrebné u žiakov rozvíjať zručnosť plynule, správne s porozumením čítať jednoduché slová, vety v krátkych, primerane náročných textoch. Zvýšená pozornosť a individuálna starostlivosť sa venuje žiakom s chybami reči. Pri čítaní a prednese sa rozvíja kultúra hovoreného slova žiakov: vytvárajú sa návyky správneho dýchania, intonácie, správnej artikulácie a spisovnej výslovnosti. Obohacuje a spresňuje sa ich slovná zásoba.

V rámci literárnej výchovy je naďalej dôležité prebúdzat' u žiakov záujem o detskú literatúru spoločným čítaním z čítanky, z detských kníh a časopisov. Odporúča sa vyberať z nasledujúcich tematických okruhov: detské básne, rečovanky, rozprávky, dobrodružné príbehy, výber zo svetovej detskej literatúry, príbehy zo života detí, príbehy o zvieratách, povesti a literárno-náučné texty o prírode, spracované primerane intelektuálnym schopnostiam žiakov. Ďalej sa odporúča vychovávať žiakov k samostatnému čítaniu, počúvaniu, prednesu, rozprávaniu a dramatizácii literárnych diel aj vo voľnom čase.

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

PRE 8. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S LAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Autor:

PaedDr. Gyöngyi Ledneczka

Konzultovala:

Mgr. Henrieta Balheimová

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CIELE

- Dať žiakom základné poznatky o zvukovej, významovej a tvarovej rovine jazyka,
- oboznámiť žiakov s niektorými jednoducho formulovanými základnými pravidlami pravopisu,
- poznávať jednotlivé slovné druhy,
- cvičiť sa v štylizácii a kompozícii a v tvorení súvislých ústnych prejavov,
- čítať plynule, správne s dôrazom na porozumenie primerane náročných umeleckých a náučných textov,
- oboznámiť žiakov s ďalšími literárnymi druhmi a žánrami,
- rozširovať slovnú zásobu a vytvárať u žiakov kladný vzťah k literatúre.

OBSAH

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Významová a tvarová rovina jazyka a pravopis

Opakovanie a precvičovanie učiva z predchádzajúcich ročníkov.

Poznávanie jednovýznamových, viacvýznamových slov, antoným a synonym.

Upevnenie pravopisu slovies.

Precvičovanie pravopisu slovesných predpôň.

Rozlišovanie všeobecných a vlastných podstatných mien.

Upevnenie pravopisu vlastných podstatných mien (vlastné mená osôb, zvierat, známych zemepisných názvov, literárnych diel, časopisov).

Poznávanie a pravopis postpozícií.

Upevnenie pravopisu prídavných mien.

Poznávanie a rozlišovanie základných a radových čísloviek.

Osvojovanie si pravopisu základných čísloviek od dvetisíc.

Rozlišovanie a pravopis najpoužívanejších zámen – osobných, opytovacích, ukazovacích, vzťahových.

Poznávanie najfrekventovanejších spojok.

Písanie čiarky pred spojkami v niektorých frekventovaných prípadoch.

Poznávanie oznamovacej, opytovacej, rozkazovacej, želacej a zvolacej vety.

Poznávanie jednoduchej a zloženej vety.

Písanie viet podľa diktátu.

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Pozorovanie predmetov, javov činností z hľadiska danej slohovej témy.

Zostavenie jednoduchkej osnovy čítankových textov a jazykových prejavov (podľa možnosti samostatne).

Rozprávanie podľa vopred pripravenej osnovy ústne a písomne.

Opis osôb, okolia, krajiny, prírody, prírodných javov, jednoduchého pracovného postupu, školy, triedy, zariadenia bytu.

Tvorenie ústnych a písomných jazykových prejavov formou rozprávania, opisu.

Napísanie listu (rodičom, priateľom) s pozvaním, blahoželaním alebo poďakovaním.

Vyplňovanie rôznych jednoduchých formulárov, tlačív (podací lístok, poštové poukážky).

Napísanie žiadosti a stručného životopisu (ako odpovede na otázky – písomne).

Vyžiadanie a podávanie informácií, tvorenie otázok v modelových situáciách – oslovenie, predstavenie sa, požiadanie, poďakovanie, ospravedlnenie, privítanie návštevy a rozlúčenie sa, telefonovanie.

Používanie cestovného poriadku.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Upevňovanie zručnosti čítať plynule, správne a s porozumením primerane náročné umelecké aj náučné texty.

Rozvíjanie čítania krátkych, jednoduchých textov s prirodzenou intonáciou, správnym slovným a vetným prízvukom.

Používanie získanej slovnej zásoby pri reprodukcii prečítaných textov.

Dramatizácia literárnych textov.

Literárna výchova

Systematizovanie poznatkov o literatúre.

Orientovanie sa v prečítanom literárnom texte, v deji, v postavách a prostredí.

Reprodukovanie obsahu prečítaného textu.

Spájanie obsahu prečítaného textu s ilustráciou.

Poznávanie hlavnej myšlienky krátkeho textu, poskytnutie základných informácií o prečítanom texte.

Poznávanie pojmov a výrazov v praktických činnostiach s textom (bez ich definovania) – poviedka, román, divadelná hra, autor, básnik, prozaik, dramatik.

PROCES

Jazyková komunikácia

V rámci jazykového vyučovania si žiaci precvičujú a aktivizujú vedomosti, zručnosti z predchádzajúcich ročníkov. Naďalej sa pokračuje vo výcviku určovať známe slovné druhy.

Počas celého roka sa venuje zvýšená starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov. Do učiva sa zaraďujú lexikálno-sémantické a štylizračné cvičenia. Osvojované gramatické učivo sa zameriava aj v tomto ročníku na prehĺbenie pravopisných zručností žiakov.

Komunikácia a sloh

V rámci štylizácie a kompozície sa žiaci pokúsia samostatne zostaviť osnovu jazykového prejavu alebo čítankového textu. V rámci výcviku v súvislých jazykových prejavoch sa učia samostatne tvoriť rôzne typy ústnych a písomných jazykových prejavov (rozprávanie, opis). Cvičia sa vo formách spoločenského styku. Učia sa vyplniť niektoré tlačivá (podací lístok, poštovú poukážku) a vedia ich aj podať na pošte. Žiaci sa učia orientovať v cestovnom poriadku, telefónnom zozname.

Čítanie a literárna výchova

Pri čítaní, predčítaní a prednese literárnych textov sa pestuje kultúra reči žiakov, obohacuje a spresňuje sa ich slovná zásoba a rozvíja sa schopnosť súvislého vyjadrovania. Žiaci sú vedení k používaniu vhodnej sily, intonácie a zafarbenia hlasu so zreteľom na obsah čítaného textu. Rozvíja sa ich záujem o mimoškolské čítanie. Hlavnou úlohou literárnej výchovy je vychovávať žiakov k tomu, aby vnímali, prežívali literatúru ako umenie, aby k nej nadobudli pozitívny vzťah.

Odporúčaná literatúra na čítanie:

- I. Výber z ľudovej tvorby: rečovanky, hádanky, balady, ľudové piesne, ľudové hry; ľudové rozprávky, povesti.
- II. Výber z autorskej tvorby: veršovaná epika, rozprávky, poviedky, romány maďarských, slovenských a zahraničných autorov, známych z predchádzajúcich ročníkov.
- III. Náučná literatúra.

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

PRE 4. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Autor:

PaedDr. Gyöngyi Ledneczka

Konzultovali:

PaedDr. Dáša Gachová

Bc. Eva Mohácsiová

Mgr. Juraj Šándor

Mgr. Ildikó Janicsová

4. ROČNÍK

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CIELE

- Poznávať ďalšie hlásky a príslušné písmená,
- čítať jednoslabičné a dvojslabičné slová s otvorenými a zatvorenými slabikami,
- rozvíjať grafomotorické zručnosti a zvládnuť písanie ďalších písmen a z nich utvorených slabík,
- rozvíjať slovnú zásobu.

OBSAH

Čítanie

Opakovanie, prehĺbenie učiva z 3. ročníka.

Osvojovanie veľkých a malých písmen; spoluhlásky: **z, Z, c, C, n, N, k, K, b, B, s, S**.

Čítanie tlačенých písmen, slabík a slov.

Čítanie písaných písmen a slabík nacvičovaných v písaní.

Čítanie jednoslabičných slov so zatvorenou slabikou (napr. tál, lát, tél, ezt, itt).

Čítanie dvojslabičných slov s otvorenými slabikami.

Čítanie zatvorených slabík a dvojslabičných slov, ktoré majú zatvorenú slabiku na konci.

Čítanie dvojslabičných slov, ktoré majú zatvorenú slabiku na začiatku.

Čítanie viet obsahujúcich jednoduché, známe slová s primeraným obsahom.

Delenie slov na slabiky s využitím riekaniek a vyčítaniek.

Písanie

Opakovanie písania písmen a slabík z predchádzajúcich ročníkov.

Písanie malých písmen: z, c, n, k, b, s.

Písanie veľkých písmen: A, Á, O, Ó, Ö, Ő, M, N, I, Í.

Písanie slabík s nacvičenými písmenami.

Písanie jednoslabičných slov so zatvorenou slabikou (napr. tál, lát, tél, ezt, itt).

Písanie písmen podľa diktátu.

Rozvíjanie slovnej zásoby

Pomenovanie konkrétnych predmetov, predmetov na obrázkoch, javov, dejov.

Vyhľadávanie protikladov.

Vytváranie asociácií.

Tvorenie otázok a odpovedí.

Tvorenie viet.

Rozprávanie na danú tému.

PROCES

Žiaci si vo 4. ročníku osvojujú ďalšie malé a veľké tlačené písmená. Postupne sa prechádza na nácvik čítania dvojslabičných slov zložených z otvorených a zatvorených slabík. Okrem tlačených textov si žiaci osvojujú čítanie písaných písmen, slabík a slov, hneď ako sa s nimi oboznámia v písaní. Súčasťou vyučovania čítania sú aj cvičenia zamerané na vnímanie obsahu čítaného textu a rozvoj reči. V rámci rozvíjania slovnej zásoby žiaci nadobúdajú a rozširujú si slovnú zásobu s cieľom zmenšovať rozdiel medzi pasívnym a aktívnym slovníkom.

Rozvíjanie grafomotorických zručností žiakov je naďalej súčasťou vyučovania. Pri písaní je potrebné sústavne uskutočňovať cvičenia jemnej motoriky žiakov, opakovať uvoľňovacie cviky s dôrazom na motiváciu a dbať na správne držanie písacích potrieb a správne sedenie pri písaní. Odporúča sa hodiny písania rozdeliť na menšie časové jednotky.

Poradie osvojovaných písmen si určuje učiteľ podľa poradia písmen v používanej učebnici.

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

PRE 8. ROČNÍK

**PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO
POSTIHNUTIA**

Autor:

PaedDr. Gyöngyi Ledneczka

Konzultovali:

PaedDr. Dáša Gachová

Bc. Eva Mohácsiová

Mgr. Juraj Šándor

Mgr. Ildikó Janicsová

8. ROČNÍK

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CIELE

- Osvojovať si ďalšie hlásky a písmená,
- čítať slová, vety a jednoduché, krátke texty s porozumením,
- používať osobné údaje v bežných životných situáciách,
- rozvíjať grafomotorické zručnosti, zvládnuť písanie ďalších písmen, slov a krátkych, jednoduchých viet.

OBSAH

Čítanie

Čítanie písmen: **dz, Dz, dzs, Dzs, x, X, w, W, y, Y, q, Q.**

Čítanie slabík a slov s osvojenými písmenami.

Čítanie slov s otvorenými a zatvorenými slabikami.

Čítanie jednoduchých, krátkych textov s porozumením, pozostávajúcich zo známych slov a jednoduchých viet.

Čítanie krátkeho textu, ktoré žiaci napíšu samostatne.

Opakovanie a upevňovanie čitateľských schopností.

Čítanie detských kníh.

Jednoduché odpovede na otázky z obsahu čítaného textu.

Rozprávanie podľa obrázkov.

Rozširovanie osobného frekvenčného slovníka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku.

Písanie

Písanie malých písmen, ktoré sa žiaci učia čítať (dz, dzs, x, w, y, q).

Písanie veľkých písmen **Cs, Sz, Zs, Dz, Dzs, Ny, Gy, Ty, Ly.**

Písanie slabík s precvičovanými písmenami.

Opakovanie veľkých písmen, ktoré sa vyskytujú v menách žiakov.

Odpisovanie a prepisovanie slov a krátkych, jednoduchých viet.

Písanie krátkych, jednoduchých viet.

Písanie jednoduchých, známych slov podľa diktátu.

PROCES

V 8. ročníku sa upevňujú a prehlbujú vedomosti, zručnosti a návyky žiakov získané v priebehu predchádzajúcich ročníkov.

Cieľom vyučovania čítania je naučiť žiakov čítať krátke, jednoduché texty s porozumením. Tomuto cieľu je podriadené vyučovanie čítania. V rámci čítania si žiaci osvojujú ďalšie veľké a malé tlačené písmená. Žiaci si osvojujú čítanie krátkych textov aj s písaným písmom, ktoré pozostávajú zo slabík a slov. Súčasťou vyučovania čítania sú aj cvičenia zamerané na vnímanie obsahu čítaného textu a rozvoj reči. Odporúča sa nacvičovanie a memorovanie jednoduchých básničiek.

V písaní majú žiaci v tomto ročníku zvládnuť odpisovanie a prepisovanie krátkeho, jednoduchého textu, dokončiť nácvik písania veľkých písmen. Odporúča sa písanie písmen, slabík a krátkych slov aj podľa diktátu. Naďalej sa realizuje cvičenie jemnej motoriky žiakov, dbá sa na správne sedenie pri písaní a držanie písacích potrieb. Počet a poradie písmen môže učiteľ meniť podľa individuálnych schopností žiakov.

4. ROČNÍK
ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ

PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA
S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM

CIELE

- Rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku,
- vytvárať návyk správneho držania písacích potrieb,
- vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní,
- spresňovať správny tvar písaného písmena.

OBSAH

Postupný nácvik malých písmen **z, c, n, k, b, s**.

Písanie slabík z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi.

Nácvik písania veľkých písmen: **A, Á, O, Ó, Ö, Ő, M, N, I, Í**.

Písanie písmen podľa diktátu.

Nácvik písania slov typu: **tál, tél, lát, tol, ott, azt**.

PROCES

Vytvárame priestor, kde si žiak môže horšie zvládnuté tvary precvičiť.

Počet a poradie písmen môže učiteľ meniť podľa individuálnych schopností žiakov. Naďalej uskutočňujeme cvičenia jemnej motoriky a zaraďujeme uvoľňovacie cviky.

Žiak, ktorý nie je schopný zvládnuť písaný tvar písma, pokračuje v nácviku písania veľkých tlačených písmen.